

Nakladnik za olimpiado v Sarajevu

Novosti kovinarjev krške Kovinarske

KRŠKO — Krška Kovinarska že — dlje časa — posveča precejšnjo pozornost tudi inovacijski dejavnosti. Tako je uspelo z izboljšavami gorilnikov za asfaltne baze zmanjšati porabo pogonskega goriva za 15 odst. V tozdu Tehnoservis so izdelali nakladnik sipkih materialov in prvega so že prodali Sarajevčanom, ki si bodo tudi s tem strojem skušali olajšati vrsto del pri pripravi 14. zimskih olimpijskih iger. Z napravami za živilsko industrijo so se že dokaj uveljavili, med novejšje izdelke iz tako imenovanega živilskega programa pa spada pakirna linija za ljubljansko Kolinsko. Novost je tudi vodoravni mešalec, ki ga bodo dopolnili z lastnim dozatorjem, ob pomoči strokovnjakov in znanju kranjske Save pa so razvili nov stroj za navijanje gume.

P. P.

PREDSTAVITEV NOVE KNJIGE V TREBNJEM

TREBNJE — V novomeški Tiskarni te dni dokončujejo natis nove knjige, ki jo izdaja občinska kulturna skupnost v Trebnjem. Gre za pesniško — likovno zbirko „To mora biti onkraj“ pesnika Ivana Zorana in slikarja Tonija Vovka, kot recenzenta pa nastopa v njej tudi Marjan Brezovar (urednik pesniškega dela) in Milček Komelj (za likovni del). Knjiga šteje formalno za posebno izdajo revije „Samorastniška beseda“, ki jo izdaja trebanjska kulturna skupnost. Slovensna predstavitev knjige bo v sredo, 8. februarja, ob 18. uri v trebanjski osnovni šoli. Na prireditvi bo sodelovala komorna skupina treh trobent, ki jo sestavljajo Miro Saje, Vasja Burkat in Zlatko Avbar iz Novega mesta.

PRISEGE, OBJEMI, POLJUBI — V novomeški vojašnici Milan Majcen je bila v soboto dopoldan svečana prisega za januarsko generacijo mladih vojakov. Ob tem slovesnem trenutku so vojake obiskali svojci, prijatelji in dekleta. Mnogi so prišli tudi iz najbolj oddaljenih krajev naše domovine, iz Makedonije, Kosova, Črne gore, da bi stisnili roko vojaku, ki je ta dan postal branilec naše domovine. Nove vojake so pozdravili: slavnostni govornik general Anton Zupančič, borci Gubčeve brigade in predstavniki družbenopolitičnih organizacij novomeške občine. (Foto: J. Pavlin)

Obresti za drobno gospodarstvo

Združeno delo v Posavju še vse premalo izkorišča znanje in proizvodne zmogljivosti — Zbornica predlaga ustanovitev skladov za hitrejši razvoj

KRŠKO — Z ukrepi ekonomske politike, izločanjem dela proizvodnih programov, predvsem iz industrije, gradbeništva, turizma in trgovine ter z ustanovitvijo skladov za nastanek in razvoj začetih naložb, za spodbujanje inovacij in za povečanje izvoza, bo moč povečati število enot drobnega gospodarstva in števila zaposlenih.

To so ugotovili prejšnji četrtek na razširjeni seji izvršilnega odbora Medobčinske gospodarske zbornice Posavja v Krškem. Da bi natančneje ugotovili, kaj bi lahko prinesli na drobno gospodarstvo, bodo med posavskimi delovnimi organizacijami opravili anketo.

Poslej bo združeno delo objavljalo svoje potrebe po manjkajočih izdelkih, ki bi jih lahko nare-

Praznik posavskih vin

Na poskušnji odlična vina in kmečke jedi

BIZELJSKO — Mimo je jubilejna prireditev praznika posavskih vin, ki je bila tokrat tretjič na Bizeljskem. Pobudniki zanjo so bili krajanji Čateža ob Savi, ki so nato pritegnili zraven širši krog vinogradnikov in kmetijskih delovnih organizacij.

Prireditve na Bizeljskem je imela kot vsakič doslej veliko občinstva. Sprevedu so dodali nekaj pikre karnevalske šegavosti, kar je pri gledalcih sprožilo val dobre volje. Za bahatimi tovarniki, ki so jih vodili plemeniti konji, sta na primer capljala v reven voz vprežena osla vinogradnikov.

Ta vesela povorka je bila uvod v resnejši del v razglasitve najboljših vinskih vzorcev na razstavi, v podelitve diplom in priznanj vinogradnikov in delovnih organizacijam, ki so svoje najboljšje vino ponudili obiskovalcem tudi

za poskušnjo. Gospodnje so dopolnile izbor vin z odličnimi jedili kmečke kuhinje. V treh dneh so jih menjaje se kuhale in pekle ženske iz Stare vasi, Bizeljskega in Orešja.

Letošnji praznik je bil tudi priložnost za pogovor med predstavniki turističnih društev Čatež, Bizeljsko in Kostanjevica ter predstavnikov Agrokombinata in Slovina o vsebini prireditve v prihodnje, da se ne bi izpela v ponavljanju, ampak da bi ji vsakič dodali nekaj izvirnosti.

PRIČELI BODO DELITI

SEVNICA — Za oškodovance po toči v tej občini lani je stekla posebna solidarnostna akcija v Posavju. Po podatkih, zbranih na občinskem sindikalnem svetu do 15. januarja, je bilo v 49 kolektivih zbranih 2.290.526 din, pretežno v prizadeti, sevniški občini.

Telefonija spet v razmahu

Letos bo na območju PTT Novo mesto 5400 novih telefonskih priključkov — Ročnega telefoniranja ne bo več — Velika podražitev prispevka

NOVO MESTO — Območna interesna skupnost za ptt promet ima za leto 1984 obsežne načrte, katerih uresničitev bo veljala čez 181 milijonov dinarjev. Od tega je 63 odst. sredstev namenjenih telegrafski opremlitvi.

Plan letošnjega razvoja so 30. januarja na skupščini območne skupnosti za ptt promet v Novem mestu temeljito tebrali, očitno pa je, da zaradi pičlih sredstev ne bo mogoče upoštevati vseh želja. Poštno omrežje se letos ne bo spremenilo, saj je še nadalje predvidenih 66 poštnih enot, pač pa bo telegrafsko omrežje veliko na boljšem. S planom je predvidenih 40 novih priključkov, tako da bo zmogljivost telegrafskega omrežja imela skupno 200 priključkov. V promet bo danih še 32 novih telegrafskih kanalov, kar bo omogočilo 21 novih telex naročnikov.

Za razvoj telefonskega omrežja je zlasti po krajevnih skupnostih največ zanimanja, kar je pokazala

tudi razprava. Do konca leta 1984 bo v promet vključenih 45 avto-

● Nove centrale so predvidene: v Hinjah s 40 priključki, v Studencu z 200 priključki, v Podlogu s 160 priključki in v Veliki Loki s 100 priključki. Povečane telefonske centrale pa dobijo na Senovem, v Kostanjevici, Kapelah, Velikem Gabru, Mokronogu, na Otočcu, Jesenicah na Dol. in v Novem mestu, kjer bo število telefonskih priključkov kar za 4.000 večje.

matskih telefonskih central, s tem pa bo ročno vrtenje telefonov povsod postalo zgodovina.

Na skupščini so na predlog delegatov obravnavali še letošnje

PRIKAZ DELA V VINOGRADIH IN KLETEH — Bizeljanci so se tudi tokrat duhovito pripravili na praznik posavskih vin, ki so ga v četrtek popoldne pričeli s povorko. Zbralo se je veliko gledalcev slovenske in hrvaške strani, ki so s poskanjem pozdravljali rezače, količe, tovarnike in žganjekuharje. (Foto: J. Teppey)

ZAUSTAVLJENE DOBAVE PAPIRJA POLITIKI

KRŠKO — Tovarna celuloze Djuro Salaj je v ponedeljek ob 14. uri ustavila dobavo časopisnega papirja največjemu jugoslovanskemu kupcu beograjski Politiki, ki naj bi letos dobila 27 tisoč ton papirja, prejšnja leta pa so ji dobavili tudi do 32 tisoč ton. V krški tovarni so se za ustavitve dobav odločili zato, ker Politika vse doslej ni izpolnila obljub oziroma poravnala dolga v višini 800 tisoč dolarjev.

RIA BAČER

Štirinajsta spet na pohodu

SENOVO — Pred štiridesetimi leti se je pričel legendarni pohod Štirinajste divizije na Štajersko, kjer naj bi preprečila nemško mobilizacijo in še druge cilje je Štirinajsta, takrat cvet slovenskega partizanstva, ne le dosegla, marveč celo presešla.

Toda pot do izjemnega vojaško-političnega uspeha je bila trnova, saj se je moralo 1025 partizanov, kolikor jih je prišlo pri Sedlarjevem čez Sotlo s hrvaške strani na Štajersko, nenehno bojevati s številnejšim, bolj opremljenim in spoštanim sovražnikom.

V spomin na herojsko epopejo, ki se je končala 28. februarja v Gornji Savinjski dolini, pripravljajo laški mladinci letos že tradicionalni pohod „Po poteh 14. divizije“. Pohodniki bodo v štirih etapah od 6. do 14. februarja prehodili večino poti, kjer se je bojevala legendarna Štirinajsta. V torek, 7. februarja, se bodo zadrževali tudi na območju krške in sevniške občine, saj bodo z Bohorja pričeli nočni pohod prek Zabukovja in Lisce do Henine.

Šest tisoč vozil več

IMV lani dosegla dobre proizvodne rezultate

NOVO MESTO — Iz novomeške Industrije motornih vozil smo prejeli podatke, iz katerih je razvidno, da skoraj v celoti izpolnjujejo načrt sanacije. O tem pričajo že lanski več kot odlični proizvodni dosežki, s katerimi bodo v skladu z možnostmi tovarne in potrebami trga letos še nadaljevali. V celoti naj bi se letos proizvodnja povečala za 6 tisoč enot, prav tako se bo na približno isti ravni nadaljeval tudi izvoz katrc.

Lani so izdelali več kot 36 tisoč katrc, kar dve tretjini pa so jih izvozili v Francijo. Tudi letos bodo izvozili približno toliko katrc, proizvodnja za domači trg pa bodo povečali za 5 tisoč, tako da bodo v celoti izdelali prek 40 tisoč teh priljubljenih vozil. Izdelali so tudi poldrugi tisoč gospodarskih vozil, letos pa bodo proizvodnjo podvojili.

Enako uspešna je bila proizvodnja počitniških prikolice Adria, katerih so lani izdelali več kot 22

tisoč, na domačem trgu pa so jih prodali le 3000. Tudi letos bodo izdelali enako število prikolice, le da jih bodo domačemu trgu ponudili nekoliko več kot poprej. Čeprav bodo proizvodnjo iz tako imenovanega luksuznega razreda (R-18 in R-9) nekoliko zmanjšali, bo letos zapustilo tovarniške dvorane 6 tisoč vozil več.

ZA RAZVEDRILNO IN PROSTI ČAS — Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen je v ponedeljek v novomeški športni dvorani odprl prodajni sejem počitniških prikolice, opreme za rekreacijo in taborjenje, ki sta ga skupaj pripravila IMV Novo mesto DO TME Adria in Slovenijales trgovina. Sejem bo odprt do 5. februarja. (Foto: J. Pavlin)

Letos drugačno praznovanje

Pred 8. februarjem, dnevom slovenske kulture

8. februarja se bo napolnilo 135 let, odkar je prenehalo biti srce dr. Francetu Prešernu, velikemu našega Parnasa. Človek je umrl, pesnik živi. Živi z nami in v nas. Njegovo izročilo nas je zavezalo. Pesnikov duh in misel sta kot svetlo in luč. Naš kažipot za ravnanje. Opora v najtežjih časih in preizkušnjah. Še posebej, ko je šlo za našo svobodo, našo narodno samobitnost. Barometer te samobitnosti je kultura. Kultura v najširšem pomenu. Zato ni naključno, da obhajamo slovenski kulturni praznik v spomin na Prešerna. Kajti Prešeren je bil in ostane simbol moči, prodornosti, večne aktualnosti kulture in umetnosti.

Na priporočilo republiškega komiteja za kulturo bo letošnje praznovanje drugačno kot do zdaj. Ne bo osredotočeno samo na tradicionalne akademije in nekaj drugih prireditve, razvrščenih okrog 8. februarja. Praznovali naj bi vsi, posamezniki in skupine. Vsek, ki kaj zna, naj bi prišel do izraza. Pesnik, slikar, pevec, glasbenik, igralec, arheolog, etnolog, es tet, bralec, organizator ali samo obiskovalec kulturnih prireditve. Slovenski kulturni praznik naj bi potekal v znamenju naše kulturnosti. Tako, kot je svojčas predvidela že OF.

Kako odmeva priporočilo republiškega komiteja na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju, je razvidno tudi iz prispevkov na današnji kulturni strani. V več občinah ga bodo spoštovali, tako da bo praznovanje teklo kar ves februar. Tu z več, tam z manj manifestacijami, kar je pač odvisno od možnosti pa tudi kulturne razvitosti. Kaže poudariti, da povsod računajo na šole.

Najrazličnejših kulturnih manifestacij bo tokrat več kot kdajkoli do zdaj. Prava pravila jih je nekaj že za nami, saj so se ponekod v praznovanje vključili že januarja. To pa je vse skupaj nekoliko paradoksalno, saj prihaja do kulturnega obilja prav v času, ki kulturi — če pogledamo sredstva zanjo — ni pretirano naklonjen. Ali je to dokaz, da kulturi ne morejo do živiga niti najhujše tržne zakonitosti?

I. ZORAN

NA OGLED STIPLOVŠKOVA DELA

BREŽICE — Na predvečer slovenskega kulturnega praznika, 7. februarja, bodo v galeriji Posavskega muzeja odprli razstavo risb in grafik Franja Stiplovskega. Obiskovalci si zdaj lahko ogledajo tudi stalno razstavo umetnika, ki je bil prvi muzejski ravnatelj in eden najpomembnejših slikarjev Posavja.

VREME
Danes in jutri bo še pretežno oblačno vreme s padavinami v presledkih. Ob koncu tedna izboljšanje.

Premalo denarja za naložbe

Ob koncu tega leta naj bi imela LB — Temeljna posavska banka Krško blizu 12 milijard celotnega potenciala — Boleče tečajne razlike — Nove agencije

KRŠKO — V LB — Temeljni posavski banki Krško načrtujejo, da se bodo letos skupno združena, zbrana in pridobljena sredstva temeljne banke povečala za 8 odst., oziroma za 872 milijonov dinarjev. Od tega bo namenjeno za nove naložbe v letu 1984 100 milijonov dinarjev.

Čeprav je po že sklenjenih pogodbah za letošnje tranše in neizkoriščene iz prejšnjih let še za več kot 130 milijonov dinarjev za dolgoročne naložbe, je delegat Stane Ile na 7. zboru članic tretjege sklica LB-TPB v Krškem menil, da je 10 starih milijard za nove naložbe v Posavju v tem letu zelo malo, še zlasti, ker je treba omogočiti delo številnim mladim in pa

delavcem, ki se vračajo z začasnega dela v tujini.

Kmetijske organizacije, ki se ukvarjajo z vinogradništvom, ri-

● Decembra lani nameščen miniračunalnik v LB-TPB v Krškem naj bi dopolnil terminal v Sevnici, med posodobitev banke pa spadajo prizadevanja za razširitev mreže z več agencijami. Prvi so na vrsti Krmečani, kjer načrtovano otvoritev zavlačujejo veljavni predpisi, ki preprečujejo negospodarske naložbe.

čno zanima, kako je s kreditiranjem zalog vina, predvsem,

kaj bodo lahko posojila porabljena, pa tudi, kakšna bo obrestna mera. Kar neverjetno se sliši podatek, da eni izmed organizacij kar 60 odstotkov dohodka pojedjo obresti.

Medobčinska gospodarska zbornica Posavja je dala več zanimivih podatek. Tako naj bi izenačili obrestno inero družbene in zasebne enote drobnega gospodarstva, predlagala pa je tudi, naj bi banka združevala sredstva tudi za občinske blagovne rezerve. „Če je MGZ povezovalac interesov Posavja, bi moralo biti v gradivu tudi zapisano, kdosi tisti kolektivi in kolikšna so sredstva, zaradi katerih ima banka za 540 milijonov dinarjev obveznosti za kritje tečajnih razlik, nastalih po najetju tujih posojil,“ je dejal podpredsednik zbornice Edo Komar.

P. PERC

Ljubljansko pismo

Več vprašanj, kot je odgovorov

Politični sistem pod drobnogledom

Odkar so se v tisku pojavili prvi predlogi, da je treba proučiti politični sistem in njegovo delovanje, je med politično pa tudi širšo javnostjo nastala dilema, za kaj pravzaprav gre. Ali je možno, da je sistem, ki smo ga šele vzpostavili, ga politično opredelili in teoretično utemeljili ter ga pred našo in svetovno javnostjo predstavili kot glavni dosežek naše samoupravne politične izkušnje, začel že pri prvih korakih kazati resne slabosti? Ali gre za otroško bolezen zapletenega mehanizma, ki naj šele napravi prve korake, ali pa je pred nami globlja konceptijska zabloda in še kaj drugega?

Vprašanj je, kot vedno, veliko, pravih odgovorov nanje pa ni. Že bežen pregled ocen o dosežkih praktičnega delovanja našega političnega sistema opozarja na idejno zmedo, pa tudi na popolnoma različne politične motive in namene njihovih avtorjev. Kako bi si sicer mogli drugače razlagati, da se v sedanjem času, ko imamo toliko ekonomskih težav, srečujemo s premalo učinkovitim delovanjem delegatskega sistema, razlašanjem materialne podlage tozdom, vedno večjo številnostjo državnih in administrativnih ukrepov, tako nasprotujočimi si ocenami in mnenji itd.

Mnoge ocene in mnenja niso potrebna komentarja, saj so njihova idejna, teoretična in politična izhodišča očitna, nameni pa povsem jasni. Toda kaj je s tistimi tezami, ki so med seboj protislovne, njihovi avtorji pa prisegajo na samoupravljanje, na njegovo nadaljnjo krepitev in uveljavljanje? Kritiki sistema zlasti opozarjajo, da je samoupravljanje vsem deklaracijam navkljub že dlje časa v defenzivi. Opozarjajo tudi na utopizem, na razločke med normo in stvarnostjo, na zapiranje v lastno okolje in pretrano institucionalizacijo (samoupravljanje), torej na vedno večjo birokratizacijo sistema socialističnega samoupravljanja.

Ob vseh teh kritikah se velja predvsem vprašati: kdo in s kakšnimi nameni kritizira obstoječi sistem. Ni namreč vseeno, če se s kritiko želi poudariti potreba po nadaljnji dograditvi samoupravnega sistema ali pa obnoviti stari, že preseženi koncept družbenega organiziranja.

V dokumentih 12. kongresa ZKJ je jasno zapisano, da mora ZKJ kritično analizirati uredniševanje vloge ustanov političnega sistema. Nenehno preučevanje družbenih procesov, pa tudi vzrokov pogostih razločkov med programiranim in dejanskim je stalna potreba naše družbe. To velja upoštevati tudi pri izpolnjevanju volilnega sistema. Treba je upoštevati realnost, v kateri živimo. Ni vedno in povsod dovolj demokracije, ni dovolj možnosti, da bi ljudje na vseh volitvah in kandidacijskih postopkih povedali, kaj mislijo. Pogosto tudi ne morejo povsod predlagati tistih, ki jih resnično želijo voliti.

Osnovni kriterij za ocenjevanje učinkovitosti posameznih institucionalnih rešitev in predlogov za njihove morebitne spremembe pa je, v kolikšni meri prispevajo k uredniševanju temeljnega proizvodnega odnosa, oziroma k ustvarjanju razmer za to, da bodo delavci v celoti prevzeli svojo deklarirano družbeno funkcijo. Glede tega vprašanja je v celotni družbi treba izvesti pravo politično diferenciacijo, ne pa potapljanje, kdo je in kdo ni v spremembo političnega sistema.

VINKO BLATNIK

Turistična vas ob Kolpi

V Želebeju naj bi zrastle turistično rekreativno naselje „belokranjska vas“ s 700 posteljami

ŽELEBEJ — Pri tej vasi ob Kolpi blizu Metlike naj bi v naslednjem srednjeročnem obdobju zrastle turistično oziroma počitniško rekreativno naselje z okoli 700 posteljami, vsa zadeva pa naj bi na zunaj imela podobo značilne belokranjske vasi. Poleg metliške občine naj bi bil in osilci tega projekta še novomeški delovni organizaciji Pionir in Krka, nadalje Slovenija ceste — Tehnika, ljubljanski Staninvest in še kdo. Pripravljen je namreč samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za gradnjo te „belokranjske vasi“, ki pa je odprt za vse, ki so za to zainteresirani.

Začelo se je pravzaprav s tem, ko je novomeški Pionir pred leti kupil Nemaničev mlin in travnik ob Kolpi pri Želebeju, za nameravano gradnjo pa bo seveda treba odkupiti še precej več zemlje, kajti „življenjski prostor“ te belokranjske vasi naj bi obsegal okoli 10 hektarjev. V bistvu naj bi šlo pri tej gradnji za gradnjo za trg. Sedaj še nihče ne more reči nič dobočnega, kako bo vsa stvar potekala, in niti tega, kakšna bo videti vas, kaj vse bo v njenem okviru, ker je zadeva šele v fazi idejnih zasnov in dogovarjanja. Vsekakor bo občina morala v prvi vrsti uskladiti potrebe gradnje takega naselja z interesi kmetijstva.

Po sedanjih predvidevanjih naj bi bila ta vas pravzaprav nekakšen kamp z vsemi potrebnimi objekti, kot so trgovina, gostinski objekti in podobno, nova vas pa naj bi potrebovala energijo dobivala iz manjše elektrarne na Kolpi ob Nemaničevem jezu.

Vsekakor bi tako naselje s 700 posteljami pomenilo izreden korak naprej pri turističnem razvoju metliške občine, ki ima sedaj vsega skupaj morda kakih 50 postelj v edinem hotelu in eni ali dveh gostilnah. Da bi sedanji nosilec razvoja turizma in gostinstva v občini, Integral, zares kaj storil za to, so pa, kot kaže, po dolgoletnih slabih izkušnjah z neizpolnjenimi obljubami obupali, saj tej firmi v vsem tem času niso uspeli urediti niti metliškega kampa.

A. B.

Umrl je Roman Ogrin

Pretekli teden je v Ljubljani nenadoma umrl Roman Ogrin, član CK ZKS in direktor politične šole pri tem telesu. Njegovo predano partijsko in družbeno delovanje je bilo tesno povezano z Dolenjsko, kjer je najprej učiteljval, potem pa prevzemal vse pomembnejše naloge.

Rodil se je junija 1931 na Viču v Ljubljani, kjer je preživel težka vojna leta in zadnje leto vojne prišel v stik z OF in partizani. Kaj

kmalu se je vključil v vrste mladinske organizacije in Skoja, v mladinskih delovnih brigadah pa si je pridobil prve delovne izkušnje. Med šolanjem na tehnični šoli se je odločil za poklicno delo v mestnem komiteju mladinske organizacije. Toda veselje do pedagoškega dela ga je po opravljenem pedagoškem tečaju pripeljalo tudi na Dolenjsko, kjer je učiteljval v Klenoviku in Mokronogu. Hkrati je deloval v številnih

kulturnih, prosvetnih in političnih organizacijah v Škocjanju, Mokronogu in Novem mestu. Tu je konec petdesetih let postal sekretar okrajnega odbora SZDL, potem pa se je dve leti šolal na visoki šoli za politične vede v Ljubljani. Po šolanju se je spet vrnil na Dolenjsko, kjer je v Trebnjem opravljal funkciji sekretarja občinskega komiteja ZKS in predsednika izvršnega odbora izobraževalne skupnosti.

Z nanj značilno umirjenostjo in vedrino ter velikim poslušom za človeka je skrbel kot predsednik komisije CK ZKS tudi za vprašanja naših delavcev na tujem. V letih 1978 do 1982 je potem opravljal naloge izvršnega sekretarja CK ZKS kjer je bil zadolžen za kadrovske zadeve, v obdobju zadnjih dveh let pa je vodil politično šolo CK ZKS. Prizadeval si je, da bi šola vzgojila čim več kadrov, ki bodo znali delovati frontno, s poslušom za vsa življenjska vprašanja delovnih ljudi.

Bogate izkušnje z delom na terenu, sposobnost povezovanja teorije s prakso je prenašal tudi na svoje sodelavce in študente politične šole. Kljub obilici dela je še vedno našel čas, da se je oglašal na Dolenjskem, kjer je povsod rad priskočil na pomoč z nasveti. Za mnoge politične delavce je bil vzor človeka in delavca, ki je znal ohranjati življenjski optimizem in trdno prepričanje, da boja za boljše življenje ne smejo ogroziti trenutni problemi.

Največji skok Krškega

V narodnem dohodku je najbolj napredovalo

Narodni dohodek na prebivalca je pomemben kazalec gospodarske razvitenosti določenega območja. Narodni dohodek pomeni novo ustvarjeno vrednost. Preračunan v tujo valuto (ponavadi v dolarje), pa služi tudi za mednarodne primerjave.

	Uvrstitev občine	Narodni dohodek na prebivalca v dinarjih
1982	1981	
7.	17. Krško	250.110
20.	30. Metlika	197.048
21.	23. Kočevje	197.026
22.	29. Novo mesto	196.572
32.	33. Ribnica	177.866
38.	40. Črnomelj	156.876
42.	42. Trebnje	147.948
52.	51. Brežice	124.873
53.	56. Sevnica	120.779

V razvrstitvi občin je prišlo do nekaterih sprememb. Znatno so napredovale občine Krško, Metlika in Novo mesto, kar gre predvsem na račun razvoja njihove industrije. Ostale občine so še vedno v drugi polovici slovenske lestvice. Razlike med občinami so precejšnje, saj je ustvarila občina Krško več kot enkrat večji narodni dohodek na prebivalca kot občina Sevnica. Narodni dohodek na prebivalca v Sloveniji pa znaša v 1982 letu 197.640 din. Naše občine so v glavnem pod tem povprečjem.

Seveda nad temi podatki ne kaže jadikovati, ampak napeti vse sile za večjo gospodarsko dejavnost. (Podatke smo povzeli po DELU)

Glasnejši sevniški radio

Bo RTV prispevala pretvornik za drugi program?

SEVNICA — V tej občini marsikje ni mogoče dobro sprejemati ljubljanskega II. televizijskega sporeda. Ker bo sevniški radio končno le postavil antenski stolp na Lazah, bi bilo koristno, če bi nanj privili tudi televizijski pretvornik.

V predloženem družbenem dogovoru RTV tega ni. Na seji predsedstva občinske konference SZDL so minuli četrtek zato me-

nili, da kaže našo televizijo opozoriti tudi na to nalogo.

Celotna gradnja stolpa bo stala 1,95 milijona dinarjev. Za manjkajočih 355.000 dinarjev se je zavod za kulturo obrnil s prošnjo na delovne organizacije. Kar okrog 14 kolektivov se je odločilo pomagati.

Z deli, če bo vreme to omogočalo, naj bi Komunala pričela 1. marca, stolp naj bi bil narejen do 15. aprila. Z njegovo dograditvijo naj bi sevniški radio slišali tudi v Mirenski dolini.

A. Ž.

JUTRI OTVORITEV JARMOVE RAZSTAVE

NOVO MESTO — V Dolenjski galeriji bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo del akademskega kiparja Staneta Jarma iz Kočevja. Umetnik se bo tukajšnjemu občinstvu predstavil s ciklom iz lesa izklesanih človeških glav oziroma likov ljudi, ki jih nosi v zavesti in prek njih izpoveduje svoj miselni svet. Na otvoritvi bo nastopil kitarist Tomaž Rajterič iz Ljubljane, republiški in zvezni prvonagrajenec s tekmovanj učencev in študentov glasbe v letu 1983. Povabila ga je Glasbena mladina iz Novega mesta. Sodeloval bo tudi pesnik Dane Zajc.

LE DVA NOVA

RIBNICA — V ribniški občini bodo temeljne kandidacijske konference za vodilne funkcije v občini zaključene predvidoma do 7. februarja. Iz poročila o pripravah na volitve povzemamo, da so za vse dolžnosti v občinski skupščini in silih predlagani dosedanja funkcionarji. Izjema sta predsednik skupščine telesokulturne skupnosti, ker je dosedanjemu predsedniku potokelet mandat in ne more biti več izvoljen (za to dolžnost je zdaj predlagan Uroš Bregar) in podpredsednik občinske skupnosti socialnega skrbstva, ker je sedanji podpredsednik umrl.

NAŠA ANKETA

Krizantema siromakova

Če ne večkrat, se moramo vsaj ob slovenskem kulturnem prazniku vprašati, na kateri stopnički stojimo v duhovni zgradbi, ki jo naš narod gradi že stoletja. Če smo sploh še v nji. Ali smo naredili korak naprej ali korak nazaj v svojem duhovnem zorenju? Leže knjige prebrane ali neprebrane na policah? Je ustvarjalnosti manj ali več, so slike samotne po galerijah, odmeva beseda v polpraznih dvoranah? In ne nazadnje, ali smo v odnosih do soljudi človečnejši? Iz odgovorov bi se spetla naša kulturna podoba, tista prava, ne tista, ki jo rišejo statistične številke o izdanih knjigah, postavljenih razstavah, številu društev, proslav, muzejev in galerij itd., itd. Oglejmo si nekaj osebnih mnenj občanov iz naših devetih občin.

ALJA GAŠPAROVIČ, profesorica iz Novega mesta: „Če mislimo kulturo sploh, z vedenjem in izražanjem vred, potem ne Slovenci ne Novomeščani ne moremo biti zadovoljni. Imamo visoko raven v nekaterih zvrsteh kulture, ni pa ljudi, ki bi posejali po njih, razen ožjih krogov. Po mojem moramo vzgajati ljudi od malega, jim privzgojiti kulturno vedenje, ljubezen do knjig in tako naprej. V starših imajo otroci najboljši zgled.“

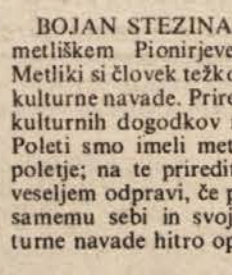
ANDREJA BENČINA, uslužbenka iz Ribnice: „Redno berem časopise in vse, kar mi pride pod roko, poslušam radio, gledam televizijo, občasno si ogledam kakšno kulturno prireditev, za dosti več pa ni časa, ker gradimo hišo in imam majhnega otroka, ki potrebuje veliko pozornosti. Mislim pa, da kultura ni le branje in obiskovanje prireditev, ampak predvsem v tem, kako se obnašaj in kako vzgajaš.“

FRANCE LOVŠIN, delavski pesnik iz Kočevja: „Za nas Kočevce je kultura kot sonce — daleč je in vedno bomo hrepeli po njem, kakor po novem družbenem in kulturnem napredku. Naša kultura je delo in delo je naša kultura. Smo kot mravjice. Pehamo se za napredek, pehamo pa se tudi, da bi iz nejasne kulturne sedanjosti dosegali prihodnost, se pravi raven mamljivih kulturnih centrov.“

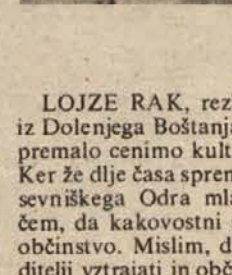
MIRA STAREŠINIČ, ekonomska tehničarka iz Vinice: „V našem kraju je zelo malo kulturnih prireditev. Eden od vzrokov za takšno nekulturno stanje je tudi nezainteresiranost mladine. Tudi če je kakšna prireditev, je obisk slab. Zato pa naši krajanje več berejo; knjižnica je dobro obiskana, žal pa le pozimi, ko ni dela na poljih. Pogrešamo kino.“

BOJAN STEZINAR, električar v metliškem Pionirjevem tozdu: „V Metliki si človek težko pridobi stalne kulturne navade. Prireditve in drugih kulturnih dogodkov ni prav veliko. Poleti smo imeli metliško kulturno poletje; na te prireditve se človek z veseljem odpravi, če pa je prepuščen samemu sebi in svoji pobudi, kulturne navade hitro opešajo.“

JOŽE JEVIKAR, pravnik iz Trebnjega: „Slovenci smo kulturni narod, vendar smo v zadnjem času pozabljali na kulturo zaradi hitenja za materialnimi dobrinami, pozabili smo, da je kultura nujna za obstoj vsakega naroda in posameznika. V družbenem in zasebnem življenju bi morali dati kulturi večji pomen. Treba bo poskrbeti za boljše materialno osnovo v kulturi, v zasebnem življenju pa morajo duhovne vrednote prevladati materialne.“

LOJZE RAK, rezbar-oblikovalec iz Dolenjega Boštjanja: „Žal na sploh premalo cenimo kulturne prireditve. Ker že dlje časa spremljam predstave sevniškega Odra mladih, lahko rečem, da kakovostni spored pritegne občinstvo. Mislim, da morajo prireditelji vztrajati in občinstvo vzgajati.“

ANICA JAMNIK, kontrolorka v Jutranjkinem tozdu Orlice v Brežicah: „S kulturo se največkrat srečujem kot poslušalka in gledalka. Rada obiskujem igre, ki jih prirejajo amaterska društva, saj poklicna gledališča tako ne gostujejo več pri nas. Delavke Orlice imamo možnost spoznavati likovno in besedno umetnost kar v prostorih tovarne. Knjige prebiram le med dopustom, v kino grem poredko, več pa gledam televizijo. Sem pa aktivna v pevskem zboru Orlice.“

MATIJA POLŠAK, vzdrževalec v krški Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj: „Rad sem veliko zunaj, v naravi. Zame je narava že sama po sebi kulturni pojav, in ko opazujem živali, si ne morem kaj, da ne bi pomislil, kako so živali včasih bolj kulturne kot ljudje. V Krškem bi si rad ogledal kakšno dramo, opero, pa je za kaj takega zelo malo priložnosti. Mladina se nima kam dati, zato se njihove kulturne navade končajo že ob steklenici piva.“

Zgled tudi za druge

Zdravstvena služba in skrb za borce v novomeški občini na visoki ravni

NOVO MESTO — V novomeški občini šteje borčevska organizacija 2770 članov, med katerimi je

1800 borcev in 22 spomeničarjev. Z leti se zdravstvene tegobe borčevskega članstva večajo, vendar je dobro organizirana zdravstvena zaščita.

Za borce dela že vrsto let poseben zdravstveni dispanzer, članstvo je z uslugami zadovoljno, prav tako s patronažno službo. Organizacija je za patronažo nabavila avtomobil, da lahko obiščejo čim več borcev po domovih.

Ob vsem tem pa dobro sodelujejo vse službe v zdravstvu, kadar gre za borčevska vprašanja.

Premalo pa je sredstev za zdravljenje, ki se zaradi vse dražjih uslug iz leta v leto krči. Medtem ko je bilo leta 1981 iz novomeške občine poslanih na zdravljenje 222 borcev, so jih lani in predlani poslali lahko samo 199, in še te s skrajšanim bivanjem. Od 21 dni, kolikor je trajalo zdravljenje prejšnja leta, so zmanjšali kuro na 14 oziroma 10 dni, da se lahko čim več članstva vrstvi. V novomeški občini pa za rekreacijsko zdravljenje borcev zbirajo še dodatna sredstva pri delovnih organizacijah. Ob lepem razumevanju delovnih kolektivov je šlo lani na tak način še 141 borcev na 10-dnevne rekreacijske oddihe.

R. B.

Letos zadnjič

Kako Romom drugače priskrbeti kurjavo?

NOVO MESTO — Romi so lani v hostah okrog svojih bivališč posekali 910 kubikov lesa za kurjavo, 45 oškodovanih lastnikov gozdov pa bo občina, letos zadnjič, na tak način povrnila škodo.

Že vrsto let občani, lastniki gozdnih parcel, ki ležijo v neposredni bližini romskega naselja Žabjek in Dobruška gmajna, prijavljajo škodo, ki jo povzročajo Romi v njihovih gozdovih s tem, da sekajo les, pretežno za kurjavo.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto in GG Sevnica — enota Kostanjevica sta strokovno ocenili

Kako Romom priskrbeti kurjavo za naslednje leto se bodo že med letom dogovorili na občini z odgovornimi iz Gozdnega gospodarstva. Obstaja predlog, naj bi pod Romi nadzorstvom logarjev po hostah nabirali odpadni les in naj bi jim sekanja počez ne dovolili več.

li na tak način lani povzročeno škodo in na seznam oškodovancev vpisala 45 lastnikov gozdov. Kot že nekaj prejšnjih let bo tudi letos novomeška občina oškodovancem povrnila škodo z odpisom davkov in še iz proračunske rezerve razliko za posekani les; in sicer po 400 din za kubični meter.

Večinoma isti oškodovanci so s tem nekoliko zadovoljni, ni pa tak način regresiranja kurjave za Rome dolgoročno rešitev, sploh pa tovrstni stroški ne sodijo v občinski proračun.

R. B.

Zamisel, ki že oživlja

Novomeška toplarna morda drugi petletki, zdaj pa že akcija za postopno uresničitev projekta

NOVO MESTO — Ideja o gradnji toplarne in elektrarne za oskrbo Novega mesta z energijo za kurjavo, zastavljena v raziskovalni nalogi dipl. inž. Jožeta Malenška, bo postala stvarnost.

Na toplarno je možno računati v naslednjem srednjeročnem obdobju od 1986 do 1990 ali pa kasneje, vendar se bodo Novomeščani takoj lotili akcije za pripravo tega velikega projekta. Tak je sklep izvršnega sveta.

Že izdelano študijo naj bi dopolnili z novimi podatki in jo izdelali tako, da bi bila možna postopna gradnja objektov, ki bodo v končni fazi dali med Cegelnico in vasjo Groblje toplarno in elektrarno. Gradnja tega objekta naj bi prišla tudi v program Elektrogospodarstva Slovenije.

Medtem ko je videti zamisel o lastni oskrbi z energijo za kurjavo še zelo daleč od uresničitve, pa so v izvršnem svetu do navzočnosti Jožeta Malenška poudarili, da je možno že poprej, tako rekoč

takoj, začeti gradnjo manjših objektov, ki bi jih kasneje navezali na toplarno. Tako naj bi prvo fazo gradnje predstavljala kotlovnica za širše območje oziroma več potrošnikov, ki lahko vrsto let obratuje samostojno.

Zanjo bi bili morda zainteresirani v Novoteksu, kjer so dotrajano kotlovnico prisiljeni zamenjati, pa pri Pionirju, Krki, IMV in v stanovanjski skupnosti, ki gradi sososko na Brodu. Za začetek bodo stemi domnevnimi interesi sklicali sestanek.

Za občane mesta in okolice bi bila toplarna velikega pomena. Zaradi čistejšega ozračja, h kateremu bo pripomogel elektrofilter, vgrajen v ogromen dimnik, katerega pa si delovne organizacije, še manj pa zasebniki, ne morejo privoščiti. Zelo pomembna je tudi ugotovitev, da bi bila energija za kurjavo iz toplarne za stanovalce blokov veliko cenejša.

R. B.

Kje kmetovati in kako se razvijati?

Prostorski del družbenega plana bo v javni razpravi do srede marca

NOVO MESTO — 25. januarja so delegati zbora združenega dela, dan prej in kasneje pa tudi delegati družbenopolitičnega zbora in zbora krajevnih skupnosti, obravnavali osnutek prostorskega plana in ga dali v široko javno razpravo. Po krajevnih skupnostih se pogovori med krajski in načrtovalci že vrstijo.

Belo liso, praznino v družbenem planu novomeške občine, ki je bil že sprejet za obdobje 1981 do 1985, predstavlja prostorski del, ki pa je v osnutku še zelo daleč od razprave. V zboru združenega dela, kjer sta inž. Karel Hacc, predsednik komiteja za urbanizem, in inž. Fedor Umek, eden načrtovalcev Zavoda za družbeno planiranje, delegatom razložila pomen tega dokumenta in vsebino, s v razpravi že nakazali nekatere pomisleke in pobude. Šteli jih bodo kot sestavni del javne razprave.

Medtem ko je bilo dosti usklajevalnega dela že opravljenega, pa je v nekaterih dejavnostih in področjih občine že marsikaj nedorečenega glede bodoče smotne izbire prostora. Prve pripombe iz Novolesa — Straže in obeh Isker v Šentjerneju so bile že predstavljene, nanašajo pa se v glavnem na prostor, ki ga industrija potrebuje za svojo nadaljnjo rast.

Delegati so dobili zagotovilo, da bo prostorski plan v marcu letos sprejet, do konca leta pa tudi vrsta spremljajočih dokumentov.

NE GRE BREZ VRSTE — Da so šolske počitnice in smučarja na vršku, se ne pozna le v delovnih organizacijah po odsotnosti vodilnih in strokovnih kadrov, ampak tudi pred Elanovim smučarskim servisom. Zadnje dni je ob popoldnevih pred tem lokalom vrsta čakajočih. Bo že res, da Novomeščani brez „repov“ ne morejo shajati.

NITI ENEGA PARA — V vsem Novem mestu ni za odrasle ženske dobiti niti enega para „ski“ škorenjcev za v sneg, trgovine s čevlji pa so ta čas kar založene s salonarji. So pa Novomeščanke tako obutev te dni kupovale v Ljubljani, čeravno je tudi tam že izbira bolj pišla. Ampak dobiš č nizi glede barve preveč izbirčen. Zakaj lahko tam in ne doma, pa je spet nov člen v verigi vprašanj novomeški trgovini.

Ena gospa pravi, da je v letošnji zimi novomeški dvored postal nikogaršnje ozemlje, ker so ga sploh izpustili iz predvidenega čiščenja snega. Še huje pa je, da so pozabili tudi na Bajnof in mlekarino...

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 19. do 25. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Darinka Kiderič z Mirne — Damjana, Vida Dajčman iz Gabra — Darjo, Ida Gradišar iz Štrita — Natašo, Marjana Ivanovič iz Metlike — Tamaro, Stanica Ribarič iz Kamanja — Ivica, Mira Majzel iz Metlike — Mirjano, Rozalija Strupih iz Zalovič — Darjo, Dušana Veselič iz Metlike — Marka, Slavka Primc iz Koroške vasi — Boštjana, Jožica Iskra iz Dolnjega Ajdovca — Nastjo, Milena Bogovič — Perko iz Dovškega — Tadeja, Cvetka Pakič iz Rodin — Jasmino, Jožica Zupančič iz Dragomlje vasi — Metko, Anica Mežan iz Lipnika — Tino, Vida Požes iz Češnjek — Vesno, Ana Sešek iz Podgoršta — Tomaža, Irena Mueller iz Črnomlja — Tino, Ivanka Šuštarč iz Brezja — Petro, Danica Urbančič iz Kriške rebi — Primoža, Darinka Jordan iz Zavrata — dečka, Pavla Luzar iz Gribelji — deklco, Ivana Rostohar z Goleka — dečka in Ana Staniša iz Gabrja — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Mateja Mittag iz Kettejevega drevoreda 41 — Luka in Borka Predanovič z Ljubljanske 25 — Sanjo. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

NEKATERI SE ŽE SPRAŠUJEJO, kaj je s tradicionalnim vsakoletnim koncertom metliške Mestne godbe. Privržencem te ljubiteljske skupine lahko sporočimo, da bo koncert po vsej verjetnosti 11. februarja. Godbeniki obljublajo, da se bodo predstavili s svežim programom, ki ne bo razočaral, prej navdušil. Nastopili bodo pod taktirko Stanka Križa.

V RESTAVRACIJI DELOVNE ORGANIZACIJE BETI razstavlja novomeški slikar Tugo Lebič svoja platna.

V METLIKI DELUJE ANSAMBEL GROTESKA, v katerem je tudi Goran Jarnevič, soko pevec in kitarist. O Groteski se bo gotovo kmalu slišalo kaj več, kajti Goran je fant, poln svežih zamisli in prodornih besedil. Nekaj časa je nastopal sam, zdaj pa v triu. Pustimo časa čas, in ko bo Groteska pokazala kaj več, se bomo o ansamblu razpisali.

BELOKRANJSKI PROSVETNI DELAVCI SO IMELI KULTURNI DAN — Najprej so se odpravili v Gorici, kjer so si ogledali kitajsko in afriško razstavo, v Ljubljani pa Narodno galerijo, v kateri je bila razstava Stari mojstri od 14. do 20. stoletja. Popoldne so „zasedli“ Cankarjev dom, ki so jim ga razkazali vodiči, zvečer pa je folklorna skupina France Marolt plesala slovenske ljudske plesne in pela slovenske ljudske pesmi. Polni lepih vtisov so se vrnil domov pozno v noč.

METLIŠKE PRIREDITVE ZA KULTURNI PRAZNIK

METLIKA — V okviru praznovanja slovenskega kulturnega praznika bo v metliški občini več prireditev in proslav. Tako bo danes, v četrtek, ob 16. uri v občinski sejni sobi slovenska predstavitev knjige Jožeta Duljarja „Krka pa teče naprej“. Na sam praznik, 8. februarja, je Belokranjski muzej, edina poklicna kulturna institucija v občini, pripravil brezplačni ogled svojih zbirk. V soboto, 11. februarja, bo ob 19. uri metliška mestna godba pripravila v kulturnem domu Edvarda Kardelja koncert.

Zimska služba odpovedala

Nekdo mora zaradi škandalozno neočiščenega snega v mestu osebno odgovarjati, zahteva izvršni svet — Še ob 10. uri kandijski most neočiščen

NOVO MESTO — Cestno podjetje, ki je letos prvič prevzelo zimsko službo v Novem mestu, je odpovedalo, pa tudi Komunala ni storila vsega, da bi bilo mesto ob obilici snega očiščeno. Oboji imajo izgovore, ki pa jih izvršni svet ne sprejema.

Že po prvem malo večjem sneženju 9. januarja so inšpekcijski organi in miličniki poleg občanov ugotovili, da je bila zimska služba neučinkovita, zato so takoj sklicali sestanke med komunalno skupnostjo in delovno organizacijo Komunala ter SIS za ceste in Cestnim podjetjem. Dogovorili so se in zapisniško sprejeli delitev javnih površin za vzdrževanje (šele po sneženju!), določili prednost pri čiščenju ter odgovornost. Nič ni zaleglo. V nedeljo, 22. januarja, ko so občani sami pred svojimi hišami na veliko odmetavali sneg, na javnih površinah ni bilo nikogar.

V noči na 23. januar, ko je ponovno zapadla večja količina snega, so bile čez zimsko službo še huje pritožbe. Uradno je bilo ugotovljeno, da ob 10. uri dopoldne niso bili očiščeni pločniki na zelo prometnem kandijskem mostu. Poleg tega je vse dopoldne ostala zasnežena še cela vrsta cest in ulic v mestu, pa tudi vsa pomembnejša križišča so bila ob 10. uri še neočiščena. Do prometnih zastojev je prihajalo na Partizanski cesti, ogroženi pa so bili pešci.

Ponoči, vse do 5. ure zjutraj, so ostale neplužene tudi pomembne ceste v občini med Novim mestom in Šentjernejem in Dol. Toplica, med mestom in Škrjančami ter Uršnimi seli. Prav tako je mirovalo pod debelo snežno odejo celotno mesto. Ko so se stari, ki začno delati v tovarnah že ob 6. uri, z otroki napoliti z doma v vrtnice, so gazili cel sneg. Vse do 7.

ure so 23. januarja ostale neplužene pomembne ceste do večjih stanovanjskih sosesk, kot so Bučna vas, Nad mlino, Ragovska in naselej Kristanova ulica. Hudo negotovanje občanov in delovnih organizacij je vzbudilo ostro reagiranje v izvršnem svetu, ki je 24. januarja obravnaval neučinkovitost zimske službe v navzočnosti predstavnikov obeh prizadetih delovnih organizacij, odgovornih za to delo.

Dejstvo je, da se niso organizirali tako, da bi zimsko službo zadovoljivo opravljali. Ni odpustljivo, da so vse suhe in lepe mesece čakali na sneg, ne da bi se pravčasno pripravili. Od Komunale, ki je prejšnja leta kar zadovoljivo čistila mesta v zimskem času, je Cestno podjetje prevzelo 50 delavcev in vse stroje, zato ni razlogov, da ne bi bila zimska služba vsaj tako zadovoljiva kot prej.

Ker pa dosedanje, dogovarjanje in opozorila niso zalegla, so v izvršnem svetu določili tričlansko komisijo za ugotovitev osebne odgovornosti za tako

stanje. Dali so jasno vedeti, da bodo zahtevali ukrepe.

R. B.

NA GAČAH DRSI ORGANIZATORJU — Kljub temu, da je bilo vse pripravljeno, da bodo naši šolarji presmučali zimske počitnice v novem dolenskem zimsko-sportnem središču na Gačah, moramo ob iztekanju počitnic zapisati, da je letos „dolenjska Kranjska gora“ zatajila. Organizatorji so vozili tečajnike v oddaljena smučišča, na Gačah pa so teden dni usposabljali cesto. Ko jim je to uspelo, so mnogi izgubljali živce ob vlečnici, ki po več ur na dan ni delovala, kljub temu da so mnogi plačali celodnevne karte po 300 din. Razumljivo je, da ima vsaka vlečnica začetne težave, zato pa bi moralo biti poizkusno obratovanje cenejše, če ne sploh zastoj. (Foto: Janez Pavlin)

Večina prvič na listah

Za predsednika občinske skupščine Metlika ponovno evidentiran inž. Janez Gačnik

METLIKA — V pripravi na volitve nosilcev odgovornih funkcij v metliški občini so pred kratkim zaključili evidentiranje možnih kandidatov. Občinske družbenopolitične organizacije so evidentirale široko, saj je bilo za vsako funkcijo evidentiranih dva do pet možnih kandidatov. Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri OK SZDL je uskladel evidentirane možne kandidate, predsedstvo tega organa pa je poenotene predloge za posamezne funkcije posredovalo v javno razpravo, ki je trajala do konca januarja; do 10. februarja pa se bodo vrstile v občini temeljne kandidacijske konference.

Poenoteni predlogi kažejo, da je na vodilnih funkcijah v skupščini občine predvidenih precej kadrovskih sprememb, manj pa v skupščinah interesnih skupnosti. Za predsednika občinske skupščine je ponovno evidentiran inž. Janez Gačnik, prvič pa so evidentirani: Jože Matekovič za podpredsednika občinske skupščine; Anton Matjašič za predsednika družbenopolitičnega zbora; Vinko Kopic za podpredsednika tega zbora; za predsednika zbora združenega dela je prav tako prvič evidentiran Jože Gosenca in za

podpredsednico prav tako prvič Danica Puljak; ponovno pa sta za predsednika in podpredsednika zbora krajevnih skupnosti evidentirana Anton Žunič in Ivan Žele.

Za predsednike skupščin, zborov uporabnikov in zborov izvajalcev v interesnih skupnostih pa so evidentirani: sis za izobraževanje: Ivan Malešič, Zvone Radkovič, Sonja Omerzel; kultura: Martin Črnogel ml., za njegovega namestnika Zvonko Rus; za predsednika zborov Tone Omerzel in Jure Matekovič; telesna kultura: Stane Mrvar, Stane Gašperič, Marjan Pavlovič; zdravstvo: Anton Tome, Milena Pavlovič, Marija Mihelič; socialno skrbstvo: Slavo Orlič, Tončka Radkovič, Nada Brinc; socialno varstvo: za predsednika skupščine Stane Jelenič; otroško varstvo: Franc Kočever, Valerija Vergot, Darja Cimermam; invalidsko-pokojninsko zavarovanje: za predsednike odborov in komisij: Tine Molek, Anica Žugej, Frenk Molek, Jože Šuklje, Anton Klobučar, Jože Jakljevič; zaposlovanje: za predsednico skupščine Vida Šegina; za podpredsednika Janez Kremesec; raziskovanje: za predsednika inž. Julij Nemančič; za podpredsednika dr. Blaž Mlačak.

SPOSOJENO TRNJE

— Država vendarle izumira. To sodim po tem, da je izumrla državna tajnost. (Iz Večernjih novosti)

— Danes samo še taksisti sprašujejo: kam gremo? (Iz Ježa)

Cesta odpeljala tudi kupce

Ko se je Mercatorjeva trgovina znašla pod novo cesto, se je zmanjšal tudi promet — Neurejen in nevaren dovoz do trgovine — Zmanjšati število zaposlenih?

METLIKA — Z ureditvijo novega križišča se je Mercatorjeva samopostrežna trgovina, največja metliška živilska trgovina, ki je prej stala tik ob prometni cesti Metlika — Karlovac, znašla pod cesto in tako rekoč skoraj povsem odrezana od nje.

V začetku ni bilo moč z avtomobilom priti z glavne ceste do trgovine, potem pa so za prvo silo nekako bolj „na črno“ naredili nekaj, kar naj bi bilo podobno priključku. Ta strma in nagnjena zasilna pot z glavne ceste pa je ob deževju in še posebej sedaj, ko je sneg, dokaj nevarna in tvegana. Poleg Mercatorjeve trgovine je s tem „priključkom“ prizadeta tudi postaja milice. Na drugi strani križišča, ob novi obvoznici, pa so brez priključkov ostali Pionir, TGP in avtomobilski servis Novotehne.

„Naša trgovina je prej precej

nesrečne ceste, še več: trdijo, da bi sicer plan gotovo presegli.

Prav tako so v lanskem prvem polletju, ko še ni bilo urejeno novo križišče, ustvarili več prometa kot v drugem polletju, čeprav je praviloma promet v drugi polovici leta večji. „Plačani pa smo od prometa, torej ta nova cesta neposredno vpliva na naš osebni dohodek, ki je že tako v živilskih trgovinah najslabši v trgovini, čeprav je v naše delo vložena največ truda,“ se pritožujejo. „Če tudi letos ne bomo dosegli plana, bomo morali zmanjšati število zaposlenih,“ pravijo.

Bo torej novo križišče kakšnemu trgovcu „napisalo“ odpoved?

A. BARTELIJ

OPRAVILO NE BO POVRNILO ZAUPANJA — V ponedeljek, 23. januarja, so bila za krajane vasi Štrekljevec, Kot in Črešnjevce v semiški krajevni skupnosti napovedana predavanja za nerazporejeno prebivalstvo. Krajevna konferenca SZDL se je ob tem dobro zavedala svoje naloge — torej sklicati prebivalstvo, Valože — torej sklicati prebivalstvo, Valože — torej sklicati prebivalstvo, Valože...

NEPROSTOVOLJEN TUŠ — Kljub temu da je bilo zadnje sneženje še pred desetimi dnevi, zadnji ponedeljek še vedno ni bil očiščen sneg s pločnikov na mostovih čez Lahinjo in Dobličico na cesti, ki pelje proti Adleščem. Težava je tam večja, ker mostova že tako in tako nista široka, ko pa se na njih znajdejo še pešci, kar kliče po nesreči. Poleg tega so ob objugi pešci tudi lepo stuširani (le da mora potem svoje opraviti še čistilnica), in to povsem neprosto voljno, kajti tudi jaški za odtok vode s ceste so zamašeni.

Ribniški zobotrebci

SPET KRITIKA — „Zaradi slabega pluzenja po Ribnici kritizirajo cestno podjetje,“ nas je nagovoril znanec v Ribnici. Povedali smo mu znano resnico, da Ribničanje prej niso bili zadovoljni s Komunalno, zdaj — ko nekdanje delo Komunalne opravlja cestno podjetje — pa niso zadovoljni z njim. Odgovor je bil, da on že ni kritiziral Komunalne, da so jo drugi, in to neupravičeno. Izkušnje kažejo, da nove rešitve večkrat niso boljše, ampak slabše. Žal pa mnogi to spoznajo šele, ko je prekasno.

AVTOBUSA NI BILO — Prebivalci Loškega potoka so bili zelo razburjeni, ker 24. januarja ni pripeljal popoldanski avtobus do Loškega potoka. Pri Sapu pravijo, da se po cesti zaradi obilnega snega in sneženja ni dalo voziti. Sicer pa so Potočani imeli že precej dela s tistim avtobusom, ki je do njih pripeljal ta dan popoldne. Sneg ga je debelo prekril in Potočani so imeli dovolj dela, da so ga izkopali iz snega in mu pomagali na pot nazaj.

Drobne iz Kočevja

PRIJELI ZA ORODJE — Sneg je prisilil ljudi, da so spet prijeli za orodje. Pri večini hiš so pridno odmetavali sneg. Začel se je tudi naval na orodje in so po trgovinah kupili precej raznih lopat, ki niti niso pretirano drage. No, vsaj nekatero orodje je poceni.

MALO KRMILNIH HIŠIC — Zaradi snega in mraza se je zelo poslabšalo tudi življenje ptic. Veliko jih strada, ker ni krmilnih hišic in hrane. Ponekod posipajo hrano zanje kar na balkone in okenske police, vendar pobero svoj davek golobi. Med ljudmi je težava s preobširno administracijo, pri ptičah pa s preštevilnimi golobi, ki jih je gotovo za tako mesto, kot je Kočevje, preveč.

DOVOLJ SNEGA IN VODE — Novi sneg koristi travnikom in poljem. Vse počiva in čaka na spomladansko kalitev. Ko pa se bo sneg stopil, bo spet napolnil vodnjake, studence in reke. Kmetje se bodo rešili mnogih skrbi in stroškov, tudi tistih z dovažanjem vode, ki jih je bilo zadnje leto veliko.

Kakšno rešitev predlagas, ker primanjkuje soli za posipanje pločnikov in ulic?

Stabilizacijsko in poceni bi bilo, če bi občane prepričali, naj hodijo lulat na ceste in pločnike.

Trebanjske iveri

NA SREČO SO TUDI ZDRAVNIKI ZRAVEN — Seje skupščine trebanjske zdravstvene skupnosti so tako dolge, da bi ne bilo nič čudnega, ko bi kakšnemu delegatu postalo slabo (da ne zaspi, po svoje prispeva tudi burna debata). Če pa bi se kaj takega le zgodilo, so na srečo zraven tudi zdravniki.

PRIVATNIKI PA ZMOREJO — Odkar je oskrbo vlečnice v Trebnjem prevzel v roke privatnik, z njimi ni več težav. Vrtijo se popolnoma brez zastojev, tako da se smučarji na domačem snegu za sicer nekaj dražjo vstopnico nasmučajo do sitega. In kar je za Trebanjce najbolj pomembno, v vzhodju bodo kmalu postavili tudi majhen bife, da ne bi kdo zašel v abstinenčno krizo.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Ribe v Kolpi ne poznajo meja

Kako skrbeti za ribji zarod, če črnomaljska ribiška družina tako težko najde stične točke z ribiči onkraj Kolpe — Izjema le Dugoreščani

ČRNOMELJ — Začetek črnomaljske ribiške organizacije sega v leto 1913, ko je peščica meščanov ustanovila zadrugo in od takratne banovine odkupila reke za ribolov z obvezo, da bo vsako leto vanje vlagala tudi nov zarod rib. Organizacija, ki se po mnogih spremembah imenuje danes ribiška družina Črnomelj, gospodari s Kolpo od jezua v Dolu do jezua na Krasincu, z Lahinjo od izvira do Vranovičev ter z Dobličico.

Črnomaljska ribiška organizacija se je že od vsega začetka srečevala z mnogimi težavami, mnoge med njimi pa so za današnji čas prav smešne. Pred vajo so na primer na veliko iztrebljali ribe z mrežami — tako so lovili zlasti ribiči — obrtniki, ki so svoj ulov nosili naprodaj celo na novomeški rotovž. Danes se v družini ob tem le nasmihajo, povedo pa, da

skupno vlaganje in odlov,“ pravi Ivan Cvijak, predsednik in duša črnomaljske ribiške družine. Žal je bil uspeh le polovičen: v dugoreški občini lepo skrbijo za svoj „del“ Kolpe od Severina do Žuničev, nikakor pa to ne velja za vrbovsko in ozaljsko ribiško družino, kjer nimajo načrtnega vlaganja ribjega zaroda v reko, ribiči pa tudi ne upoštevajo t. i. 10 ribiških zapovedi. Sicer pa se na obeh straneh bojujejo proti skupnim sovražnikom: podvodnim puškam, potapljačem, vilicam, mrežam, sulicam. M. BEZEK

NUJNO VEČ PREVENTIVE

KOČEVJE — V pripravi na bližnji letni občni zbor so člani upravnega odbora Gasilskega društva Kočevje 27. januarja ocenili dosedanje delo. Ob ugotovitvi, da je večina požarov nastala po subjektivni krivdi, so se zavzeli, da je potrebno storiti več na področju preventivne požarne varnosti. Poleg članov gasilskega društva naj bi po njihovem predlogu tudi o tali storili več za poživitev prostovoljnega gasilstva. V pripravi na 10. kongres slovenskih gasilcev, ki bo letos, so menili, da je potrebno kadrovati v vodstvu gasilcev predvsem take ljudi, ki bodo s svojim prostovoljnim delom in znanjem pripomogli k še uspešnejšemu delu gasilstva. V. D.

Spomladi začetek

Ovir za gradnjo kočevskega doma starejših občanov skorajda ni več

KOČEVJE — Najkasneje v aprilu, lahko pa že v marcu, če ne bo snega, bodo v Kočevju začeli graditi dom starejših občanov. Izvršni svet in občinska skupščina sta že imenovala vršilca dolžnosti direktorja doma starejših občanov v izgradnji. To je Bruno Ciglič, ki bo to dolžnost opravljal poklicno.

Čeprav trenutno še ni urejeno vse, kar je za začetek gradnje potrebno, ni več nobenih bistvenih ovir, da se gradnja ne bi začela. Republiška komisija za presojo investicij je že obljubila, da bo dala za gradnjo soglasje, ki je potrebno za to, da bo lahko dala svoja sredstva za to gradnjo tudi skupnost invalidskega in pokojninskega zavarovanja. Najkasneje do konca marca, lahko pa tudi prej, bodo udeleženci sporazuma o finansiranju te gradnje zagotovili tudi potrebni denar 132 milijonov dinarjev, takoj nato pa je možno začeti gradnjo.

V novem domu bo prostora za 120 starejših občanov. Sto postelj je predvidenih za oskrbovanje iz občine Kočevje, 20 pa iz občine Ribnica. Skladno s tem so zagotovljeni viri finansiranja. Trenutno je iz kočevske občine v raznih domovih po Sloveniji 61 starejših občanov. Njihova mesečna oskrbnina velja 12.000 do 16.000 din. J. P.

Kočevske zimske nevšečnosti

Zaradi snega skoraj ostali brez plina — Cestno podjetje dobilo sol, a je je premalo — Več avtobusov obtičalo

KOČEVJE — Sneg, ki je padel prejšnji teden, je povzročil vrsto nevšečnosti, največje v torek, ko so imeli tudi avtobusi večje a lmanje zamude, zaradi obilnega sneženja pa je ta dan odpadel celo smučarski tečaj za kočevske solarje, ki se je začel dan prej v Dolgi vasi pri Kočevju.

Kočevje je bilo teden dni brez plina, in še minuli petek, 27. januarja, je slabo kazalo. Tovornjak je plin iz Ljubljane, sicer pripeljal, a delavci niso mogli iztovorniti jeklenk v skladišče za plin pri Mihaelu Moritzu, ker je Komunalna splužila cesto do njega tako nesrečno, da je onemogočila dostop do skladišča, ki je hkrati tudi prodajalna. Šele požar pri Mihaelu Moritzu in njegovi pritožbi občinskemu organu, da plina še naprej ne bo in da bo tovornjak odpeljal plin nazaj, so prišli delavci Komunalne in uredili dostop do skladišča.

Cestno podjetje je v četrtek le dobilo 50 ton soli za posipanje cest, ki jo je zmanjkalo že prejšnjo soboto. Z njo varčujejo, ker jo je premalo.

Pri Sapu smo izvedeli, da so zaradi sneženja zamujali avtobusi. Ponekod so imeli tudi huje nevšečnosti. V torek, 24. januarja, je avtobus, ki vozi na progi Novo mesto — Kočevje, pripeljal lahko le iz Novega mesta do Dvora. J. PRIMC

CENEJE

GORNJE MEDVEDJE SELO — Zadnji sestanek gradbenega odbora v tej vasi se je začel s kratkim kulturnim programom. Na ta način so vaščani in člani odbora proslavili veliko delovno zmago. Čeprav so se šele v drugi polovici preteklega leta dogovorili za gradnjo vodovodnega in telefonskega omrežja, so zaradi hitro opravljenih zemeljskih del, kasnila pa tudi niso ostali izvajalci (tu je bila potrebna tudi pomoč krajevne skupnosti), v rekordnem roku opravili vsa dela. In kar je najpomembnejše, dela so opravili za polovico ceneje, kot je predvideval predračun.

SPREJEM ZA DUHOVNIKE

TREBNJE — Pretekli četrtek je bil tradicionalni nooletni sprejem za predstavnike vseh župnijskih uradov iz trebanjske občine, ki ga je pripravila komisija za verska vprašanja. Tako kot vsa leta doslej je tega sestanka udeležila večina župnijskih upraviteljev, ki so v pogovoru s člani komisije izmenjali mnenja in poglede na razvoj odnosov med versko skupnostjo in družbo.

Koga na odgovorne dolžnosti?

Kočevje: temeljne kandidacijske konference bodo te dni razpravljale o predlogu evidentiranih možnih kandidatov za nosilce delegatskih dolžnosti

KOČEVJE — Kdo bodo novi kandidati za predsednike in druge odgovorne dolžnosti v kočevski občini? O predlogu evidentiranih možnih kandidatov bodo do 12. februarja razpravljali še na temeljnih kandidacijskih konferencah v OZD in po krajevnih skupnostih. Sedanji predlog je tak:

- Občinska skupščina: predsednik Jože Novak, (ponovno — v nadaljevanju „p“), podpredsednik Maks Šteblaj (p), predsednik ZD Feliks Vidmar, njegov namestnik Marko Tekavec; predsednik Zbora KS Jože Furlan (p); njegov namestnik Ivan Vesel (p); predsednik DPZ Jaka Lavriša, namestnica Zofija Rovnan. Občinska zdravstvena skupnost: pred. Bruno Ciglič (p), podpredsednik Majda Drobnič (p), pred. zbora izvajalec (ZI) Ivanka Bižal, podpreds. ZI Jožica Klarič (p), pred. zbora uporabnikov (ZU) Alojz Čampa (p), podpr. ZU Ana Klarič (p). Občinska izobraževalna skupnost: pred. sk. Pavle Vesel (p), namestnica Milena Aupič (p), pred. ZI Justina Židar, namestnica Dragica Janša (p), pred. ZU Brane Marinčič, namestnik Andrej Peček (p). Občinska skupnost otroškega varstva: pred. sk. Mojca Selan, nam. pred. Franjo Lautar, pred. ZI Stanka Malnar, namestnica Marija Levstek (p), pred. ZU Edvard Šušelj (p), namestnica Zlata Štampfel (p). Občinska raziskovalna skupnost: pred. sk. Janez Lesar (p), namestnik Miroslav Golubič (p). Samoupravna skupnost za zaposlovanje: pred. sk. Jožica Krese (p).

na dosedanjega dela nosilcev odgovornih dolžnosti, ki so jo podali pristojni samoupravni organi. Druga občinska kandidacijska konferenca je predvidena za 17. februar. J. PRIMC

Letos bodo spet zavihali rokave

ŠENTLOVRENC — Po velikih delih pri asfaltiranju cest v letih 1981 in 1982 so se v krajevni skupnosti Šentlovrenc lani lotili samo urejanja bankin. Premora je bilo dovolj, za letos pa so spet predvidena večja dela. Najprej se bodo lotili čiste proti Kukukenbergu in Martinji vasi, na desleje asfaltirane ceste pa nameravajo položiti še fini sloj asfalta.

„A to še ni vse,“ je dejal predsednik sveta krajevne skupnosti Jože Proj. „Glavna naloga bo slej ko prej sodelovanje pri širitvi telefonskega omrežja, kjer bomo sodelovali z Veliko Loko in Čatežem. Kmalu bomo začeli zbirati kandidate za telefon, konec tega leta pa naj bi se dela že začela. Drug velik zalozog bo za nas tudi obnova doma kulture. Zanj imamo že zagotovljenih 3 milijone dinarjev. Obnova doma je nujna, saj je pri nas zelo dejavno Kulturno — umetniško društvo Marije Kmetove, v katerem imamo tri pevске zore, dramsko sekcijo itd. In v zadnjem času je še posebej razveseljivo, da se v pevске zore vključuje vse več mladih ljudi. Mladi se vključujejo tudi sicer, saj so pomagali utrjeva-

Bolje kot pred letom dni

Na ribniški osemletki boljši učni uspeh

RIBNICA — V prvem polletju letos je bilo med 871 učenci ribniške osemletke brez slabe ocene 92,5 odst. učencev, v istem obdobju lani pa od 901 učenca 91,3 odst.

Ravnatelj ribniške osnovne šole Jože Starc je te številke na kratko komentiral tako: „Število učencev naše šole že več let vztrajno pada. Za negativne ocene so različni vzroki, eden glavnih pa je, da so nekateri učenci na tisti mejni ravni, ko bi morali biti prešolanji v šolo s prilagojenim programom, a predvsem starši ne pristanejo na to. Razveseljivo pa je, da je med negativno ocenjenimi kar 33 taktih, ki imajo le po eno slabo oceno in imajo torej veliko možnosti, da jo do konca šolskega leta ali pa že prej popravijo.“ J. P.

Uspeh je bil boljši na štiri-razrednicah. Največ negativnih ocen, in sicer kar 56, je bilo med učenci višjih razredov, ki jih je skupno 418. Največ slabih ocen, in sicer 33, je bilo pri nemščini, nato pri matematiki (17), slovenščini (11), zemljepis in spoznavanju narave (po 9 slabih) itd.

Zdravstvo se utaplja v izgubah

V trebanjski zdravstveni skupnosti 14 milijonov dinarjev izgube

TREBNJE — Kot je bilo moč slišati na zadnji seji skupščine trebanjske zdravstvene skupnosti, so problemi v zdravstvenem domu samo vrh ledene gore. Resnični problemi, s katerimi se bodo morali v tej občini spopasti, so veliko hušji. Zdravstvena skupnost bo namreč ob zaključnem računu zabeležila 14 milijonov dinarjev primanjkljaja ali skoraj poldrugo milijardo starih dinarjev.

stroški v zdravstvu ne naraščajo zaradi zdravstvenih delavcev. V celoti se bodo materialni stroški povečali za več kot tretjino, zato bodo morali sredstva za skupno porabo razporediti drugače, sicer se lahko zgodi, da bo potrebno omejiti pravice iz zdravstvenega varstva.

Sicer pa se je v polleta — toliko časa je namreč minilo od zadnjega zasedanja skupščine — nakopičilo toliko problemov, da se delegati v obsežnem gradivu in na seji, katere dnevni red je obsegal več kot deset točk, skoraj niso znašli. Zato so delegati imeli precej kritičnih pripomb nad prevelikim premorom med zasedanji skupščin. Po njihovem mnenju je koordinacijski odbor prevzel preveč pristojnosti v svoje roke, hkrati pa so se delegati čutili prikrajšane, ker na sejah niso obravnavali že znanih težav v trebanjskem zdravstvenem domu.

Delegati so na seji sprejeli tudi poročilo začasnega poslovnega organa v trebanjskem zdravstvenem domu. Član tega telesa Stane Camloh je med drugim dejal, da v dveh mesecih niso mogli opraviti vsega, kar bi morali. Predvsem ni bil uresničen sklep, naj bi preprečili odhajanje zdravnikov oziroma njihovo vračanje. Prav tako se ni izboljšalo zdravstveno varstvo, saj tega cilja ni mogoče doseči z dodatnim delom zdravnikov iz Dolenjskega zdravstvenega centra. Trije zdravniki, ki so še ostali v zdravstvenem domu, pa nikakor ne morejo opraviti vsega. Še naprej pa ostaja odprto vprašanje, kaj z zobozdravnikom Lončarjem, ki je trenutno še vedno brez dela. J. SIMČIČ

Kar se tiče zdravstvenega doma, je bil odgovor pričakovan, saj je bilo po mnenju članov koordinacije dovolj priložnosti za obravnavanje težav, hkrati pa so bile finančne težave take, da

delegatom ni bilo moč ponuditi nič otipljivega. Prav z obravnavanjem denarnih težav so trčili v najbolj občutljivo točko delegatov. Ti so glasovali proti dodelitvi 75 tisoč dinarjev, ki naj bi jih dobile skupne službe SIS, s katerimi naj bi povečale osebne dohodke. Prav tako so bili delegati proti tako imenovanemu dodatku št. 2 samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela z zdravstvenim domom, s katerim naj bi zdravstveni dom dobil nekaj čez milijon dinarjev za kritje stroškov za začasn timeradni organ in za nadomestilo osebne dohodke za zobozdravnika Lončarja. Podobne pripombe je bilo slišati tudi na račun drugih stroškov, a na koncu je le zmogala zdrava pamet, saj je več kot jasno, da

Več izsledkov kot denarja

V temeljnih bankah premalo posluha za prenos znanja v proizvodnjo

BREŽICE — Zavest o potrebi razvojnega razmišljanja se v posavskih delovnih organizacijah uspešno prebija na plan. Medobčinska gospodarska zbornica je v zadnjih petih letih evidentirala ogromno raziskovalnih nalog, in če bi hoteli vse uresničiti, bi to veljalo 330 milijonov dinarjev.

V kmetijstvu so prevzele posavske raziskovalne skupnosti in vse tri kmetijske organizacije raziskavo novih sort breskev in marelic ter možnosti za pridelovanje ajde. Raziskave tečejo od 1982 in bodo zaključene 1988. Stroški so bili ocenjeni na 3 milijone dinarjev, a se bodo najbrž povečali.

V ta sklop sodijo tudi raziskave zalog kamnolomskega peska, za kar so združile denar občinske raziskovalne skupnosti, KOP Brežice in delovne organizacije iz gradbeništva. K predračunski vrednosti 4 milijone dinarjev je prispevala 800 tisočakov tudi republika. Raziskave tečejo od začetka srednjeročnega obdobja. Zadostne količine kakovostnih gradbenih peskov so medtem našli v Globočicah v brežiški občini. Za naložbo ta čas ni na voljo dovolj denarja, zato so sklenili do leta 1990 izdelati le projektne dokumentacije. Letno zmogljivost kamnoloma v Globočicah cenijo na 300 tisoč ton.

JOŽICA TEPPEY

Majhni imajo velike težave

Nekatere večje krajevne skupnosti že kar občine „v malem“, v manjših pa bi bili krajanje zadovoljni že s tistim, kar se zdi velikim samoumevno

KRŠKO — Prostorska in interesna povezanost krajanov v delegatski sistem občine je v formalnih pogledih zagotovljena. Praksa pa pogosto daje drugačno sliko. Predvsem za večje krajevne skupnosti je značilno, da so jim s pravnimi predpisi naložene zelo široke pristojnosti in področja dejavnosti. To jih pogosto prisili, da se obnašajo in ravnaajo, kot da so družbenopolitične skupnosti v malem, želijo imeti administrativni aparat, gospodarstvo, družbene dejavnosti, politično organiziranost in stalni sistem financiranja. Stvarne gnotne možnosti pa seveda tega ne dopuščajo, zato so

pogosta razhajanja interesov krajanov od interesov delavcev v združenem delu. Zavoljo takih težav posameznih KS z neprimerno več sposob-

Preskrba krajanov ponekod še močno šepa. V treh KS, Gora, Krško polje in Senuš, sploh nimajo lokala, s preskrbo so močno nezadovoljni Koprivničani, obilo pripomb pa imajo tudi Senovčani.

PREVOZ PRISKRBELO DELO INVALIDOM

BREŽICE — Transportna delovna organizacija Prevoz že nekaj časa išče možnosti za zaposlitev invalidnih članov kolektiva, zato jo večkrat zasledimo med interesi za dopolnilno proizvodnjo. Zdjaj so, kot kaže, našli primerno rešitev. Odkupili so program, po katerem bodo invalidi posled izdelovali ročke za cvetlične lonce. To jim bo na leto prineslo 3 milijone dinarjev.

ŠOLANI KMETIJE — OBETAJOČA NOVOST

BIZELJSKO — Na vasi se marsikje velja pričepati, da je šolanje za kmeta luksuz, in če sta oče in ded lahko obdeloval zemljo brez drgnjenja šolskih klopi, naj bi jo še sin. Šolanje se na kmetih branijo tudi zaradi pomanjkanja denarja, saj so doslej sami morali nositi vse stroške. Poslej naj bi se bodoči gospodarji izobraževali tudi na družbene stroške.

V KS Dobova izglasovali samoprispevek

V letu dni bodo zgradili mrliško vežico

DOBOVA — Na referendumu se je 22. januarja 65,5 odst. volilcev izreklo za nov samoprispevek, ki ga v dobovski krajevni skupnosti tokrat namerjajo izgraditi mrliške vežice in ureditvi pokopališča. Od 2183 volilcev jih je glasovalo 2080 ali 95,3 odst. V vseh devetih vaških skupnostih se jih je več kot 50 odst. odločilo v prid samoprispevku. Najbolje se je odrezala vaška skupnost Mostec z 78,7 odst. glasov ZA, najslabši rezultat pa so imeli v Ločah s 54,3 odst. glasov ZA.

Predsednik volilne komisije Marjan Vučanek je posebej pohvalil krajanje Mosteca in Rigonc, za katere je to že tretji samoprispevek. Poleg občinskega plačujejo še krajevne za asfalt. Za mrliško vežico in pokopališče bodo zbirali denar 12 mesecev. Zaposleni bodo dajali po 1,5 odst. od osebnega dohodka, upokojenci 1,5 od pokojnin, obrtniki 1,5 odst. od dohodka in kmetje 5 odst. od katastrskega dohodka.

Na ta način bodo zbrali 3.610.000 dinarjev, komunalna interesna skupnost pa jim bo primaknila 400 tisočakov. Vežico bodo začeli graditi poleti in jo bodo dokončali prihodnjo pomlad. „S tem ko so krajanje izglasovali samoprispevek zanjo,“ je dejal Marjan Vučanek, „so dokazali, da jim srednjeročni program, ki ga je sprejela skupščina KS, veliko pomeni in da kljub težkemu gospodarskemu položaju zaupajo vanj.“

J. T.

BRIGADE V TRI KRAJE

LOKA, ZABUKOVJE, BLANCA — Brigadirji zvezne mladinske delovne akcije Kozjanska 84 naj bi letos pomagali krajanom v teh treh krajevnih skupnostih. Pri gradnji vodovoda v KS Loka, vrednega 1,7 milijona dinarjev, naj bi znašal delež brigadirjev 3.550 ur, na Blanci, kjer naj bi končno usposobili pred sedmimi leti zgrajeni vodovod, 3.720 ur, pri Trnovcu, v KS Zabukovju, pa naj bi meliorirali nadaljnjih 10 hektarjev zemljišč.

A. ŽELEZNIK

P. PERC

SREČANJE Z AVTORJEM „VUČKA“ — Med zanimivejšimi dogodki v uvodu praznovanja krajevnega praznika KS Senovo v spomin na napad 14. divizije pred 40 leti je bilo tudi krajše srečanje z avtorjem uradne maskote 14. olimpijskih iger v Sarajevu Jožetom Trobecem, ki je posebej za Senovčane v Domu Stirinajste narisal Vučka. (Foto: Perc)

ki že teče. Tudi po njenem mnenju so merila bank preostra, ker taka proizvodnja ne more dati enakih rezultatov, kot jih ima lahko utičen proces.

Raziskovalna dejavnost ima v Posavju tudi povezovalno vlogo. Če organizacije združenega dela ugotovijo skupen interes, potem se vključijo zraven vse tri občinske raziskovalne skupnosti, svoj delež pa primakne tudi republika. Medobčinska gospodarska zbornica Posavje je do konca oktobra lani zbrala osem skupnih raziskovalnih nalog: eno s področja kemije, tri iz lesarstva, eno iz računalništva in tri iz energetike. Gre za program furanske kemije, za izkoriščanje odpadkov masivnega lesa, za boljši izbor sušenja topolovega lesa, za razbarvanje topolovine, za nove vrtnice termalne vode na Čatežu in v Trnovcu pri Zabukovju ter za razvoj posavskega računalniškega centra v Lisci.

Izpeljava teh nalog bi veljala 60 milijonov dinarjev. Po pogovoru

DOBRI ODNOSI

SEVNICA — V sredo, 25. januarja, je bil v hotelu Ajdovec v Sevnici tradicionalni novoletni sprejem za duhovnike. Na pozdrav predsednika komisije za odnose z verskimi skupnostmi pri OK SZDL Jožeta Bogoviča in predsednika občinske skupščine Jožeta Bavca je odgovoril župnik Jakob Boštner, upravitelj podružnične cerkve na Bučki.

Nikomur v škodo

Odkrit pogovor lovcev kmetijcev v Boštanju

BOŠTANJ — SEVNICA — Dogovor o skupnem urejanju vprašanj lovsstva, ki ga je pripravila posavska Lovska zveza, je minuli teden že obravnaval občinski izvršni svet v Sevnici, brez dlake na jeziku so o njem govorili v boštanski krajevni skupnosti. Z dobro voljo vseh, to sta pokazala tudi oba sestanka, bi ga bilo moč popraviti in tudi po najkrajši poti sprejeti. Kmetijski opozarjajo na zahtevne resolucijske naloge za večjo pridelavo hrane. Večje škode po divjadi si ne smemo dovoliti, saj so to ljudje ostro grajali na lanskim sestankih. Kmetu še tako lepa odškodnina ne more povrniti zadovoljstva, ki bi ga imel ob siceršnjem pridelku. Na sestanku v Boštanju je eden od kmetov ob trenutnih velikih težavah s koruzo navedel zahtevo, naj lovci škodo poravnava v naravi.

Seveda imajo svoje težave tudi lovci. Boštanska zelena bratovščina je lani položila na ščetine 26 divjih prašičev, letos že sedem. Pravijo, da so lovci že kar siti pogonov. Samo lani so za škodo po divjadi odšteli 150.000 dinarjev.

aA. Ž.

Gostilna z dolgoletno tradicijo

Kmečki turizem se še ne bi obnesel

TRŽIŠČE — Znano gostilno Ulčnik so pri Majcnovih odprli 15. avgusta 1936. Pri njih je še vedno mogoče dobiti tudi kaj domačega za pod zob. Niso šli po poti vse preveč številnih gostišč na vasi, kjer je domač naziv gostilna zamejnjal bife.

Gospodar Ivan je med pogovorom omenil pismo v Delu, ki govori, da se ne sramujejo kmečkih gnojišč v razvitih turističnih

Ivan Majcen: „Še vedno pečemo domač kruh.“

deželah. Seveda mora biti vse urejeno. Tako vzorno je tudi za vrati Majcnovega hleva, kjer je običajno okrog 14 glav živine.

„Bi bil za vas zanimiv tudi kmečki turizem?“ vprašamo gospodarja, saj tak turizem tostran Save ne more in ne more zaži veti. „Memim, da ne bi šlo. Vem, da bi to potegnilo za seboj dosti dodatnega dela, tega pa midva z ženo, oba že bolj v letih, ne bi zmogla. Zadeva po vsej verjetnosti ne bi nesla toliko, da bi mlada dva lahko pustila službi.“ Žena ga dopolni, kako draga je danes hrana. „Če ne bi marsičesa pridelali doma, obroki pa morajo biti izdatni, dostikrat ne bi prišli skozi.“

Sicer pa točijo v gostilni Ulčnik domačo kapljico z znanega bližnjega Malkovca. „Vino je dobro, tako je pokazala tudi analiza. Veste, prav redki sprašujejo za stekleničena vina. Kdor pride sem, že zaradi tega pričakuje domače vino,“ pove gospodar.

A. ŽELEZNIK

nimi ljudmi je dokaj pogosto moč slišati očitke, da obrobne, manjše KS niso enakopravno udeležene v razvoju celotne občine. V KS Koprivnica, Dolenja vas, Senuš, Zdole in Gora ugotavljajo, da le s težavo navežejo stike z združenim delom v matični občini, kar njihove težave še pogloblja.

V manjših krajevnih skupnostih še zlasti očitajo občinskim telesom premajhen posluh za reševanje perečih krajevnih težav, kar ima za posledico dolgotrajno nezadovoljstvo in nezaupanje. Preskrba s pitno vodo in vodovod-

Davčni vijak ni najhujše zlo

Kaj pravi direktor sevnške davčne uprave Kamil Krošelj — Gostinci morajo imeti registrirne blagajne — Zadnji čas za davčne napovedi

SEVNICA — „Kdor vestno in pošteno vodi svojo evidenco in poravnava svoje obveznosti, temu se mu ni kaj bati,“ meni direktor davčne uprave Kamil Krošelj.

Na nedavnem množičnem posvetu, ki ga je pripravilo sevnško obrtno združenje, ni bilo posebnih vprašanj. Davkarji se tudi niso spustili v predobno pojasnjevanje, saj je marsikaj pojasnjeno v zadnji lanski številki Obrtnika.

„Le en bife plačuje v občini davek od presečka za bruto OD, vsi ostali poravnajo le prispevke,“ pojasnjuje direktor davčne uprave in nadaljuje: „Odmerjeni davek pri obrtnikih za leto 1982 je bil manjši kot leto poprej. Tudi pri prevoznikih je bil za 1,8 milijona dinarjev manjši. Novi dogovor o davčni politiki govori o vrsti olajšav, po drugi strani pa tudi višjih kaznih. Valorizirane so osnovne davek od presečka pri obdavčitvi po dejanskem dohodku. Odlok vseeno gradi na najnižjih izhodiščih. Nova lestvica je ugodnejša. Prav omenjene olajšave smo v največji možni meri vgradili v odlok.“

— Bodo gostinci morali postaviti registrirne blagajne? „Sekcija gostincev se je obrnila na nas z zahtevo, naj se to odloži. Žal za kaj takega nimamo nobene pravne osnove. Zakon je bil sprejet že leta 1982, pravilnik o poslovnih knjigah je bil lani celo leto v razpravi. Preverili smo, pri Mladinski knjigi je naprodaj dovolj blagajn. Kazen, za tistega, ki je ne bo imel, je podobna kot za avtoprevoznika, ki vozi brez

potnega naloga in znaša od 50.000 do 500.000 dinarjev.“ — Davčna uprava pobira še vrsto prispevkov, kar marsikdo zamenjuje za davke. „Novosti so pri pokojninskem zavarovanju kmetov. Do konca

januarja se morajo na kmetiji opredeliti, za kakšno zavarovanje se bodo odločili. Novost je, da bodo poslej zavarovani vsi, ne le gospodar. Kdor ne bo zavarovan preko temeljne organizacije za kooperacijo, je dolžan prijaviti vse osebe. Kdor je star več kot 60 let in je bil že doslej zavarovan, ne plačuje prispevka.“

A. ŽELEZNIK

Velikih sprememb ne bo

Evidentirani kandidati za odgovorne dolžnosti

SEVNICA — Mimo sta dve leti, odgovornim v skupščinah se izteka mandat. Predsedstvo občinske konference SZDL je na seji minuli četrtek evidentiralo ljudi za najodgovornejše funkcije v občini.

Sprememb pravzaprav ni veliko. Za predsednika občinske skupščine je tudi za nadaljnji dve leti evidentiran Jože Bavec, za predsednika zbora združenega dela Lojze Anzeljc, novi naj bi bil namestnik inž. Stane Šeško, predsednica družbenopolitičnega zbora naj bi bila tudi nadalje Breda Miovič, njen namestnik pa Slavko Štrukelj. Tudi zboru krajevnih skupnosti naj bi nadalje predsedovala Alojz Androjna in Drago Krošelj. Predsednik skupščine zdravstvene skupnosti naj bi bil še nadalje Franc Ogorevc, predsednik zbora uporabnikov Pavle Zagode, uporabnikov pa Jelka

Kolar. Predsednik skupščine socialnega skrbstva naj bi bil tudi nadalje Franc Rupret, zbora izvajalcev Franja Svažič, uporabnikov pa Mira Anzeljc. Skupščino otroškega varstva naj bi še nadalje vodila inž. Jožica Mlakar, zbor izvajalcev Cvetka Hudoklin, uporabnikov pa Rozi Kadilnik. Brez sprememb naj bi bilo tudi v skupščini izobraževalne skupnosti: predsednik Ludvik Cvim, izvajalcev Cvetka Valand, uporabnikov pa Jože Žvegljič. Za predsednika kulturne skupnosti je ravno tako evidentiran dosedanji predsednik Tone Zgonec, zbor izvajalcev naj bi vodil poslej Peter Žuraj, uporabnike pa Marica Jonozovič. Skupščino socialnega skrbstva naj bi še naslednji dve leti vodila Tilka Črtalič, stanovanjsko skupnost Sonja Špan, izvajalce Darko Krajčič, uporabnike Drago Lupšina.

A. Ž.

ZA MEDICINSKO OPREMO

BREŽICE — Namesto vences so za nakup medicinske opreme za splošno bolnico Brežice prispevali: OOS Prevoz Brežice po 1.500 dinarjev za pokojne Franca Hotka, Ano Račič, Ano Umek, Marijo Ogorevc, Antona Bibiča, Antona Geršaka, Urško Rožič, Ano Šavrič in Marijo Kovač. Občinska konferenca Zveze kulturnih organizacij Brežice za pokojnega Antona Sečna 1.500 dinarjev, zdravstveni dom Brežice po 1.700 dinarjev za pokojne Ano Jakovec, Terzijo Rostohar in Zvoneta Fakina ter rokometni klub Brežice po 2.000 dinarjev za pokojna Antona Bosina in Antona Rebselja. Za humanitarne namene pasta prispevali strokovna služba sisov materialnih dejavnosti Brežice 1.500 dinarjev in Terzija Budič, Obrežje 57,500 dinarjev. V skladu za nakup medicinske opreme je sedaj 68.223 dinarjev. Hvala!

NAJPREJ MELIORACIJSKA, NATO PROIZVODNA SKUPNOST

BREŽICE — Po KS na območju Sromiljice se z jutrišnjim dnem začenejo sestanki, na katerih bodo lastnike zemljišč seznanili z melioracijskimi posegi. Kmetijska zemljiška skupnost bo z njimi spremenila neplodna zemljišča v rodovitne površine. Večina kmetov je že pristopila k skupnosti, drugi pa se še vedno lahko pridružijo. Ustanovni sestanek melioracijske skupnosti bo 15. februarja.

Krške novice

HITRO IN POCENI: — Agrokombinat je po novem postal investitor in izvajalec melioracij. Medtem ko v tem kmetstvu zatrujejo, da bodo dela poslej hitreje in ceneje opravljena, kakor če bi jih, kakor doslej, izvajala podjetja izven občine, se nekateri spet bojijo, da bi se dalo marsikaj prikriti, ker se pojavljata izvajalec in investitor v eni osebi...

ZAKAJ OKRNJENA „ZLATA SELEKCIJA“? — Med obiskovalce petkove nastopa „Zlate selekcije“ na Senovem jih je bilo tudi precej iz Krškega in Sevnice. Ti so se bolj kot nekateri domačini jezili, zakaj nista prišla najavljen skupina za aerobno gimnastiko Krik in Andrej Šifrer. Takega „nategovanja“ občinstva si verjetno ne bi privoščili, če bi nastopili v Ljubljani ali Mariboru. Pomembno pa je vendarle najbolj to, da Zveza paraplegikov Slovenije dobi od gostovanja „Zlate selekcije“ na Senovem vsakokrat približno dvakrat več denarja kot od nastopov v beli Ljubljani...

Sevniški paberki

DOBRA KAPLJICA — V soboto, s pričetkom ob 16. uri bo v domu TVD Partizanov v Boštanju pokušina vin in domačih dobrot, članov Društva vinogradnikov Sevnica — Boštanj Ob tej uri se bodo pričela tudi razglasev rezultatov nedeljskega ocenjevanja. Vinogradnice naj prinesejo domače jedi od 12. do 16. ure.

DOSLUŽENO — Na robu sevnškega avtobusnega postajališča so pred časom sestavili staro lopo, pod katero so nato razmesili tudi nekaj klopic. Vse skupaj je nudilo zasno zaveje potnikom avtobusov. Lopa je verjetno omagala pod težkim snegom in polomila pod seboj tudi klopi.

ODJUGA ZAGODLA — Konec tedna je bilo nadse živahno doma na slehernem griču. Fantje iz Dolenjega Boštanja so že jeseni na Radni z buldožerjem pripravili pot za vlečnico. V soboto so progo zgledno pripravili za slalom. Še sreča, da so še tisti dan tam smučali najmlajši, saj je nedeljsko tekovanje zaradi odjuge odpadlo. Boštanjani pa so se pomerili v sankanju po cesti na Vrh. Najhitreje je s Krnice pridričal v dolino Ivan Možič z Vrha. V konkurenci dvajsetih sankalcev je potreboval le tri minute. Zaradi odjuge so v nedeljo odpadli smučarski skola na Lužarjevem hribu na Sevnico.

PRISLUHNI PREDAVANJU ALPINISTA

13. januarja smo imeli občni zbor brežiškega Planinskega društva, na katerem smo pregledali poročila o preteklem in prihodnjem delu, dijaki, ki so uspešno opravili šolo gorske strazhe, pa so prejeli značke in priznanja. Na občni zbor je društvo povabilo tudi Vikija Grošlja, člana jugoslovanske odprave na nepalski Manaslu, najbolj tragične v jugoslovanskem alpinizmu, saj smo takrat izgubili Neja Zaplotnika in Anteja Bucana.

ALENKA KUŠEVIČ, 7.a
OŠ bratov Ribarjev Brežice

Važen je papir, ne človek

Tako meni kočevski šofer avtobusa Marjan Glad, ki je sredi noči spodil potnike v sneg in mraz

KOČEVJE, RIBNICA — Zadržani avtobus, ki razvaža predvsem delavce popoldanske izmene, odpelje iz Kočevja v smeri Ribnice ob 22.30. Ta avtobus vozi pravzaprav le do križišča za Rakitnico, tam pa prevzame potnike drug avtobus in jih odpelje do Ribnice.

Minuli četrtek, 26. januarja, pa tega drugega avtobusa ni bilo. Potniki so prosili šoferja, naj jih odpelje do Ribnice, ta pa je kljub dolgotrajnemu pregovarjanju vztrajal, da ima potni nalog le do Dolenje vasi, da jih zato ne sme peljati naprej, in potniki so morali izstopiti v sneg in mraz.

Ugankarski Domen vabi k sodelovanju

Trebanjski ljubitelji ugank so polni načrtov

Prvo in edino slovensko ugankarsko društvo Domen, ki je bilo ustanovljeno septembra lani v Trebnjem, je izpeljalo že več nalog, člani pa imajo tudi za naprej obsežen delovni program.

Njihovo razstavo knjig z ugankami slovenskih književnikov so si lahko ogledali tudi v Ljubljani in Mariboru, ta mesec bodo v Račeah in Trebnjem pripravili ugankarski večer, osrednja letošnja prireditve pa bo aprila v Trebnjem, kjer se bodo srečali slovenski ugankarji. Prizadevajo si navezati stike tudi z ugankarskimi društvi iz drugih republik ter kulturnimi društvi iz domače občine. Plod takega sodelovanja bodo tri ugankarsko-zabavne prireditve na Mirni. Člani Doma bodo prirejali še ugankarska tekmovanja, predavanja, razstave in podobno, v sodelovanju s Knjižnico Pavla Golie iz Trebnjega bodo pripravili posebno „Domnovo knjižnico“, v kateri bodo na voljo ugankarske knjige in priložniki.

Društvo vabi vse zainteresirane, bodisi reševalce ugank ali tiste, ki želijo uganke sestavljati, naj se povežejo z Domnom, ki ima naslov: Ugankarsko društvo Domen, 68210 Trebnje, p. p. 53.
BRUNO GRICAR

Nežki Dragoš v spomin

Sredi januarja so se številni Metličani, sorodniki, prijatelji in znanci zadnjič poslovili od 79-letne Dragoš Nežke, dolgoletne družbenopolitične delavke in upravnice Doma počitka v Metliki.

Med NOB je Dragoš Nežka sodelovala od leta 1941. Vse od tedaj pa do svoje težke bolezni je delovala v vodstvih raznih organizacij in društev. V odborih OF, AFŽ, SZDL, ZB, ZK in RK v Metliki, kjer je bila več let sekretarka občinskega odbora.

Kot upravnica Doma počitka v Metliki od leta 1947 do upokojitve 1960 je pokazala vse svoje organizacijske sposobnosti. Začeli so z obnovo stavbe Doma počitka, ki je bil po vojni v zelo slabem stanju. Obdelovali so svoje posestvo in pridelali vso potrebno zelenjavo in krompir. Imeli so svojo živino, krave, konja in prašiče. To je v marsičem olajšalo njihov proračun. V domu so bili v glavnem oskrbovanci, ki so prej živeli v težkem socialnem položaju.

Nežka je kot sposobna, odločna in humana osebnost znala voditi socialno ustanovo, pomagati ljudem v boleznih in starosti. Vsa se je razdajala v dobro človeka in za skupne cilje, v svoji skromnosti ni nikoli ničesar zahtevala zase. V Metliki je imela mnogo znancev in iskrenih prijateljev, vsi so jo spoštovali in imeli radi. Njeno nenadno slovo je vse globoko prizadelo.

REGINA FIR

pisma in odmevi

HVALA ZA NASVETE

Vsi učenci, ki smo se udeležili kmečkega dela pri družinah Razum v Reštanju pri Senovem in Zorko v Dolenji vasi pri Raki, in tovarišica Sedejva se iskreno zahvaljujemo za gostoljubnost in koristne življenjske nasvete. Obenem hvala tudi aktivni kmečkih žena, ki delujejo v okviru Agrokombinata Krško, ki nam je omogočil obisk na omenjenih kmetijah.

Učenci OŠ Jurij Dalmatin Krško

Kulturni barometer se vzpenja

Veliki praznični kulturni maraton v Novem mestu se je začel

NOVO MESTO — Prve prireditve celomesečnega kulturnega „maratona“, kakor bi lahko imenovali vse, kar so v novomeški občini pripravili za počastitev letošnjega slovenskega kulturnega praznika, so za nami. Pravo obsedno kulturno stanje, ki bo doseglo vrh 11. februarja s celodnevno „Kulturnim dnevom v mestu Gogi“, potekajočim v Domu kulture, se šele začenja. To med drugim dobro ilustrira že sam podatek, da se bo samo v Novem mestu od danes do naslednjega četrta zvrstilo nič manj kot deset najrazličnejših manifestacij.

Kulturni barometer se je torej že začel vzpenjati. Če podrobneje pogledamo program do četrta,

9. februarja, vidimo, da prireditelji vabijo na obisk naslednjih prireditev:

● **drevi ob 18. uri** v malo dvorano oddelka NOB Dolenjskega muzeja, kjer bo Jovo Grobovšek predaval o kulturni dediščini v nemških muzejih, jutri ob enakem času pa v Dolenjsko galerijo, kjer bodo odprli razstavo del akademskega kiparja Staneta Jarma iz Kočevja.

● **v ponedeljek, 6. februarja, ob 18. uri** v malo dvorano Doma kulture, kjer bo akademski slikar Anton Miklavžin ob razstavi v živo predstavil restavratorska in koservatorska dela na kulturnem spomeniku (prireditve bo 8. februarja dopoldne ponovljena za šolsko mladino), hkrati tudi v Študijsko knjižnico Mirana Jarca, kjer bo od tega dne na ogled razstava ob 150-letnici Prešernovega „Sonetnega venca“, ob 19.30 pa še v Dom kulture, kjer bo Stalno slovensko gledališče iz Trsta nastopilo s „Radovanom III“ Dušana Kovačeviča (ponovitev predstave bo naslednji večer ob isti uri).

● **v torek, 7. februarja, ob 18. uri** spet v malo dvorano oddelka NOB Dolenjskega muzeja

Parada kulturnega dela

V sevniški občini bodo dan slovenske kulture slavili ves februar — Vsa društva vključena

SEVNICA — Praznovanje slovenskega kulturnega praznika bo v tej občini potekalo ves februar in v raznih krajih. Uvod vanj je bilo nedavno območno srečanje literatov začetnikov, ki ga je priredila občinska ZKO.

Pomemben delež k praznovanju bo prispeval sevniški Odr mladih, ki slavi 10-letnico delovanja. Predstavi se bo s „Kabaretom v kabaretu“ in 8. februarja, na sam praznik, izvedel proslavo v sevniškem gasilskem domu. Zavod za kulturo in prosveto bo pripravil razstavo o delavskih prosvetnih in obrambnih društvih, s posebno prireditvijo se bodo spomnili kulturnega delovanja protestantov, Sevnica pa bo obiskala tudi ena od poklicnih slovenskih gledaliških skupin.

Dodajmo, da bodo slovenski kulturni praznik primerno zaznamovali tudi v delovnih organizacijah in k rajevnih skupnostih, še posebej v šolah. Kulturna komisija Lisce bo, denimo, pripravila slikarsko razstavo sevniškega likovnika Martina Popelarja, delavska pihalna godba bo koncerti-

rala v domu počitka v Loki, v praznovanje pa bodo vključena tudi druga, tako rekoč vsa društva v občini.

V Krmeljski domači „Svoboda“ pripravila koncert svojega pevskega zbora, predstavili se bodo likovniki domačega kluba, v knjižnici bo literarni večer s pogovorom o pomenu knjige, v gosteh pa bo Odr mladih iz Sevnice. V Loki pri Zidanem mostu bo celovečerna prireditev, na kateri bodo nastopili domači pevci, pianist in pevka, ki bo pela samospeve. V Boštanju pripravljajo širšo proslavo. Kulturno društvo iz Zabuškova bo izvedlo program pri spominski plošči.

Zanimiv program bo v šolah. Mladi gledališčniki OŠ Sava Kladrnika se bodo občinstvu predstavili z igro „Pikapolonček“, boštanski šolarji bodo izvedli „Pokaž i, kaj znaš“, v Šentjanžu se bo predstavila šolska gledališka skupina, v Tržišču in na Blanci pa kar vse. Krmeljski šolarji bodo igrali „Rdečo kapico“ in pripravili srečanje z opernimi pevci — borci 12. NOUB. Na okrogli mizi bodo spregovorili o kulturnem vedenju učencev.

I. Z.

kultura in izobraževanje

Ob odjavi prireditve

in njej na rob!

ČRNOMELJ — Predvideno je bilo, in tako smo prejšnji teden zapisali tudi v našem listu, da bi izid knjig treh Belokranjcev — Jžeta Dularja romana „Krka pa teče naprej“, Radka Poliča „Spoznanja“ in Evgena Cestnika zbirko pesmi — v tem kraju počastili z javno predstavitvijo v petek, 10. februarja. Obetal se je lep, zanimiv in v nekaterih ozirih izjemen kulturni dogodek, ki bi ne le razveselil kulturno in še posebej bralno občinstvo, ampak bi z njim kot z eno od več napovedanih manifestacij tudi nadvse dostojno počastili slovenski kulturni praznik.

Danes, dober teden pred najavljenim dogodkom, moramo, žal, sporočiti, da take predstavitve ne bo. Prvi namig za to smo dobili, ko iz Dolenjskega lista ni bilo več mogoče umakniti informacije o predvideni predstavitvi knjig, saj se je časnik tačas že vrtel na rotacijskih strojih v tiskarni. Povemo pa naj, da je sporočevalec zatrdil, da dogodka ne po preprosto zato, ker se prireditelji niso mogli „uskaladiti“ s koordinacijskim odborom za prireditve in proslave pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju.

V petek, 27. januarja, smo dobili informacijo iz prve roke — od predstavnika koordinacijskega odbora. Dejal je, da je njihov odbor potem, ko je ugotovil, da je celoten program za počastitev 40-letnice črnomljskega zasedanja SNOS, ki so ga sicer začeli pripravljati že jeseni, tako ntrpan z najrazličnejšimi prireditvami, tudi s kulturnimi, da bi bilo vsega res preveč na kupu, vredlagal, naj več kulturnih zadev, med drugim tudi predstavitev knjig, prestavijo na kasnejši čas.

S pojasnilom koordinacijskega odbora, čeprav je popolnoma jasno in s stališča odbora morda tudi povsem logično, in s samim ravnanjem pa se nikakor ni moč kar tako pomiriti. Že zato, ker bi sama predstavitev knjig ne zahtevala velikih stroškov. Potem, kaj je lepšega in primernejšega za Prešernov dan in tudi za počastitev oblenice SNOS kot predstavitev dela človekovega uma, še posebej, ker sta dva od avtorjev izšla iz vrst partizanov! Drugie bi bili na svoje pisatelje ponosni, v čast bi jim bilo predstaviti jih celo na pomembnejših manifestacijah — saj ni, da bi človek razmišljal dalje.

I. ZORAN

Kočevje: bogat mesec kulture

Že po tradiciji v Kočevju slovenskega kulturnega praznika ne bodo počastili le z dnevom ali tednom kulture, ampak s prireditvami ves mesec

KOČEVJE — „Slovenska beseda“ bo moto osrednje akademije v počastitev slovenskega kulturnega praznika, ki bo 8. februarja ob 19. uri v prostorih stare gimnazije v Kočevju. Pripravil jo je profesor Miloš Humek. Govorni del bodo podkrepile glasbene točke, ki jih bodo izvajali učenci glasbene šole.

Dan prej, 7. februarja, bodo ob 18. uri v Likovnem salonu odprli razstavo del domačih likovnikov, akademskih slikarjev Andreja Trobentarja in Jožeta Marinča ter Rudija Urana, študenta 3. letnika akademije za likovno umetnost. Na otvoritvi bo kočevski moški pevski zbor zapel nekaj Prešernovih pesmi. Slavnostni govornik bo prednik občinske kulturne skupnosti Jurij Plut. Po otvoritvi bo sprejem za kulturne delavce.

V kočevski knjižnici bo 6. februarja ob 19. uri esejistični večer o

Prešernu. Predaval bo publicist in književnik Samo Simčič iz Ljubljane, ki bo kasneje vodil tudi razgovor s poslušalci.

Kočevski kino bo 8. februarja dopoldne predvajal za šolarje slovenski film „Na svoji zemlji“, popoldne ob 17. uri pa za občane brezplačno slovenski film „Pustota“

Knjižnica bo 8. februarja brezplačno vpisovala nove člane. Sprejemala pa bo tudi predolgo izposojene knjige in zamudnikom ne bo treba plačati zamudnine.

Zveza kulturnih organizacij je organizirala sestanek z animatorji kulture po delovnih organizacijah, na katerem so se dogovorili, kako naj bi slovenski kulturni praznik počastili v organizacijah združenega dela. Za to priložnost bodo primerno uredili še izložbe trgovin.

Prešernovega dne se bodo spomnili v šolah in nekaterih krajevnih skupnostih. Članice moneta Rogiz Željnj pripravljajo literarni večer, na katerem bodo brali svoja dela domači literarni ustvarjalci. Moški pevski zbor pa bo obiskal nekaj vasi

in zapel vaščanom kar zunaj.

Prireditve v počastitev Prešernovega dne bodo v Kočevju in občini trajale skoraj ves mesec.

J. PRIMC

Haydnova razstava

Razstavo ob 250-letnici Josepha Haydna je novomeški glasbeni šolil podaril avstrijski kulturni center, odprli pa jo bodo 21. februarja v Kozinovni dvorani

NOVO MESTO — Glasbena šola Marjana Kozine se v proslavljanje slovenskega kulturnega praznika vključuje s kulturno-izobraževalnimi prireditvami. Za tako šteje tudi razstava v počastitev 250-letnice rojstva glasbenika Josepha Haydna. Odprli jo bodo 21. februarja ob 18. uri. Otvoritev bo v Kozinovni dvorani, na njej pa bodo izvajali tudi Haydnove skladbe.

Gradivo za razstavo, katere „rdečo nit“ predstavlja Haydnovo življenje, prikazuje z besedo, fotografskimi povečavami slik in notnih zapisov, je novomeška glasbena šola dobila od avstrijskega kulturnega centra v Jugoslaviji v trajno last. Veliko zaslug za to ima Boris Savnik, do nedavnega tajnik novomeške ZKO.

Ob tem je treba povedati, da je razstavo pripravil avstrijski kulturni center za proslavitev Haydnove 250-letnice lani v Ljubljani. Joseph Haydn je, kot piše v spremnem besedilu za omenjeno razstavo, eden od treh velikih glasbenih zgodovincev, z Mozartom in Beethovnom tvori trojico skladateljev, ki so s svojimi deli postali v svetu pojem kot „dunajska klasika“.

„Prenos razstave v Novo mesto oziroma hranjenje tega gradiva poslej v naši šoli štejem za posebno čast in priznanje, ki ne pride vsak dan,“ pravi Zdravko Hribar, ravnatelj novomeške glasbene šole. Meni, da eksponati niso zanimivi samo za oko, marveč bo celotna razstava poslej tudi pomemben pripomoček pri pouku glasbene zgodovine.

TELEVIZIJSKI SPORED

3. II. petek

1
9.00 ČEBELKO HLAČEK, oddaja za otroke
9.25 RISANKA
9.30 SKRIVNOSTNI OTOK, oddaja iz francosko-španske nanizanke
10.25 MLADI VIRTUOZI: VIOLONČELO, glasbena oddaja
10.45 ZEMLJEPISENE POSEBNOSTI: ŽIVI ZAKLADI JAPONSKÉ, poljudnoznanstvena oddaja
11.40 JAKEC IN FIŽOLČEK, japonski risani film
13.05 E. Peroci: NINA IN IVO, oddaja za otroke
17.30 POROČILA
17.35 JAZZ NA EKRANU: KVINTET REINHARDT SCHNUCKENACK
17.55 MODRO POLETJE, oddaja iz španske nanizanke za mladino

18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 TURIZEM — MOŽNOST IN PRILOŽNOST: NOVI MEDLI V TURIZMU, INFORMATIKI IN KOMUNICIRANJU, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MARCO POLO, oddaja iz italijanske nadaljevanke
21.15 NE PREZRITE, kulturna oddaja
21.30 DNEVNIK
21.45 STRAHOVI, angleški film
Grozljiva, ki jo je 1963 posnel Robert Wise, se odvija v nenavadnem dvorcu, v katerem prihajajo na plano raznovrstni strahovi in junake soočajo z njihovo krivdo, bodisi zdajšnje ali ono iz preteklosti. Igrajo Julie Harris, Clair Bloom in drugi.

2
17.10 Test — 17.25 Dnevnik — 17.45

4. II. sobota

1
POROČILA
8.05 ZLATI JABLANI, otroška oddaja
8.20 VELESALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Borovca
10.20 CICIBAN, DOBER DAN: HEJ, NA SNEG
10.35 MESEČEK, oddaja za otroke
11.00 MLADI VIRTUOZI: HARMONIKARSKI ORKESTER, glasbena oddaja
11.25 VELESALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Borovca
12.30 PESEM GIBA: IN V ZAČETKU JE BIL RITEM, baletna oddaja
13.00 SKRIVNOSTNI OTOK, oddaja iz špansko-francoske nanizanke
15.10 POROČILA
15.15 ELEKTRONIKOVE DOGODIVŠČINE, oddaja iz sovjetske nadaljevanke
16.25 PARTIZAN: ZADAR, prenos košarkarske tekme

17.55 ZASEDANJE MEDNARODNEGA OLIMPIJSKEGA KOMITEJA, prenos iz Sarajeva
18.30 SKRIVNOSTNI SVET ARTHURJA CLARKEA: PRIKAZNI IZ GLOBIN, angleška dokumentarna oddaja
19.00 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 NAŠE 29. SREČANJE, zabavna oddaja
21.35 ZRCALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
21.55 BOMBAŽ PRIHAJA V HARLEM, ameriški film
Kriminalka, ki jo je 1970 posnel Ossie Davis, govori o črnem duhovniku, ki si prisvaja prispevke za cerkev črnih faraonov, okoli tega pa spletene še več pripovednih niti, ki kažejo mizerijo črnske velemestne četrti, kjer cveti vsakršen kriminal. Igrajo Godfrey Cambridge, Raymond St. Jacques, Calvin Lockhard in še kdo.
23.25 POROČILA

5. II. nedelja

1
8.00 POROČILA

8.05 ŽIVŽAV, otroška matineja
8.55 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Borovca
9.45 MODRO POLETJE, oddaja iz španske nanizanke za mladino
10.10 625, oddaja za stik z gledalci

Sprehodi s pesnikom — 18—15 O strpnosti (izobraževalna oddaja) — 18.45 Radenci 83: Plesni orkester RTV Pristina — 19.30 Dnevnik — 20.00 Z. Enč: Banovič Strahinja (balet) — 20.45 Zagrebška panorama — 21.00 Življenjepis (dokumentarna oddaja) — 21.50 Nočni kinot: Podeželski igralci (poljski film)

ZAGREB 1

9.20 Zimski spored za dijake: Kole-dar, Balada o Romih, Nacionalni park Plitvička jezera, Risanka, Poročila — 17.30 Video strani — 17.40 Poročila — 17.45 Sprehodi s pesnikom — 18.15 Kole-dar — 18.25 Kronika občine Reka — 18.45 Obramba in samozščita — 19.30 Dnevnik — 20.00 Marco Polo (oddaja iz italijanske nadaljevanke) — 21.15 Glasba iz ateljeja: Gershwin — 22.00 Dnevnik — 22.15 Kulturni mozaik

2

15.05 Test — 15.20 Kekec (slovenski film) — 16.50 Otroška predstava — 17.50 Kože — 19.00 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kvakva top (zabavno-glasbena oddaja) — 20.30 Fejton: Kronist Orahovički — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 21.45 Življenje Berlioz (oddaja iz francoske nadaljevanke)

ZAGREB 1

9.20 Zimski spored za dijake: Kole-dar, Otroci ustvarjajo, Vžigalnik, Risanka, Poročila — 10.55 Veleslalom za moške (posnetek iz Borovca) — 11.25 Veleslalom za moške (prenos 2. teka iz Borovca) — 15.40 Sedem dni TV — 16.10 Poročila — 16.15 Kole-dar — 16.25 Partizan: Zadar (prenos košarkarske tekme) — 17.55 Zasedanje mednarodnega olimpijskega komiteja (prenos iz Sarajeva) — 18.30 Naša večna mladost (dokumentarna oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ameriški grafiti (ameriški film) — 21.50 Dnevnik — 22.05 Kako se zabavajo velika mesta: Moskva

10.30 DOMAČI ANSAMBLI: FANTJE Z VSEH VETROV
10.55 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Borovca
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA

4.00 OLIMPIJSKE IGRE V SAPO-RO, japonski dokumentarni film
5.45 MOSTOVI, oddaja za italijansko in madžarsko narodnostno skupnost

16.15 POROČILA
16.20... Televiziji so nam poslali dvojice med seboj povsem nasprotujočih si napovedi, kateri slovenski film bo mogoče gledati to popoldne na malih zaslonih. Ker ne vemo, za katerega se bodo odločili, je najbolje, da napovedi oba, nato pa bo, kar bo.

6. II. ponedeljek

1
17.00 POROČILA
17.05 MESEČEK, otroška oddaja
17.35 IDEALI IN DVOMI: KDO NAJ ODLOČA?, izobraževalna oddaja
18.25 PODPRAVSKI OBZORNIK

7. II. torek

1
16.20 POROČILA
16.25 GLASBENA PRAVLJICA: BOBENČEK JANEZA BITENCA
16.45 PRIHOD OLIMPIJSKEGA OGNJA V SARAJEVO
17.25 RISANKA
17.35 FESTIVAL TAMBURAŠEV SLOVENIJE
18.05 GORENJSKI OBZORNIK

8. II. sreda

1
14.25 SLOVESNA OTVORITEV 14. ZIMSKIH OLIMPIJSKIH IGER, prenos iz Sarajeva
18.10 POROČILA
18.15 CICIBAN, DOBER DAN: GRADIČ, oddaja za otroke

9. II. četrtek

1
8.55 SMUČARSKI TEKI NA 10 KM in HITROSTNO DRSANJE NA 1500 M, prenos z zimskih olimpiade
11.50 SMUK ZA MOŠKE, prenos z Bjelašnice

Korej, ob tej uri bodo predvajali SAMORASTNIKE ali pa IDEALIS-TA, prvega in drugega pa je zrežiral pokojni Igor Pretnar.
18.20 RISANKA
18.30 OLIMPIJSKI PREGLED
19.25 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 G. Mihič: ŠOFERJA
21.00 ŠPORTNI PREGLED
21.30 NAŠI OLIMPIJCI: VMESNI ČAS, dokumentarna oddaja

18.40 PET MINUT ZA REKREACIJO
18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 Viš Ravnjak: ŽIVLJENJE V KROGU
Televizijsko igro z gornjim naslovom je za ljubljanske televizije posnel Slavko Hren po scenariju Vilija Ravnjaka. Prinoved teče o življenju

18.20 RISANKA
18.30 OLIMPIJSKI PREGLED
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 V. Moberg: RASKENOVI, oddaja iz švedske nadaljevanke
20.55 IZ KONCERTNIH DVORAN: P. I. Čajkovski: SLAVNOSTNA UVERTURA 1812, KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER ŠT. 1 V B-MOLU, izvaja simfonični orkester Slovenske filharmonije pod taktirko Uroša Lajovica, solistka je Dubrovka Tomšič-Srebotnjak

18.25 ZASAVSKI OBZORNIK
18.40 SAVA, REKA, KI ŽIVLJENJE DAJE, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 FILM TEDNA: DESETI BRAT, slovenski film
21.25 MAJHNE SKRIVNOSTI VELIKIH KUHARSKIH MOJSTROV
21.30 DNEVNIK

13.55 SANKANJE, prenos s Trebeviča
17.25 POROČILA
17.30 P. Zidar: UTONILO JE SONCE, oddaja iz nadaljevanke za mladino
18.05 DOLENJSKI OBZORNIK
18.20 RISANKA
18.30 OLIMPIJSKI PREGLED
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNIK

22.10 POROČILA
2
9.00 Oddaja za JLA — 15.00 Nedeljsko popoldne — 16.45 Prehod skozi kanjon (ameriški film) — 18.25 Zapuščina za prihodnost (dokumentarna oddaja) — 19.10 Turistični vodič — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sibirski trilogija (sovjetska dokumentarna oddaja) — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Nickolas Nickleby (oddaja iz angleške nadaljevanke)

mladega dekleta, ki se posavlja od matere (ta se odpravlja v bolnišnico), ki si skuša ustvariti dom s fantom (tega ne ljubi), zateka pa se k drugemu, ki se počuti čedalje bolj zanesljivo, preveva jo občutek nemoči in brezizhodnosti. Igrajo Jagoda Tovirac, Zvone Hribar, Slavko Cerjak, Majda Potokar, Štefka Drolc, Lojze Rozman in drugi.

21.10 KULTURNE DIAGONALE
22.05 DNEVNIK

21.50 DNEVNIK

2
13.30 ZDA: Kanada (prenos hokejske tekme) — 16.00 Dnevnik — 16.15 Pustolovščina (otroška oddaja) — 16.45 Prihod olimpijskega ognja v Sarajevo — 17.30 Branje — 17.55 Na drugačen način — 18.30 Olimpijski pregled — 19.30 Dnevnik — 20.00 Jugoslavija: ZRN (prenos hokejske tekme, med odmorom Zagrebška panorama) — 22.15 Poljska: SZ (hokejska tekma)

21.40 OMIZJE
2
17.25 Dnevnik — 17.40 Beli kamen (švedska oddaja za otroke) — 18.15 Narava in človek (izobraževalna oddaja) — 18.45 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Slovesna otvoritev 14. zimskih olimpijskih iger — 21.20 Zagrebška panorama — 21.35 Lov za zakladom (francoski kviz)

21.05 DIAMANTI NA NEBU, oddaja iz angleške dokumentarne nanizanke
22.05 DNEVNIK
22.20 OLIMPIJSKI PREGLED

TONI GAŠPERIČ

HUMORESKE

DITC
TOZD ČASOPIS
DOLENJSKI LIST
NOVO MESTO

KNJIGE
ZA VSAKDA-
NJO RABO
IN RAZVED-
RILO

„3K“, VODNIK
SKOZI
VSAKDANJIK

Vsebinska izhodišča samoupravljanja postajajo iz leta v leto, iz dneva v dan, vse bolj pristna zavest našega delovnega človeka. O tej zgodovinski resnici najbrž nihče več ne dvomi, vendar hkrati vedno znova ugotavljamo, da ostaja slabo obveščeni samoupravljalec pravzaprav na pol poti in v trenutku, ko naj bi svojo voljo podprl z najenostavnejšim podatkom, mu največkrat zmanjka orodja in orožja.

Samoupravljaljski vodnik 3K je torej namenjen najširšemu krogu delovnih ljudi in občanov, samoupravljalcev. Namenjen je tudi šolarjem, ki šele spoznavajo našo družbeno stvarnost, zato je pisan kot didaktični pripomoček z obilico koristnih podatkov. Ne nazadnje občanov vodnik „3K“ predstavlja tudi svojstven presek današnjega družbenega utripa naše občine.

KNJIGA ZA
RAZVEDRILO

Humoreske Tonija Gašperiča z njegovo Repičevo drago, Repičani, združenim delom v obliki Hitrotkala, Hitrošiva, Večne izgube, Občine in drugih ter Direktor vseh direktorjev, Župan, Jože Repič in drugi neposredni proizvajalci pričakujejo od vas, da njihove zgodbe vzamete v roke in ko jih boste prebrali, se za-

mislite: „Ali ni tudi pri nas taka Repičeva draga, prav takšna Občina in Večna izguba?“

Toni je posvetil nekaj humoresk tudi teti Mari in njenim zgodam in nezgodam.

Več kot 100 humoresk priljubljenega Tonija Gašperiča bo nudilo obilo zabave. Ilustracije Branka Babiča pa so prijeten dodatek, ki z liki repičkih junakov zgodbe še bolj oživijo.

KOMBIVAK KVALITETA • KOMBIVAK KVALITETA

trgovsko podjetje
NOVOTEHNA
68001 novo mesto, glavni trg 11

GRADITELJI

Obveščamo vas, da v prodajalnah Novotehne prodajamo stavbno pohištvo INLES — RIBNICA

Sprejemamo tudi predplačila za okna KOMBIVAK.

ZAGOTAVLJAMO CENO IN DOBAVNI ROK

PRODAJNA MESTA:

- Kostanjevica, telefon 69-796
- Krško, telefon 71-239
- Metlika, telefon 58-155
- Novo mesto, telefon 21-434
- Trebnje, telefon 44-013

SE PRIPOROČAMO

KOMBIVAK KVALITETA • KOMBIVAK KVALITETA

NAROČILNICA

(velja za zasebnike in DO)

Ime in priimek

Naslov

št. osebne izkaznice..... izdana dne.....od Sob Zaposlen(a)

Naslov DO

Naslov zasebne obrtne delavnice

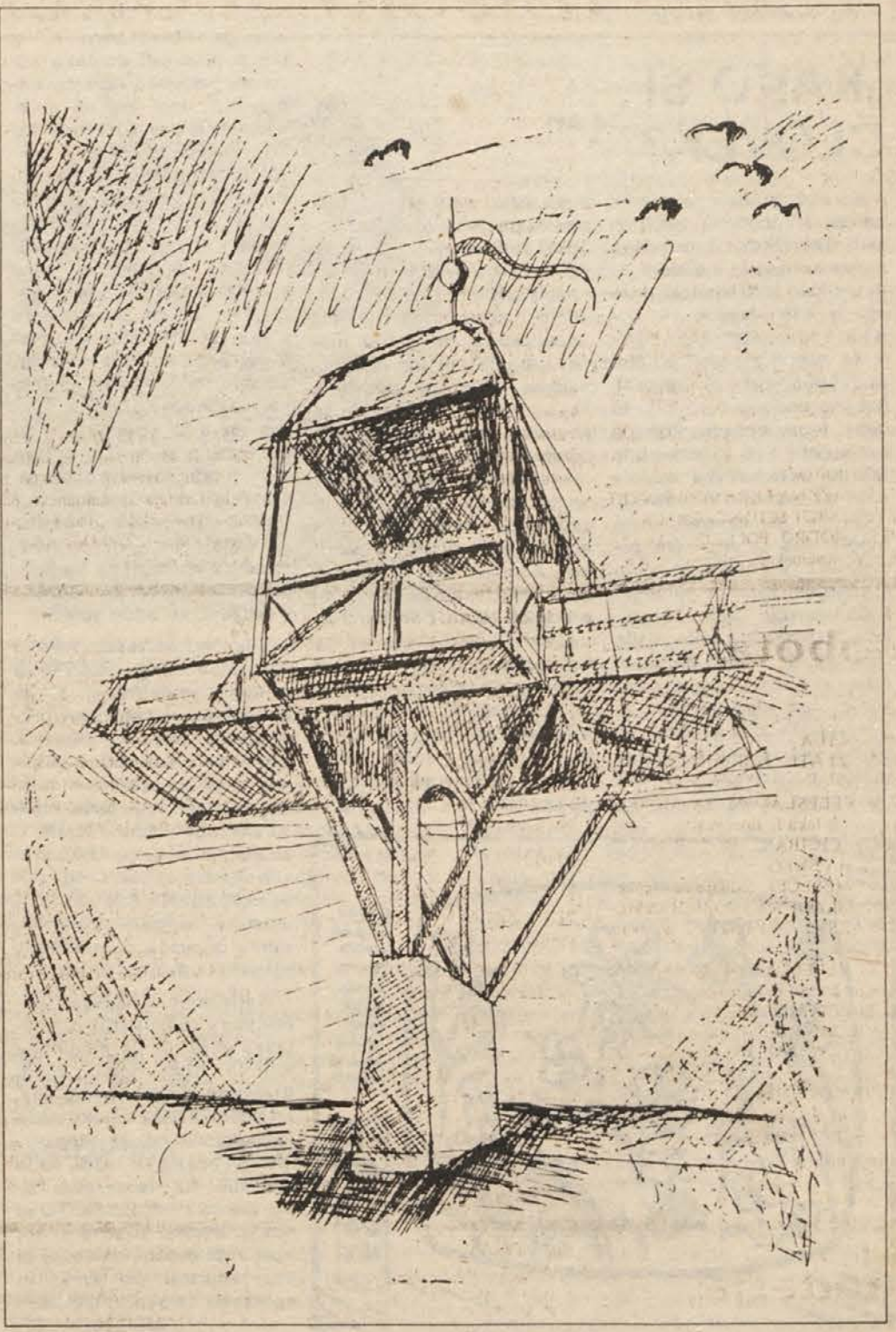
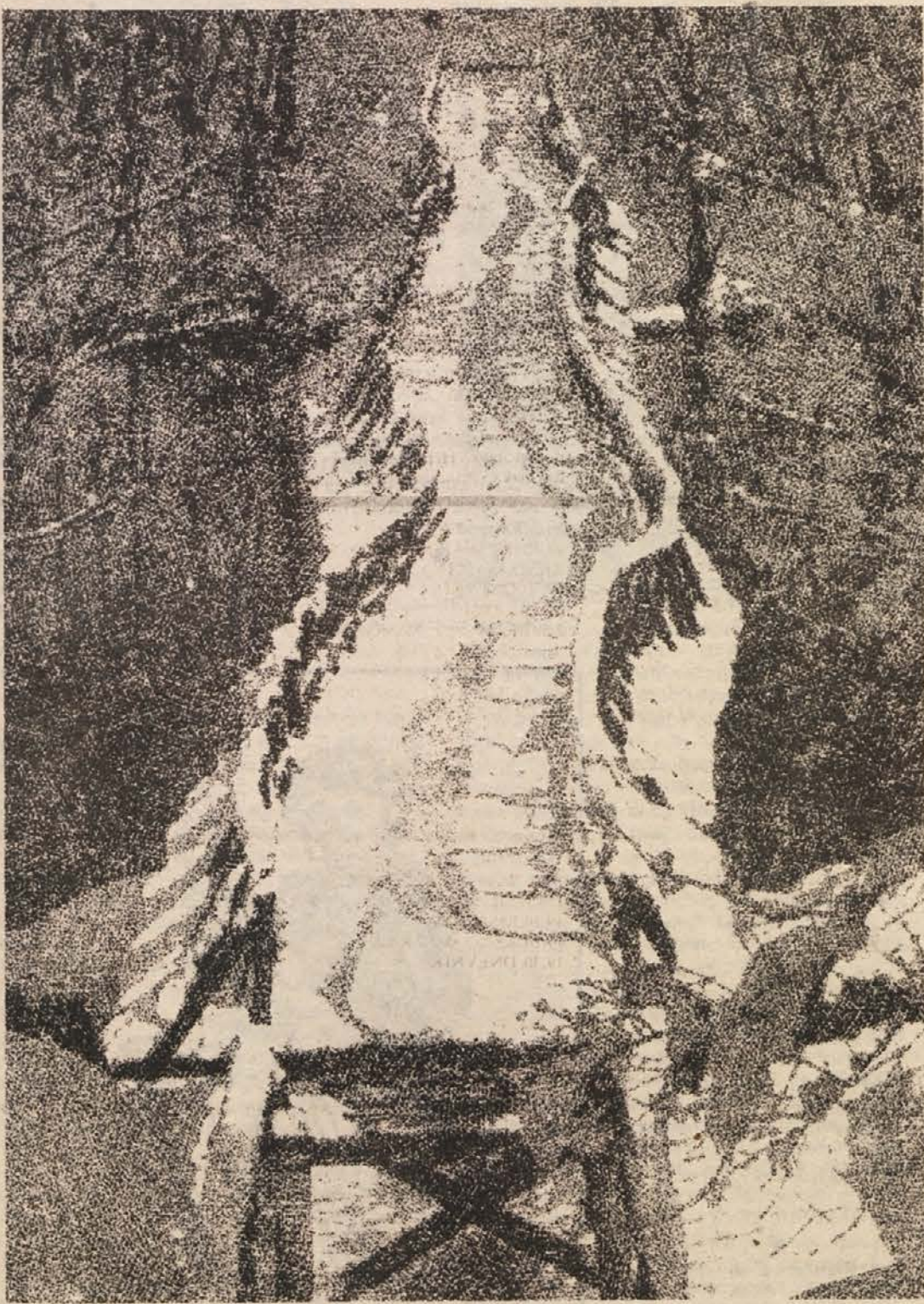
Nepreklicno naročam(o)..... Izvod(ov) brošure „3K“

in..... izvod(ov) Humoresk Tonija Gašperiča

Račun bom(o) plačal(i) v zakonitem roku (za zasebnike po povzetju).

Podpis pooblaščenice osebe

Kraj in datum.....

Most ni le nekaj, kar pelje čez reko

Mesta so kakor človeški obrazi, grda, prijetna, simpatična, odurna, preprosta, naravna in izumetničena. In kakor človekov obraz lahko temeljito spremeni vsakršen večji poseg na s'abše ali celo na boljše, se tudi mestom dogaja, da jih spremembe polepšajo ali močno prizadenejo. Kot življenje izrisuje človekov obraz, ga tudi mestu dejanja njegovih prebivalcev. Če ob tem pomislimo na Novo mesto, bi lahko zapisali, da je dobilo precej nepotrebnih gub in bradavic, da pa je vendar ohranilo svoj obraz vsaj v svojem starem mestnem jedru.

Bile so želje in tudi poskusi, da bi v mestno jedro posegli tako, da bi ga razvrednotili, mestu bi skazili obraz. To je pač posledica sprijenega odnosa do okolja in nepoznavanja vrednot, ki jih ubrano in zaokroženo mestno okolje daje. Včasih je videti, kot da nam je vsem skupaj vseeno, kaj se z našim mestom dogaja, kot da ne moremo pogledati preko plotov ozkih dojemaj, mišljenj in razumevanj. Gre za nezanimanje javnosti ob prostorskih posegih v mestno okolje? Bi imeli industrijski kolos na samem pragu mesta, če bi bila javnost bolj občutljiva za prostorska poseganja? Ali morda ni bila dovolj temeljito seznanjena z daljnosežnostjo takšnih in sploh vsakršnih posegov?

Vsa ta vprašanja in razmišljanja nastajajo pod vtisom dogajanja, ki predstavlja pravzaprav lučko v tej temi (tako zelo črna torej le ni). Gre za načrtovanje novega mostu do Ragovega loga.

Most, ki vodi na drugo stran Krke v mestni gozdlič, zeleni otoček, ki ga vse bolj obkrožajo valovi pozidav, je preživel svoj življenjski vek. Že precej časa ja zaprt in razpada. Če ga ne bodo razstavili, se bo podri pod težo lastne ut-

rujenosti in dotrajanosti. Mesto seveda potrebuje nov most. Morda res manj kot kakšnega drugega, saj ragovski most v infrastrukturnem pogledu ni bistven, je pa za življenje mesta vseeno važen, saj pomeni edino neposredno povezavo, ki mesto in meščane druži z naravo. Vse druge poti iz mestnega jedra vodijo v bolj ali manj pozidana okolja. In kot nadomestilo odpisanemu mostu se je po hitrem postopku rodil idejni projekt za novega po naročilu investitorja komunalne skupnosti Novo mesto.

Po mnenju mladih novomeških arhitektov Andreja Prelovška, Boruta Simiča in Janeza Žerjava prehitro in le preveč površno, saj bi tako dobili le gol funkcionalni objekt in nič več — novo gubo v obrazu mesta. Zasnova novega mostu, ki je z gradbenega vidika sicer neoporečna, po mnenju trojice arhitektov ne upošteva vpetosti takšnega objekta v mesto, v stopenjske kulturne sape, ne razrešuje številnih odnosov, ki jih takšen most vzpostavlja, naj gre za spajanje arhitekturne tektonike mesta z gozdom in reko, naj gre za vez dveh polov mestnega življenja, dinamike dela in sprostitve, ali za dvojno funkcijo mostu, ki je vstop/izstop za dvoje različnih okolij, različnih razpoloženj, in tudi prostor, kjer se srečujejo sprehajalci z obeh strani.

„Predlagali smo lepši most; lepši, čeprav je ta beseda zgubljena in stokrat zlorabljena. Ta most ni tak, da bi lahko stal kjerkoli, je drugačen. Najboljši je tu, v tem (Novem) mestu,“ menijo arhitekti, ki so s svojim predlogom samoiniciativno posegli v doslej preveč samoumevno zaprto razmerje med naročnikom in projektantom. Navsezadnje so kot strokovnjaki Zavoda za družbeno planiranje Novo mesto tudi po zakonu poklicani za to. Doslej so morali večkrat odigrati le pasivno vlogo kot potrje-

valci že „sprejetih“ projektov, dali so jim potrebni pristanek in zadeva je šla naprej. Širši družbeni interes, ki zanesljivo ni v uničenju in siromašenju okolja zaradi nekaj nižje cene ali upoštevanja gole funkcionalnosti, so taki postopki v bistvu preskočili.

Arhitekti Zavoda za družbeno planiranje so izdelali nov, drugačen predlog ragovskega mostu. Z njim so poskusili najti celovitejšo rešitev vseh nalog, ki jih takšen most postavlja pred načrtovalce, če naj bo skladno vraščen v mestno arhitekturo in opravi svojo vlogo.

Predvsem so skrbneje zasnovali oba pristopa, tistega na mestni strani in tistega na gozdni, samemu mostu pa so predvideli videz, kakršnega imajo starejši mostovi. Kot posebnost omenimo nadstrešek na prostoru sredi mostu, ki naj bi predstavljal nekakšno simbolično zatočišče in križišče poti pešcev in reke, torej prostorček za predah, pogled na reko, motrenje odsevoj na gladini, prestop v drugo okolje. Mestni del pristopa so zasnovali kot prostor, ki ga tvorijo stopnice in majhna ploščad s svetilko v središču. Gozdni pristop pa naj bi bil občuteno oblikovan naravnih prostorskih kamnitimi ploščami, skalami, drevjem, zastavljenim v rahlih krogih, s čimer bi tvorili nekakšen avditorij narave.

Čeprav je predlog trojice arhitektov pomenil nekakšnega padalca v dogovarjanju med investitorjem in izvajalcem, pa so eni in drugi pokazali razumevanje za takšno širšo obravnavo načrtovanja ragovskega mostu. Morda bomo Novomeščani tudi dobili most, ki bo nekaj novega, nekaj svežega, čeprav bo na videz podoben dobrim starim mostovom.

In še vprašanje: ali takšno projektiranje po nepotrebnem (?) ne draži preveč celotne naložbe?

„Razmerje med ceno celotnega projekta, ki predstavlja le petdesetino ali še manj vrednosti izgradnje, govori proti dokazovanju, da večje zahteve neutemeljeno dražijo most,“ zatrjujejo tvornici novega idejnega zasnutka. „Z več dela pri projektiranju bi bil lahko most cenejši in kvalitetnejši.“

Dodajmo k temu še to. Tradicija občutenega, prizadetega in hkrati strokovnega oblikovanja mestnega prostora pri komunalnih posegih se z uresničitvijo takšnega projekta nadaljuje, oziroma se pretrgana vez celi in znova vzpostavlja. Ni odveč, če pomislimo na delo nedavno preminulega Marjana Mušiča, ki je lahko zgled, kakšen odnos bi projektanti morali imeti do okolja, v katerega s svojim načrtovanjem posegajo.

M. MARKELJ

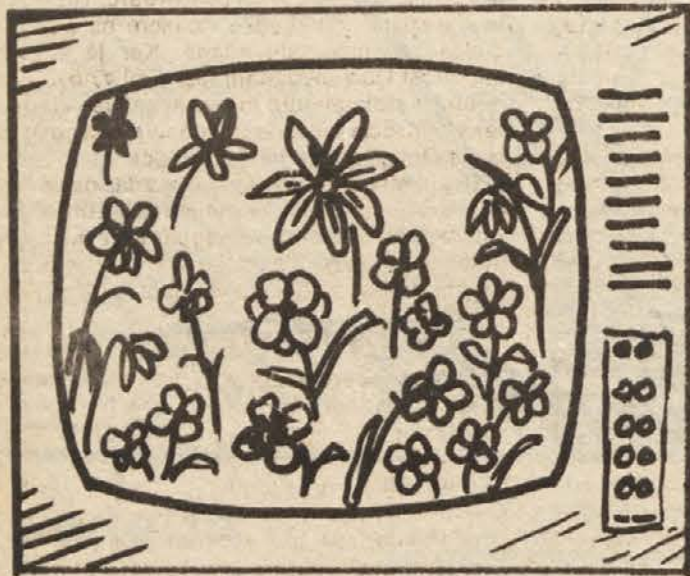

„KAKO SI, ČLOVEK?“

Ko sem te dni spet gledal enega od tisočerih televizijskih dnevnikov, ki se vedno znova končujejo s cikloni, ki se umikajo anticiklonom (morda je bilo obratno), in vzvišeno pokroviteljskim „bodite še naprej z nami“ ali čim podobnim, sem se vprašal, kakšno podobo bi o žitju in bitju tega našega ljubega sveta dobil tisti, ki bi mu bila takšna informativna oddaja edini vir spoznanj in vednosti.

Ce bi se namreč malo hipotetično zeleno izvenzemeljsko biče z našim planetom seznanjalo samo s pomočjo naše televizije, radia in časnikov, bi zlahka in s čisto vestjo priseglo, da so tisti Zemljani bitja, ki sede ali pa razpravljajo izza okroglih miz in govorniških odrov, bitja, ki najbrž večino dneva stopaje iz letal, pozdravljajo strumno postrojene bataljone garde,

neznansko radi pa se tudi obstrajujejo in pobijajo z ročnimi minometalci in mitraljezi, zlasti v središčih gosto naseljenih prebivališč. Nadalje bi naš mali vesoljski gost upravičeno domneval, da morajo ubogi Zemljani jesti nekakšen življenjski standard, ki ga merijo v odstotkih in ga je vedno manj, svet pa je tudi sicer razdeljen na bogate in revne, močne in šibke, čeprav imajo vsi polna usta želja in zahtev po pravičnejši delitvi bogastva in drugih posledkov. Zemljani tudi strastno in zagrizeno tekajo za okroglimi predmeti ali pa z deskami na nogah vijugajo med koli na beli poljani. Če je vmes kaj časa, se na veliko napajajo z najrazličnejšimi tekočinami, pri čemer pojejo in so do vrata namočeni v vodo bližnje fontane Di Trevi ali krajevne-ga potočka.

Zal so izdelki sredstev javnega obveščanja, ki bi lahko pripeljali do tako absurdnih sklepov, vsak dan namenjeni nam in ne izvenzemeljskim civilizacijam. Tako imenovani proces množičnosti in demokratizacije družbe je namreč domala povsem obšel novinarstvo, ki še naprej vzvišeno samozadovoljno opisuje in slika predvsem dogodke in življenje, ki se ga udeležujejo državniki, diplomati, generali, poslanci, delegati in vrhunski športniki. Včasih najdejo tudi kakšnega Poroteliča. Zvemo samo za dogodke, ki so pomembni za celino, države ali njihova glavna mesta, vasice, trgi in mesteca so porinjeni v obzornike in rubrike „iz kraja v kraj“, kjer se nadobudni časnikarji na majhnih primerih uče, kaj je počenjata z velikimi, ko bodo veliki.

V tem novinarskem vesolju ni prav nobenega prostora za predmet opazovanja, ki ga imenujemo vsakdanost preprostega, navadne človeka. Kot da se v vsakdanjem življenju ne bi na vsakem koraku dogajale reči, ki so pomembne za vsakega od nas, stvari, ki so konec koncev del neponovljivega življenja vsakega posameznika. Ne, sodobno novinarstvo vsega tega ne vidi, mirno dopušča, da gre mimo njega 99 odst. življenja.

Nedvomno je nadvse vznemirljivo v komentarjih premetavati sem ter tja megatone teh in onih bomb, miriti države in njihove zastopnike, tolmačiti pihijske odloke vlade in vladajočih itd. Da, vznemirljivo je, včasih se zazdi, da ta svet suče tudi tvoja roka. Toda vse to ni življenje. To je iluzija, utvara, ki so ti jo kot kost vrgli močni, da se ne bi peš odpravil po svetu in spraševal: „Kako si, človek?“

MARJAN BAUER

mala enciklopedija neverjetnosti

Prva gramofonska plošča, ki so jo prodali v nakladi več kot milijon primerkov, je bila posneta že leta 1902. Enrico Caruso, najslavnejši tenor vseh časov, poje na njej arijo Vesti la giubba iz Leoncavallove opere Pagliaccio.

Glasbeniki jazza so uporabljali dokaj nenavadna glasbila. Eno od takih se je imenovalo goofus, podobno je bilo saksafonu, zvenelo pa je kot orglice. Okoli leta 1925 je bilo v modi tudi tako imenovano „vroče nalivno pero“, miniaturne klarinet z razponom ene oktave. Številni jazzisti so igrali tudi na glavnik in toaletni papir. Perilnik, nenadomestljivi prednik nenadomestljivega pralnega stroja, je bil priljubljen instrument številnih ritmičnih skupin. Američan Ffloyd Henderson je igral tudi na zadnjo plāt, — vendar samo na koncertih za zaključene družbe. Ko ga je nekoč prišel poslušat Al Capone, se je Ffloyd tako prestrašil, da ni dal od sebe niti note.

Statistika beleži, da živi v New Yorku okoli 1.500.000 potepuških psov in 500.000 prav takih mačk.

Čeprav nima škrg in diha s pljuči, se povodni konj rodi pod vodo.

Veverice vidijo (tako kot psi) samo črno-belo. Za razliko od človeka pa gledajo „panoramsko“, slika v njihovem centru za vid je enako ostrá v razponu 180 stopinj, in ne samo v smeri, v katero je uperjen pogled.

Zloglasni rimski Neron je bil strasten igralec domin.

Današnji slikarji lahko prirejajo samostojne razstave že med študijem. Slikarji indijskih miniatur, ki so bili zbrani v šoli Kangra, so se morali učiti debelih 10 let, preden so jim dovolili samostojno naslikati (kaj šele razstaviti) eno samo samcato sliko.

Sloviti kip Augusta Rodina „Mislec“, ki prikazuje moškega atletske postave in nena-

vadno topega izraza, bi moral biti po prvotni zamisli portret pesnika Danteja.

Slikarji v stari Kitajski so lahko po mili volji risali in slikali ženske akte in tudi spolni akt na način, ki bi ga danes označili za pornografskega. Nečesa pa vendarle niso smeli naslikati: gola ženskega stopala.

Prostornina lobanje neandertalca je bila v povprečju za 100 kubičnih centimetrov večja od prostornine lobanje današnjega človeka.

Mickey Mouse, sloviti mišek Walta Disneya, ima na rokah, ko sname rokavice, samo štiri prste.

Mesto Panama na Panamski ožini je edini kraj na svetu, katerega prebivalci vsak dan gledajo, kako sonce vzhaja iz Atlantika in zahaja v Pacifik.

VOJAŠKI KOTIČEK

SODOBNA DOMAČA OROŽJA

Na vaji „Enotnost 83“ so lahko opazovalci videli nekatera nova ali pa izpopolnjena orožja, ki prihajajo v redno oborožitev enot JLA. Med njimi je tudi ostrostrelska puška M-76 s polavtomatskim zaklepom. Ostrostrelce kot posebno spretno in izurjene vojake smo dolgo časa kar malo zanemarjali, zdaj pa spet dobivajo večji pomen in veljavo. Ostrostrelska puška M-76 je pravzaprav edino naše pehotno orožje, ki bo zadržalo kaliber 7,9 mm. S to puško lahko ostrostrelce s pomočjo optičnega merka uspešno zadene cilj na daljavah do 1.200 m. Če doda pasivni IC merka (infrardeči merka), lahko na cilj uspešno nameri in ustrelji tudi ponoči. Puška je polavtomatska in tehta z optičnim merkom okoli 4,5 kg. Polni se z okvirom, v katerem je 10 nabojev, optični merka povečuje štirikratno, vizirni ris v njem je viden tudi ponoči. Puška uporablja standardno, označevalno ali ostrostrelsko strelivo.

Strokovnjaki trdijo, da gre za odlično orožje.

Naša pehota je dobila tudi sodobnejši domači mitraljez. Govor je o mitraljezu kalibra 7,62 mm (je tudi v varianti puškomitraljeza), ki je in bo zamenjal znani mitraljez M-53 (šarec) kalibra 7,9 mm. Novi mitraljez je lažji in učinkovitejši od predhodnika, posebej pa je

pomembno, da uporablja enako strelivo kot druga pehotna orožja. To je zelo pomembno pri preskrbovanju enot, poleg tega pa so nekateri deli teh orožij med seboj zamenljivi, kar pride zelo prav v bojih.

Nenehno posodabljamó tudi ročne bombe. Prilagoditve in drugih enot naše armade

Ročni raketomet M-80 „zolja“ za enkratno uporabo.

Večcevni raketomet SVLR M-77 „oganj“ z 32 cevmi in raketami kal.128 mm.

so dobili dva nova modela z oznako M-75. Navadna ročna bomba te vrste je polnjena z jeklenimi kroglicami, namenjena pa je za odbitje juriša. Varianta s kumulativnim nabojem pa je namenjena za boj proti oklepnim vozilom iz neposredne bližine.

Protioklepni boj dobiva zaradi dejstva, da je skoraj 90 odst. enot sodobnih armad na kolesih in v oklepu, vse večjo veljavo. Zato si tudi pri nas prizadevamo uvesti kar največ protioklepnih sredstev tudi v pehoto, v najnižje enote, ter jih usposobiti za protioklepni boj iz bližine. Naše enote so pred kratkim dobile še dve zelo učinkoviti pehotni protioklepni orožji: ročni raketomet M-80 ali „zolja“ in ročni raketomet M-79 ali „osa“.

Ročni raketomet M-80 je namenjen za enkratno uporabo v protioklepem boju. Njegova masa je samo 3 kilograme, domet 250 metrov, pri dobrem zadetku pa prebije oklep, debel 300 mm. Kaliber cevi (ki se po uporabi odvzame) je 64 mm. „Zolja“ je sicer podoben nekaterim tujim orožjem, vendar ima povsem naše rešitve. Po uspešnosti ne zaostaja za podobnimi tujimi protioklepnimi sredstvi.

Ročni raketomet M-79 ali „osa“ je za večkratno uporabo. Ima optični merka, domet je do 600 m. Njegova masa je 10,7 kg, učinkovit domet proti oklepnikom 350 m. Prebije oklep, debel do 400 mm. „Oso“ razvijamo, da bo še bolj učinkovita.

Verjetno ni poveljnika, ki si ne bi želel imeti na voljo orožje, kot je večcevni raketomet. To orožje je namenjeno predvsem za odpiranje nenadnega, izredno hitrega, močnega in učinkovitega ognja. Predvsem na pomembne cilje, kot so položaji raketnih in artilerijskih enot, poveljniška mesta, centri za zveze in podobno. Še posebej prav pride v spopadu z močnimi desantnimi silami ali pri odbujanju nenadnih prodorov oklepnó—mehaniziranih enot. Pri nas smo doslej imeli dva domača modela: vlečnega z oznako M-63 kalibra 128 mm in SVLR M-77 kalibra 128 mm. Slednjega so posodobili in predstavlja izredno učinkovito orožje. Ima 32 cevi kalibra 128 mm, vgrajen je na tovornjak (vse domače izdelave), v pičlih 18 sekundah izstrelí vseh 32 raket, katerih domet je nad 20 km. Za ponovno polnjenje potrebuje posadka samo 3 minute. Masa orožja z vozilom vred je 21,3 tone. Rakete na cilj uničijo in zaustavijo skoraj vse.

V prihodnji številki bomo opisali nekaj domačih dosežkov na področju izdelave bojnih vozil.

NERAZVITOST JE ZMAJ S SEDMIMI GLAVAMI

„Komaj dve leti sem v službi, a sem že dobil stanovanje, ki je vredno več kot 100 milijonov starih dinarjev, tu je vodovod, elektrika, trgovina, na cestah in ulicah asfalt. Vse to je za prebivalce mesta nekaj samo po sebi umevnega, prebivalci vasi pa si morajo to šele priboriti. Mislim, da to ni pravično.“ je dejal Franci Bačar, predsednik skupščine krajevne skupnosti Dolž za okroglo mizo o nerazvitosti, ki so jo pripravili Dolžani. S to nenavadno prostodušno in resnično izjavo naj bi prilič še malo olja na ogenj v razpravi o nerazvitosti. Toda pojav, ki smo ga doslej imeli v mislih le, ko je šlo za druge republike ali pokrajine, je zmaj z več glavami. In tu ne pomaga dosti ognjevit opletanje z besedami. Več haska bo verjetno od akcije, ki naj bi stekla po okrogli mizi. Vsaj temu naj bi bil namenjen pogovor s številnimi gosti z občine, družbenopolitičnih organizacij, sisov in drugih.

In reči je treba, da je okrogla miza na Dolžu v podružnični šoli uspela. Že dejstvo, da so se Dolžani odločili za okroglo mizo, pomeni, da so zadeve vzeli v svoje roke. Tako kot pred leti, ko so skoraj sami zgradili povezavo z gorjansko cesto.

Kot so zapisali v gradivu za okroglo mizo, je krajevna skupnost Dolž najmlajša v novomeški občini, saj je nastala šele leta 1982 z odcepitvijo od krajevne skupnosti Stopiče. V njej je le pet vasi ali zaselkov s 460 prebivalci. Vodstvo krajevne skupnosti se je že takoj na začetku soočilo z nerazveseljivimi podatki. Število prebivalstva upada, prav tako otrok, usmerjenih kmetij ni, ne obrtnih delavnic, trgovine, niti metra asfaltirane ceste, vodovoda, v električnih vodih pa je včasih le 120 voltov napetosti in tako naprej.

Franci Bačar, mladi inženir geodezije, ki se ga bodo Novomeščani spomnili po tem, da je med počitniško prakso pometal ceste (kar je znamenje, da je človek, ki se ne ozira dosti na konvencije), se je najprej opravičil, češ da ne zna voditi okroglih miz. A pogovor je le stekel, najprej o kmetijstvu.

Bačar je med drugim navedel, da je v krajevni skupnosti šestnajst zaščitenih kmetij, a niti ene usmerjene. Medtem ko se je nekaj večina prebivalstva preživljala s kmetovanjem, se zdaj večina krajanov vozi na delo v dolino. Kmetijstvo je le dodaten vir zaslužka, z njim se ukvarajo le ostareli ljudje. Kako začeti s kmetijstvom, da bo bolj donosno, da bo bolj perspektivno?

AGRONOMI NE ZNAJO DELATI Z LJUDMI

Vodja pospeševalne službe pri Kmetijski zadruzi Krka Miha Krhin je dejal, da so družbene

usmeritve take, da bolj spodbujajo kmetovanje v dolini, kjer so učinki hitrejši in boljši. Seveda bi se dalo tudi v hribovitih predelih, kjer kmetijsko zemljo zdaj prerašča grmovje, bolje izkoristiti. Toda spoznanj in metod za boljše kmetovanje v hribovitih predelih ljudje ne sprejemajo, ker je tu potrebno združevanje dela, zemlje in delovnih sredstev. „Hkrati imamo tudi velike težave z našo pospeševalno službo. Agronomi so mladi in neizkušeni, ne znajo delati z ljudmi. Pozdravljam pobudo krajevne skupnosti. Naj se predstavniki krajevne skupnosti oglasijo v zadruzi, pa se bomo pogovorili. Zdaj pa ne morem dati določenega nasveta, kaj naj bi počeli. Zato potrebujem več podatkov, potreben bi bil strokoven načrt, kaj naj pridelujejo krajani.“

„Vse dosedanje študije o razvoju kmetijstva v novomeški občini niso upoštevale Podgorja,“ je odvrnil Bačar in dodal, da je zdaj težko zahtevati pobudo od ljudi, ki so bili štirideset let tiho. Hkrati pa je težko začeti s sodobnim kmetijstvom, ko ni cest, po katerih bi, recimo, vozili kombajni.

In že smo pri drugem perečem problemu.

„Na območju krajevne skupnosti ni niti enega metra asfaltirane ceste, še več, večina cest je nekategoriziranih. V krajevni skupnosti so zaselki in hiše, kamor mi mogoče z avtomobilom. Najhujše je med Pangerč grmom in Dolžem, kjer vodi le kolovoz, pa še ta dvakrat prečka potok. Toda sami se ne morejo lotiti popraviljanja cest. „Pred nedavnim smo odprli peskokop“, je dejal Franc Zorc, „a tudi od njega moramo napraviti cesto, če naj ga izkoriščamo.“

„Komunalna skupnost je doslej že sodelovala z denarjem pri urejanju poti proti Cerovcu, prav tako ima na voljo nekaj denarja novoustanovljena cestna skupnost, ki bo dala prednost manj razvitim,“ je dejal Peter Lavrič. „Seveda boste morali tudi sami sodelovati z denarjem, če hočete imeti asfaltiran vsaj del najpomembnejše ceste.“ je dodal Dušan Jarc. Na vse to je Franci Bačar izjavil, da na lastne sile ne morejo računati. V blagajni krajevne skupnosti se bo nabralo le 400 tisoč dinarjev, to pa še daleč ni dovolj za sodelovanje pri gradnji vodovoda.

PODGORJE JE BREZ VODE

„Podgorje je najslabše oskrbljeno z vodo,“ pravi direktor Komunalnega podjetja Novo mesto Alojz Učman. „V srednjeročnem načrtu je sicer zapisano, da bomo v letu 1983 začeli graditi vodovod, potem smo gradnjo preložili na letos, a še zdaj ni čisto jasno, če nam bo uspelo zbrati ves potreben denar. Za gradnjo celotnega sistema bomo namreč potrebovali 40 milijonov dinarjev ali štiri milijarde starih dinarjev. Gradnja bi potekala vsaj tri leta, v več fazah. Projekti so narejeni, zdaj pa urejamo zemljiškoknjižne zadeve.“

Cevovod med Stopičami in Malim Orehkom je že narejen, ni pa ostalih objektov, manjka tudi še

cevovod do stopiške šole. V drugi fazi naj bi naredili rezervoar na Malem Orehku in črpalko za več kot tri kilometre vodovoda pa spet rezervoar na Iglenuku. Vse to bi veljalo poldrugo milijardo starih dinarjev, a vode še nikjer ne bo. Vprašanje pa je, kako radodarna bo banka.

Miha Hrovatič pravi, da so bili do leta 1981 še ugodni krediti za gradnjo vodovodov, ampak takrat akcije še ni bilo. Zdaj skuša banka sredstva občanov in komunale združiti, da bi krili vsaj del potreb po denarju. Izrazil je upanje, da bo mogoče po sedaj veljavnih predpisih izpeljati vsaj del financiranja, kako pa bo čez tri mesece, ne ve nihče.

Voda pa je osnova za napredek kmetijstva, zlasti živinoreje, za trgovino, obrt in za potrebe krajanov. Voda je tisti del osnovne komunalne opremljenosti, brez katere ni napredka. Napredek pa je drag, saj štiri milijarde dinarjev niso mačje solze, še posebej, če celotno vsoto porazdeliš na 120 gospodinjstev.

„STANDARDNA“ NAPETOST 120 VOLTOV

In potem se začne zgodba spet ponavljati, to pot o elektriki. Na okrogli mizi so krajani povedali, da je napetost komaj 120 voltov. S tako napetostjo pa je nemogoče napajati železni stroj, kaj šele druge naprave. Ali so tu možne rešitve?

„Dolž je dobil elektriko leta 1957, deset let kasneje Iglenuk, vsi pa v skladu s tedanjim načinom, po katerem je bilo pomembno le, da elektriko dobi vsaka hiša,“ je pripovedoval Zvone Čampa, direktor Elektra Novo mesto. „Seveda tako omrežje ni več ustrezno. Z izgradnjo transformatorske postaje na Dolžu so bile samo deloma izboljšane razmere, ni pa to celovita rešitev. Iglenuk bi morali preklopiti na transformatorsko postajo Cerovec, podreti omrežje med Vrhemi in Iglenukom, tam pa zgraditi visokonapetostno omrežje. Še eno transformatorsko postajo bi morali zgraditi na Zajčjem vrhu, za vse to pa bi potrebovali 6,5 milijona dinarjev. Pa še to bi zgradili šele leta 1985 in niti še ne vsega,“ je bil povsem določen Čampa. A brez sodelovanja krajanov tudi tu ne bi šlo, saj bi morali prispevati drogove pa izkopati jame itd.

O šoli je govoril Lado Brulc. Šolski okoliš osnovne šole iz Stopič je med največjimi v občini, vanj pa šteje tudi podružnična šola na Dolžu. Razmere na šoli so se precej izboljšale pred dvema letoma, ko je bilo vanjo vloženi 3,5 milijona dinarjev. Zamenjali so okna, vrata, uredili sanitarije. Toda ker obnova šole v Stopičah še ni končana, služi del šole na Dolžu za skladišče. In ta prostor seveda ni bil adaptiran, v njem pa bi lahko bila telovadnica. In v skladišču leži za 10 milijonov opreme za zobozdravstveno ambulanto, prostora zanjo pa ni in zato je vse Podgorje še vedno brez te prepotrebne ustanove.

„Na Dolž vozita samo delavski in šolski avtobus,“ je povedal Zorc. „Ker ni rednih avtobusov, se na šolskih vozijo odrasli, otroci, pa se stiskajo med sedeži. Z Gorjanci smo že nekajkrat skušali urediti zadeve, a ni posluha.“ Jože Goršin se je spraševal, kaj bo, ko bo prišlo do nesreče z avtobusom, v katerem se gnete tudi po 120 potnikov.

NA SESTANKU NI BILO DELODAJALCEV

In potem spet povzame besedo Franci Bačar. „Tudi danes smo povabili predstavnika Gorjancev, pa ga ni. Pogovarjali smo se že z zasebnikom, pa ni interesa. Hudo je tudi, ker nimamo trgovine. Naši ljudje nakupujejo v mestu, če nočejo peš nositi nakupljenega, morajo prej z dela. Nujno bi potrebovali vsaj trgovino za živila, še najbolje pa bi bilo, ko bi imeli zraven tudi trgovino za kmetijske potrebščine.“

„Za dnevno oskrbo bi bila najboljša zasebna trgovina,“ je dejal Milan Jakopin. „Trgovske organizacije namreč ne poslujejo več tako akumulativno, zato se ne zanimajo za gradnjo trgovin. Morda bi za to pridobili zdomca, ki tu gradi hišo. Občina bi to podprla.“

In tako se niza vprašanje za vprašanjem, za vsako in tudi odgovor. Tik pred zaključkom navrže Zmago Novak misel, da bi Dolž lahko kaj pridobil tudi zaradi tega, ker spada v spominsko območje Žumberak — Gorjanci. A krajevna skupnost nima delegata v tej skupnosti, pa tudi skupnost sama nima denarja. Glavno breme pri razvoju tega območja naj bi nosile organizacije združenega dela, ki naj bi ustanovljale obrate. A na okrogli mizi ni niti enega predstavnika iz organizacij združenega dela, kamor se Podgorci, ki so znani kot trpežni delavci, vozijo na delo.

Dolž je vse do nedavnega spadal h krajevni skupnosti Stopiče, pravi Dušan Jarc. Ta pa ni bila nerazvita, zato prave razmere na področju Dolža niti niso bile znane. Ker je krajevna skupnost Dolž med manj razvitimi v novomeški občini, v dokumentih in planih pa piše, da bodo taka področja deležna posebne pozornosti, naj bi bil Dolž deležen večje pomoči.

Bojan Mikec pa je dejal, da se zdaj, odkar je na Dolžu poprijela mlajša generacija, čuti nov utrip. Morda bi lahko pomagale tudi mladinske delovne brigade. Vsekakor pa bo potrebno v družbi drugače obravnavati taka področja.

SPRENEVEDANJE?

In za konec še izjava Ivana Hrovatiča, Podgorca na začasnem delu v Novem mestu, kot se je sam predstavil:

„Če bi delo na tak način zastavili že pred desetimi leti, ne bi nič naredili. Odkar so mlajši in šolanji ljudje vzeli zadeve v svoje roke, je več upanja. Vendar zdaj tudi spoznavamo, da smo vse preveč vlagali v velike projekte, pozabljali pa smo na take predele, kot je Podgorje. A tudi zdaj ni dosti bolje. Take majhne in kadrovske šibke krajevne skupnosti tiramo, da same zbirajo podatke (na primer o upadanju prebivalstva, starostni strukturi), da same pripravljajo programe razvoja. Za ves ta kompleks vprašanj pa bi potrebovali cel štab strokovnjakov. Skratka, postavlja se vprašanje, ali so krajevne skupnosti v resnici lahko same nosilke razvoja. Tudi v materialnem pogledu. Zato bi bilo potrebno večje vlaganje. Če bi vseh 150 zaposlenih vložilo vse svoje osebne dohodke, ne bi bilo dovolj niti za vodovod.“

Solidarnost pa naj bi se pokazala tudi tako, da bi del sredstev iz krajevnih skupnosti, ki že imajo urejeno infrastrukturo, prenesli v manj razvite krajevne skupnosti. Sicer ne bo mogoče premagati prepada med nerazvitimi in razvitimi, ta se bo le še poglabljala. In v pripombe o usmeritvah dela občinske skupščine Novo mesto so Dolžani zapisali: „V krajevni skupnosti Dolž imamo občutek, da sestavljali planov sploh nimajo pregleda nad resničnim stanjem na terenu ali pa se namenoma sprenevedajo. Kako je sicer možno, da ima občina Novo mesto, ki spada med razvitejše, na svojem področju še cele krajevne skupnosti, ki so brez vodovoda, telefona, asfalta, ustrezne električne napeljave, trgovine itd!“

RIA BAČER
JOŽE SIMČIČ

Alojz Učman

Miha Krhin

Franci Bačar

Bojan Mikec

Miha Hrovatič

Dušan Jarc

Jože Goršin

Milan Jakopin

Lado Brulc

Franci Zorc

Zmago Novak

Ivan Hrovatič

POHOD ŠTIRINAJSTE NA ŠTAJERSKO

prebijati skozi gost razpored sovražnih koncentracij, ki so že prej zasedle vse ceste in dominantne višine. Predhodnice partizanske enote so morale na juriš izsiliti prehod čez cesto Rimske Toplice-Kozje in Laško-Kozje. Posebno hudi so bili boji na težko prehodnih grebenih pred progo.

Progo Maribor-Celje je divizija prešla pri sv. Juriju, okrog Dramelj se je spet spopadla z Nemci. Ko so Nemci spoznali, da je propadel njihov namen zadržati divizijo južno od proge Maribor-Celje in jo tam razbiti, so spremenili razpored. Osnovne sile so premestili na cesto Celje-Konjice-Maribor in Celje-Vitanje. Sovražnik je nameraval izkoristiti izredno neugodne vremenske razmere (sneg in mraz) in z nenehnimi boji divizijo prisiliti, da bo porabila municijo, nakar bi jo bilo lahko uničiti. XIV. divizija je kljub temu prešla cesto Celje-Konjice-Maribor. Okrog razvalin gradu Lindek je bila ogorčene boje z več tisoč nacisti. Divizijskim predhodnicam se je posrečilo na juriš prebiti močne pehotne in tankovske zasede v soteski ceste Celje-Vitanje ter se prebiti na območje Paškega Kozjaka zahodno od Vitanja.

Okoli tega območja so Nemci zbrali še večje okrepitve. Zaprli so obroč. Borci XIV. divizije, utrujeni do onemoglosti zaradi snega, mraza, nenehnih bojev in neprespanih noči, noseč s seboj na ramenih vse ranjence, so pokazali neznanstvo in samozatajevanje. Zaradi pomanjkanja municije je morala divizija poskriti še zadnje topove, večino minometov in tudi nekaj mitraljezov. Štab je sklenil prebiti obroč, razbiti blokado na cesti Mislinje-Vitanje in se z divizijo prebiti na Pohorje. Štirje bataljoni divizije so

blokado prebili in se prebili na Pohorje, kjer jih nemški napadi niso več dosegli. Glavnina divizije pa se je zaradi tankovske in artilerijske premoči morala umakniti nazaj in takoj nadaljevati z novimi besnimi boji. Ko se je obroč okrog divizije zožil na vsega dve višinski točki, se je divizija prebila v jurišu, ki je postavil vse na kocko, in prodrla preko proge in ceste Celje-Dravoograd.

Najtežje preizkušnje je XIV. divizija prestala na obronkih Mozirskih planin, na prostoru med Šoštanjem, Velenjem, Slovenjgradcem in Mežico. Tu so Nemci koncentrirali proti partizanom sile okrog dveh divizij. V boj so vrgli 19. in 25. SS-Polizeiregiment, 139. planinski polk iz Celovca, 18. Landeschutzregiment, garnizijski polk iz Maribora, tankovskji bataljon iz Celja in vso Wehrmannschaft iz Štajerske. Veščje so zasedli vse višinske točke in prehode in jih utrdili. Obroč okoli divizije so sklenili že na Plešivcu severno od Velenja. Divizija se je v jurišu prebila na Graško goro, kjer so Nemci z veliko premočjo spet sklenili obroč. Med ponovnimi preboji, ki so trajali noč in dan, se je divizija prebila do vasi Ravne severno od Šoštanja. Boj na Ravnah 22. februarja 1944 je bil najbolj ogorčen med prebojem Štirinajste na Štajersko. Borci so dali vse od sebe in prebiti je bil zadnji veliki obroč. Nekateri borci so bili po preboju tako utrujeni, da so obležali na položajih in postali žrtve nemških grozodejstev. Naslednjega dne je med poskusom ponovnega obkoljevanja pri Belih vodah v bližini svojega rojstnega kraja padel Karel Destovnik-Kajuh.

Nemci so še naprej zasledovali divizijo, vendar so se pred njo že odpirali svobodni prehodi na visoke Mozirske planine. Brez uspeha je bil

tudi nemški napad nad Ljubnim. XIV. divizija je z delom svojih sil prekoračila Mozirske planine in prešla na Koroško, z drugim delom pa krenila proti Savi na Moravško. Nemški napadi so prenehali 26. februarja. Ko se je divizija spet zbrala, je naštel v svojih vrstah le še okrog 500 borcev. Polovica divizije se je žrtvovala za izvršitev naloge. Tudi sovražnik je imel velike izgube.

Pohod Štirinajste na Štajersko in njeni boji so imeli v zavesti slovenskega partizana med vojno posebno mesto. Po vojni je postala legenda o junaškem boju in nečloveškem naporu divizije ljudska last. Pohod ni bil le krajevna slovenska bojna epizoda. Štirinajsta je bila prva velika taktična partizanska enota, ki je tako daleč vdrla proti osrčju nemškega rajha kot do tedaj še nobena partizanska enota ali enota zavezniške vojske. To je imelo velik vojaški in politični pomen. Pohod je bil pomoč slovenske skupnosti severni Sloveniji, ki je imela zagotovljeno obrambo zoper oškodovanje slovenskih nacionalnih interesov.

Pod vplivom pohoda in s sodelovanjem partizanov severne Slovenije se je začela ena najbolj uspešnih mobilizacij, pri kateri ni šlo samo za novačenje borcev, ampak tudi za pridobivanje ljudskih množic za osvobodilni boj. Severna Slovenija se je po moči politične organizacije osvobodilnega gibanja, množični ljudski privrženosti temu gibanju in po moči partizanskih čet kmalu izenačila z drugimi slovenskimi pokrajinami.

Borci Štirinajste so morali na pohodu in v bojih vzdržati velike napore. Utrujali so jih več kot 500 km dolg marš, preobteženost z opremo in nošenje ranjencev. Hud mraz in globok sneg sta za zimsko vojskovanje materialno slabo pripravljene borce mučila skoraj ves čas pohoda po Štajerski in povzročala rane, boleznin in oslabelost. Borci so morali po dolgem nočnem pohodu skoraj ves dan ostajati na položajih in se boriti. Prehrana na Štajerskem je bila nazadostna, spanja je bilo premalo. Ognjena moč partizanskega orožja je iz dneva v dan pojemala: primanjkovalo je maziva za avtomatske mehanizme, pohajale so tudi zaloge streliva.

Ranjeni partizani, skriti po domačijah v hribih osrednje Štajerske, spočetka niso imeli zadovoljive zdravniške oskrbe in možnosti za najmanjše udobje. Kljub temu borci v bojih niso popuščali. Položaje so branili vztrajno in zagrizeno, preboje so izvajali z nezadržanimi juriši. Čeprav so bili slabo oblečeni in zaradi naporov izžeti, so partizani vendarle ohranili dovolj moči, da so vzdržali do konca. Nikoli se niso vdajali sovražniku, ki je ujel in zverinsko pobil le od naporov, mraza, boleznin in ran popolnoma onemogle. Borci Štirinajste so imeli moralno zavest in moč, ki so ju ojeklenili v nešteti bojih po vsej Sloveniji.

To je bilo poglavitno za bojno sposobnost XIV. divizije, to je bil temelj legende, ki jo je spleto ljudstvo in ki živi še danes.

Enote XIV. divizije pred prehodom preko ceste Rimske Toplice—Jurkdošter 12. februarja 1944.

6. januarja 1944 je XIV. divizija krenila na svojo zgodovinsko pot iz Bele krajine. Na Dolenjskem je pustila vse za dolge pohode in težje boje nesposobne tovariše. Pohod je začelo 1032 izbranih in prekaljenih borcev, ki so bili opremljeni z avtomatskim orožjem, minometi in nekaj lahкими topovi.

Ker neposredna pot na Štajersko preko Save ni bila mogoča zaradi težko prehodne reke, zahtevnega terena in velikih sovražnikovih transportov, se je vodstvo divizije odločilo za pot južno od Zagreba preko Moslavine, Hrvatskega Zagorja in Sotle. Pri prehodu iz Žumberka čez progo Zagreb-Karlovac v Prokupje se je divizija prvič spopadla s sovražnikom. Prešla je močvirja Prokuplja, presekala železnico Zagreb-Sisak in preko Turopolja prodrla do Save. Reko je partizanska enota prešla v čolnih in prišla v Moslavino, ki jo je X. korpus že prej osvobodil. Na poti do Sotle je hrvaško ljudstvo spremljalo divizijo z veliko ljubeznijo in ji nudilo vso pomoč.

Takoj po prehodu Sotle ter utrjene in zastražene meje pri Sedlarjevem (6. februarja 1944) je imela XIV. divizija prve praske s sovražnikom. Nemci, čeprav jih je prihod divizije v prvem trenutku presenetil, so iz okoliških garnizij hitro zbrali večje sile in napadli partizansko enoto na položajih severno od Plištajna. Divizija je te napade odbila, vrgla iz stroja okoli 100 Nemcev in se pomaknila južneje na pobočje Bohorja. Nad Planino so večje nemške sile, podprte s topništvom in letalstvom, napadle divizijo. Ne glede na to je divizija napadla in uničila rudnik Senovo.

Medtem je zapadel globok sneg, ki je med vsem pohodom izredno oteževal borbe in obstoj brigad. Po hudem boju na Bohorju se je divizija pomaknila proti Savinji. Nameravala je prečkati reko, vendar so ji močne nemške koncentracije na cesti Celje-Zidani most to onemogočile. Divizija si je izbrala pot preko železnice Maribor-Celje. Na poti proti železnici se je morala divizija

XIV. divizija pred prehodom čez reko Savo, 13. januarja 1944.

XIII. brigada „Mirka Bračiča“ v Bušinj vasi pred odhodom na Štajersko.

Komandant XIV. divizije Jože Klanjšek—Vasja, namestnik politkomisarja Glavnega štaba NOV in PO Slovenije Viktor Avbelj—Rudi, politkomisar divizije Stane Dobovičnik—Krt na Federmausu na Kozjanskem 8. februarja 1944.

Prenos ranjencev na Paškem Kozjaku 19. februarja 1944. (Prvi od leve je verski referent divizije Jože Lampret.)

Partizanski pesnik, narodni heroj Karel Destovnik-Kajuh, padel v Belih vodah pri Šoštanju 22. februarja 1944.

ZAKON, KI JE ZMANJŠAL ŠTEVILO DELOVNIH INVALIDOV

Januarja letos je začela veljati nova invalidska zakonodaja, ki prinaša velike spremembe, predvsem v novi definiciji invalidnosti. Doslej se je delovna zmožnost ugotavljala le za dela in naloge, ki jih je zavarovanec opravljal neposredno do nastanka invalidnosti, po novem zakonu o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidnega zavarovanja pa je invalidnost podana, če nastane zaradi trajnih sprememb v zdravstvenem stanju zavarovanca. Te trajne spremembe so lahko posledica poškodbe pri delu, poklicne bolezni, poškodbe doma ali bolezni, ki jih ni mogoče odvrniti z zdravljenjem.

Ugotavlja se tudi zmanjšanje ali izgubo delovne zmožnosti za dela, ki jih je zavarovanec opravljal pred nastankom invalidnosti, kot za dela, ki ustrezajo njegovi strokovni usposobljenosti in izobrazbi v okviru temeljne organizacije.

Po novih, strožjih merilih za ocenjevanje delazmožnosti bo delovnih invalidov znatno manj, večje pa bo število delavcev s tako imenovano spremenjeno delovno zmožnostjo. Ko ne bodo več sposobni opravljati dosedanjega dela, jih lahko razporedijo na delo, ki ustreza strokovni izobrazbi, oziroma delovni usposobljenosti. Gre torej za večje število ljudi, ki jim ne bo priznan status invalida, organizacije združenega dela pa so jim dolžne nuditi ustrezno delo v okviru spremenjene delovne zmožnosti. V takih primerih pa mora delovna organizacija odločiti, ali bo

dala prizadetemu nadomestilo — razliko od prejšnjega osebnega dohodka, če bi bil na novem delovnem mestu pri tem prikrajšan. Prav to pa je ena od vrste pomembnih zadev, ki bi jih morali v združenem delu v samoupravnih aktih urediti čimprej. Uradni rok je namreč že potekel.

Celoten postopek se tudi po novem uveljavlja pri skupnosti invalidsko-pokojninskega zavarovanja, uresničujejo pa ga v delovnih organizacijah.

Zakaj sploh te novice okrog ugotavljanja spremenjene delovne zmožnosti, ki so v prvem hipu videti zelo zamotana zadeva? Zato, ker sodi to med preventivne ukrepe, ki jih nova zakonodaja bolj zasleduje od prejšnje. Drugi tak ukrep preventivne narave pa je ugotavljanje neposredne nevarnosti za invalidnost. Tako lahko po novem razporedijo na nova dela in naloge tudi zavarovanca, pri katerem je taka nevarnost podana. Tudi v tem primeru se postopek ugotavljanja vodi pri SPIZ, ki izda sklep, delovna organizacija pa mora svojemu delavcu poiskati delo, pri katerem ne bo zdravje ogroženo.

Najbolj se vse zaplete v praksi, ko je potrebno delavcu dati njegovemu zdravstvenemu stanju ustrezno delo. V največ primerih v združenem delu pravijo, da takih del nimajo ne v okviru domače delovne organizacije ne kje v bližini, kajti

tudi to možnost so v združenem delu dolžni poiskati. Vsi se invalidov otepajo, posebno tistih iz sosednjega tozda. Res pa je tudi, da prizadetemu ni lahko menjati delovno okolje. Posebno je ta problematika očitna v gradbeništvu in gozdarstvu. Nič koliko gradbenih delavcev ima ugotovljeno okvaro hrbtnice, zdravniki ugotovijo, da za težko fizično delo niso več sposobni, pač pa bi lahko dobro delali sede. Toda „sedečih del“ zanje ni.

V novomeški občini so lani z anketo ugotavljali, kakšno je stanje na področju varstva invalidov. Od 122 delovnih organizacij, ki so dobile vprašalnik, jih je odgovorilo 82. Iz odgovorov pa je razbrati, da v 33 manjših delovnih organizacijah z nekaj več kot 1.100 zaposlenimi invalidov nimajo. V 49 organizacijah združenega dela, v katerih je nad 21.000 zaposlenih, imajo 610 invalidov, vendar je ugotovljeno, da kar 53 invalidov ne opravlja primerne dela. V 19 organizacijah združenega dela tudi nimajo za delo manj zmožnih delavcev, medtem ko je v ostalih 289 takih oseb. Večina tozdev te delavce z dobro voljo le nekako premesti na ustrezno delo, v 5 tozdevih tega ne delajo, v 2 delovnih organizacijah pa so navedli, da ljudi ne premeščajo, ker zanje ni ustreznih del.

Da bi zadostili zakonu in rešili vprašanje sv-

o jih delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo in ostalih, ki bi jih bilo potrebno razporediti na lažja dela, se nekatere delovne organizacije zavzemajo za ustanovitev lastne invalidske delovne organizacije. Tak interes kažejo zlasti v Novolesu in pri Pionirju, medtem ko v 31 delovnih organizacijah predlagajo ustanovitev invalidske delavnice za več delovnih organizacij skupaj. Samo 13 kolektivov pa je bilo mnenja, da je potrebno invalide usposabljanje in jih ustrezno zaposliti tam, v tisti delovni organizaciji, kjer je invalidnost nastala.

To stališče pa podpirajo tudi strokovnjaki, se menijo, da ne z etičnega, ne s socialnega in ne z ekonomskega vidika ne bi smeli izločati invalidov in delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo iz njihovih dosedanjih okolij.

Odločitev o tem, ali vendarle ustanoviti invalidske delavnice za tiste delovne organizacije, kjer ne morejo priskrbeti svojemu delavcu lažjega dela, pa bo padla šele, ko bo s strokovne plat točno ugotovljeno, za koliko število priza detih gre. Možno je tudi, da ponekod to problematiko obravnavajo bolj z levo roko, in ne kaže kar takoj verjeti, da ne bi bilo mogoče z malo več dobre volje vprašanje ustreznejše zaposlitve rešiti doma.

R.

Pri starih Novomeščanih

ZNAŠ MOLČATI? JAZ TUDI!

Stanuje v veliki nekdanji Fichtenauovi hiši in na vratih nima zvonca. Ko sem sredi dopoldneva v najbolj mrzlem januarskem dnevu potrkala, se je oglašil glasen „Naprej“. Edi je ležal v postelji, bil pa je urno pokonci, si ogrnil haljo in, čeravno ves prehlajen, je bil pripravljen praviti svojo življenjsko zgodbo.

„Rodil sem se v Ameriki, v Pittsburghu, tri leta star pa sem s starši dopotoval v domovino. Vsa mlada leta sem preživel v Srebrničah na očetovi kmetiji. Mama je rodila enajst otrok, toda šest nas je ostalo živih.“

V njem se očitno že od malega skriva nemiren duh. Običajne poti ga ne zanimajo, pač pa ovinkaste in strme, ki nudijo svojevrsten užitek, ko prideš na vrh. Leta 1933 se je zaposlil na Jeseničah v martinarni, 1939 pa je v nemirnih časih prišel domov. Sprva je delal v prečenski opekarni, potem pa si je omislil lastno obrt v Straži. „Leta 1942 so me Italijani zaprli in me poslali v internacijo v Treviso in v Padovo. To omenjam le mimogrede, ker sem bil dva dni po kapitulaciji

Italije že v partizanih. Bil sem v oborožitem bataljonu 7. korpusa, ki je sprejemal in izdajal municijo, ki so jo zavezniki z letali dovažali ali odmetavali v Beli krajini. Po demobilizaciji oktobra 1945 so me nagovorili, da sem za družbeni sektor začel nakupovati kostanj in hrast za zadrugo. Tam pa so hoteli delati po svoje. Prišli smo si navzkriž in hoteli so se me iznebiti. Dosegli so, da so me zaprli, vendar sem bil po petih dneh že zunaj, ampak za zadrugo nisem več nakupoval. Leta 1948 sem se že drugič znašel v arestu. Bili so časi informbiroja. Z njim sicer nisem imel prav nikakršne zveze, ampak zameril sem se vaškemu funkcionarju, ki sem ga na nekaj sestankih razkrinkal zavoljo nepoštenosti. Bil sem obsojen na 27 mesecev zapora, odsedel pa sem le 6 mesecev.

Medtem sem imel v glavnem vse premoženje v 80 kubikih drv, ki so stala na železniški postaji Mirna peč vse do leta 1952. Ravno sem se dogovoril z zadrugo, da bi jih odkupili. Drva so bila že naložena, jaz pa sem se z vlakom pripeljal na mirnopoško postajo z denarjem, da bi plačal

delavce. Tam so me aretirali za radi nedovoljen trgovine. Tokrat so me vrtili, češ da sem 40 ku bikov drv preko zadruge prodal v tujino. Teg sploh ni bilo možno izpeljati, ampak v preiskavi pod ključem sem bil celih 9 mesecev, nato p. brez sodbe izpuščen. Izkupiček od prodanih drv je medtem dobilo sodišče, jaz pa sem sodišču tožil, tožbo dobil in denar tudi.“

Ko je obujal spomine na zaporniške čase, j hodil gor in dol po kuhinji, mahal z rokami in te ko podkrepiljeval pripoved. „Moj sobni starešin je bil znani mojster magije Svengali. Srečal p sem še marsikoga, ki je včasih sodil k „eliti“. K sem prišel na prostost, so me najboljši prijate spraševali, kako je bilo, posebno na prisilne delu v Litostroju. Jaz sem vprašal: „Znaš molčati?“ Kajpada je vsak odgovoril: „Znam“. Jaz tud sem rekel in se še črhnil nisem upal.“

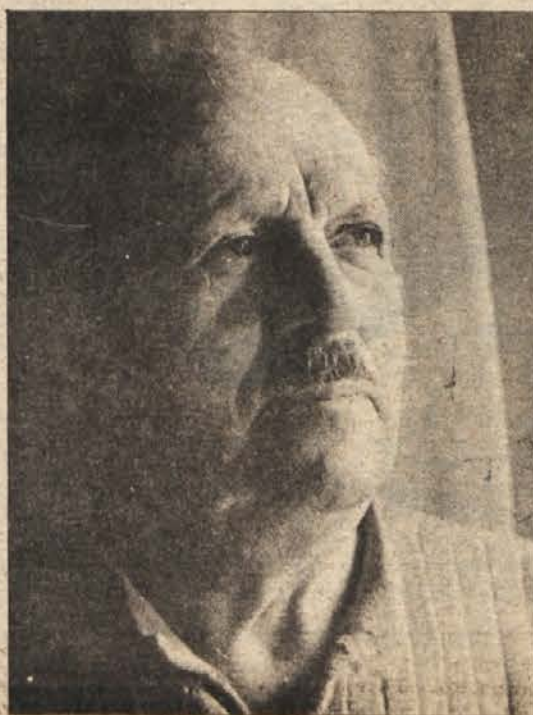
To pripoveduje danes kot najboljšo šalo, c kateri se mu zasvetijo vsi zlati zobje, pristavi p da v tistih časih ni bilo niti najmanj smešno.

Ko je bilo vse to za njim, se je znašel že v sre dnjih letih, a brez stalne zaposlitve. „Prijatelj Gačnik z Boričevega, Jože Ferlič iz Noveč mesta in Jože Lampret z Brega so mi posodi denar, da sem leta 1952 nabavil cirkularko in s zapisal med žagarske obrtnike. S to cirkulark še danes delam. Samo pri gradnji avtoceste sem po brigadirskih naseljih med Korenitko i Kronovim razžagal 2000 kubikov drv. F avtocesti sem se peljal s svojo mašincjo prej ko vsi slavnj gostje ob otvoritvi.“

Edi Knafeljč že več let živi sam. Zna kuhati, p pospravljanju ima pomoč, dolg čas mu ni nik dar. „Dvakrat sem bil poročen. Prvič sem vzdržel v zakonu le nekaj mesecev, druga žena pa mi je pred 24 leti umrla. Zame je bila enkratna družica, nikdar je ne bom pozabil in je preneha hvaliti.“

Kadar ni žagarske sezone, ki bi ga od zore d mraka gnala od hiše do hiše, je najraje med lovci ali ribiči. „Sem strasten lovec in ribič. Ribič sem že od drugega razreda dalje, razlika je le v tem, da je bilo tiste čase v Krki rib na pretek, danes ji pa ni. Ob večerih pa večkrat z znanci vržem karte. Tega ne skrivam. Tak sem, in pika!“

RIA BAČEŠ

Edi Knafeljč z Glavnega trga je skoz in skoz nenavaden človek. Če bi imel pisateljsko žilico, bi lahko iz svojih življenjskih izkušenj napisal več napetih zgodb, ampak jih raje pripoveduje. Lani novembra je stopil v 80. leto starosti, čeprav ne po videzu ne po vedenju ne daje slutiti let, ki jih nosi. Mnogi ga poznajo le kot urnega žagarja, ki spretno premeče in sežaga skladovnico drv, drugim je znanec iz internacije, iz partizanov ali zaporov, nekaterim prijatelj kot lovec ali ribič, krog značev pa ima tudi med kvartopirci.

RES PRELOŽITEV IZ NEMOČI?

Članek v prejšnji Prilogi Dolenjskega lista, ki pod naslovom „Preložitev iz nemoči?“ obravnava člen 7.a zakona o zavarovanju plačil, pravzaprav niti ne preseneča. Na podoben način — izrazito enostransko in posplošeno — probleme v zvezi z nelikvidnostjo že dobro leto z redkimi izjemami prikazujejo vsa sredstva javnega obveščanja v Jugoslaviji.

Poskusil bom na razumljiv način in s konkretnimi podatki pojasniti nekatere napačne trditve in vsaj nekoliko osvetliti tudi drugo stran medalje. Ne želim pa začeti s polemiko v Dolenjskem listu, ker sem trdno prepričan, da kritično stanje zahteva veliko širšo obravnavo na podlagi strokovno popolne in nepristranske ocene rezultatov sedemletnega uveljavljanja našega „obračunskega sistema“. Osrednji zakon, t.j. zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, namreč izvajamo že od spomladi 1976. Zaradi pretiranih in v pravem pomenu besede dlakocep-skih določb, ki povsem izključujejo normalno poslovno tveganje, povečujejo administriranje v nedogled, spodbujajo vsesplošno nezaupanje, navadne napake spreminjajo v gospodarske prestopke in celo v kazniva dejanja, je v celotnem obdobju nesmotrno zaposlena kontrola v Službi družbenega knjigovodstva, z ogromnim številom postopkov za nepomembne kršitve pa se ukvarjajo tudi pravosodni organi. Kljub pogostim dopolnitvam zakona in vedno večjim zaostritvam ni pričakovanih učinkov, zato menim, da je bila v trenutnih razmerah vsaj odložitev predvidene in povsem izvirne oblike „skupinske kazni“ edino sprejemljiva in normalna poteza. To prav gotovo ne bo prizadelo stabilizacije, do konca leta pa bomo menda le ugotovili, da brez predhodne ugotovitve resničnih vzrokov nikogar ne moremo kriviti za nelikvidnost, najmanj pa delavce v neposredni proizvodnji!

V članku je najprej poudarjen „dober in jasen“ namen predlagalcev novega člena v zakonu — „zaustaviti vrtoglavo rast medsebojnega zadolževanja“, ker je „v Jugoslaviji notranja nelikvidnost od lanskega januarja do septembra preseгла vrtoglavih 181 milijard dinarjev“, in dalje, da „uporabniki družbenih sredstev še naprej eden drugemu dolgujejo 281 milijard dinarjev; menice, s katerimi plačujejo, pa pogosto niso vredne več kot papir, na katerem so natisnjene“.

ABSOLUTNO STA ZNESKA RES VISOKA

Ne vem, kateri od obeh zneskov je točen, vrtoglav pa naj bi bil že manjši — 181 milijard. Absolutno vzeto, sta visoka oba (saj gre za nove dinarje in 181 milijard napišemo takole: 181.000.000.000,00 dinarjev), relativno, torej če znesek terjatev na dan 30. septembra 1983 primerjamo s skupnim zneskom prodaje v obdobju od januarja do septembra 1983, pa ta znesek ni „vrtoglav“ niti posebno vznemirljiv! Za utemeljitev povsem drugačne ugotovitve bom uporabil nekaj podatkov iz zaključnih računov organizacij združenega dela gospodarstva Jugoslavije za leto 1982 (novejših zbirnih podatkov nimam). V tabeli je za nekatere postavke iz zaključnih računov izkazan v prvem delu (pod

a) promet, dosežen v letih 1981 in 1982, ter nato (pod b) za druge elemente stanje konec leta 1981 in 1982. Upam, da bodo posamezne podatke z indeksi vred razumeli tudi bralci, ki niso finančni strokovnjaki, predvsem pa tisti, ki bi jih že letos prizadel člen 7. a.

Opis	v milijardah din		
	1981	1982	Indeks
a) promet oziroma doseženo v letu:			
Celotni prihodek	7.103	9.360	132
od tega: iz prodaje v državi	6.358	8.275	130
Dohodek	1.456	1.869	128
razporeditev za:			
— čiste osebne dohodke	557	719	129
— splošno in skupno porabo	338	427	130
— plačane obresti	128	204	159
— razširitev materialne osnove dela (akumulacija)	236	280	122
Izguba	29	66	228
b) stanje konec leta:			
terjatve iz poslovanja			
— kupci v državi	258	378	146
— kupci v tujini	85	125	151
obveznosti iz poslovanja			
— dobavitelji v državi	234	317	135
— dobavitelji v tujini	48	87	181
obveznosti za predplačila kupcev	277	425	153
menice (prejete)	366	457	125
obveznosti za izdane menice	409	522	128

GLOBALNA RAZMERJA SE SLABŠAJO

Razlago podatkov v tabeli bom omejil le na notranjo nelikvidnost. Vidimo, da se je skupni znesek terjatev pri „domačih“ kupcih leta 1982 v primerjavi s stanjem konec leta 1981 povečal z indeksom 146, kar daleč presega rast celotnega prihodka (indeks 130), torej je očitno, da se že globalna razmerja slabšajo. Če upoštevamo inflacijo, pa vsaj za leto 1982 še ne moremo govoriti o vrtoglavam naraščanju. S poenostavljenim izračunom dalje lahko ugotovimo, da stanje terjatev pri kupcih konec leta 1981 predstavlja le povprečno prodajo v 15-tih dneh, stanje konec leta 1982 pa nekoliko več — 17 dni. Iz tega sledi logičen sklep, da so povprečno vse OZD v Jugoslaviji kot kupci (dolžniki) pravočasno poravnale račune, oziroma izročile dobaviteljem (upnikom) instrumente zavarovanja plačil! V zakonu je namreč za sprejem blaga ali potrditev opravljene storitve določen skrajni rok 8 dni, za plačilo oziroma zavarovanje plačila pa nadaljnjih 15 dni, torej so terjatve iz prodaje blaga ali opravljenih storitev, in to brez kršitve, lahko odprte do 23 dni! Zbirni podatki in povprečja pa so seveda rezultat pobotanja obeh skrajnosti, saj v en koš dajemo solidne plačnike in tiste, ki so „zapufani“ do grla in še čez. Iz tabele vidimo, da so v letu 1982 še bolj kot terjatve pri kupcih narasle obveznosti za predplačila kupcev (indeks 153), znesek pa za obe leti celo presega odprte terjatve.

Po stanju konec leta 1982 so organizacije združenega dela kot kupci dolgovale za že dobavljeno blago skupno 317 milijard, vnaprej pa so plačale kar 425 milijard dinarjev. Tudi pri menicah odprti zneski prese-gajo stanje terjatev in obveznosti.

To pomeni, da velika večina organizacij spoštuje zakon, preostale pa iz raznih vzrokov tega ne morejo. Ker so v povprečju vse obveznosti poravnane znotraj skrajnih rokov, vidimo, kako močno se poglobljajo medsebojne razlike. Namesto da bi sproti spremljali in občasno ugotovili, kdo povzroča nelikvidnost in kdo je zgolj „žrtev“ (ker zaradi dolžnikove zamude sam ne more pravočasno poravnati svoje obveznosti), se kontrola ukvarja s posameznimi primeri kršitev, ker pač tako zahteva — res izjemno nemogočo — zakon, s kakršnim se ne morejo pohvaliti nikjer na svetu! Vseprek govorimo in se zgražamo nad „finančno nedisciplino“, vendar je pri vsem skupaj še najmanj kriva slaba disciplina. Zelo redki so namreč primeri, da obveznosti niso poravnane, če so na razpolago sredstva, še manj pa zato, ker bo „milijon danes jutri le še 900 tisoč“. Tudi denar na žiro računu bo jutri vreden manj (!), če pa bo — špekulativno — porabljen v druge namene in ne za plačilo dospelih obveznosti, bodo prikrajšani upniki obračunali zamudne obresti (po posebnem vzemnem odloku znašajo te najmanj 35%) in smo skoraj na istem. Če bo imel posebno „srečo“ bo takšnega uporabnika družbenih sredstev doletela tudi kazen za gospodarski prestopok, na žalost pa so največkrat izrečene „žrtvam“.

NA DOLENJSKEM SKORAJDA NI ZAVESTNIH KRŠITEV

Tako je tudi na Dolenjskem. Le redke so organizacije, ki še niso bile v „postopku“ po zakonu o zavarovanju plačil, čeprav bi lahko za celotno obdobje na prste ene roke prešteli primere zavestnih kršitev. Največkrat je šlo za navadne napake ali pa posledice neizpolnjenih obljub in tudi izvirmih kršitev pri poslovnih partnerjih, med katerimi lahko — brez občutka, da bom izdal uradno tajnost ali neko skrivnost — imenujem IMV Novo mesto. Takšnih organizacij pa je v Jugoslaviji še veliko, med največjimi „nesolidnimi“ dolžniki pa je celo Interesna skupnost za blagovne odnose s tujino Beograd, ki že vrsto let z velikimi zamudami plačuje izvozne spodbude (tudi zaradi tega so v IMV težave in je v tem primeru IMV šele drugi v „verigi“ medsebojnega zadolževanja!)

Nekaj še o menicah. Svojo vlogo in pomen so izgubile že v prejšnjem stoletju in za naš družbenoekonomski sistem sploh niso primerne, niti najmanj potrebne. Zakon o zavarovanju plačil jih je dobesedno potegnil iz naftalina (v sodobnem denarnem poslovanju so menice le še muzejski rekvizit in ne „plačilni instrument“ za množično uporabo), sedaj pa že tretje leto kljub vsej okorelosti in visokim manipulativnim stroškom, povsem zakonito nadomeščajo nekdanje nezakonito medsebojno kreditiranje. Pred tem žalostnim dejstvom si licemersko zatiskamo oči, saj zakon dopušča, da na primer tudi kruh in mleko poravnava-mo z menicami, t.j. z odložitvijo plačila do 90 dni. Če „klasične“ terjatve pri kupcih ali pa obveznosti do dobaviteljev povečamo še na obveznosti iz menic, pa resnično dobimo „vrtoglav“ znesek in nekoliko kvalitetnejši odgovor na vprašanje o vzrokih nelikvidnosti. Po stanju konec leta 1982 (glej podatke v tabeli) znašajo neporavnane obveznosti do dobaviteljev skupno 317 milijard, obveznosti za izdane menice pa kar 522 milijard dinarjev!

Za razmišljanje je zaenkrat napisano dovolj. Res je škoda, da si namesto čistega vina nalivamo brozgo. Ne posplošujmo vseprek, saj je — na srečo — večina organizacij združenega dela še zdrava. Ne preganjajmo „žrtev“, pa tudi „kršiteljem“ je treba v prvi vrsti pomagati, da se izvlečejo iz — velikokrat objektivnih — težav. Kjer ni rešitve, pa ne podaljšujmo agonije na račun drugih.

Vsem tistim, ki se mogoče še križajo nad začasno odložitvijo, pa predlagam, da prostovoljno želite upoštevati določbe „člena 7. a“ (seveda tudi v primerih, če bo za nelikvidnost kriva neka druga organizacija, saj jo bomo vendar prijavili Službi družbenega knjigovodstva — z obrazcem OBZ)!

TONE GOLOBIČ

Kako žive drugod

JUTTA KRIETE:

OKRAS NA KLOBUKU, KI GA ČLOVEK NE POZABI TAKO HITRO

Kako nespametno je, če se človek dogovori za sestanek v slaščičarni v meglenem vremenu! In povrh tega še tik pred mrakom v slabo osvetljenem predelu mesta. Marsikaj se lahko pripeti.

Vsakikrat, ko je teta Elza pokimala z glavo, da bi podkrepila svoje besede, se je bogat okras na njenem klobuku nevarno zazibal. Tri fazanova peresa so ponosno štrlela v višino, vendar pa tudi češenj, žitnih klasov in rož iz blaga, ki so krasili tetin klobuk, človek ne bi mogel tako hitro pozabiti.

Teta Elza je odkrila svoje kodre, ki jih je skrivala pod klobukom, samo kadar je bila sama v svojem stanovanju. V slaščičarni ji ne bi nikoli padlo na um, da bi odložila klobuk.

„Domnevam, moja ljuba Simona,“ samo teta Elza je uporabljala polno ime svoje mlade plavalase nečakinje, „da si opazila moj novi dežnik.“

Moni je vrgla pogled na stojalo za dežnike in takoj ji je bilo jasno, da je črni, elegantni dežnik tetin. Majhen ali vzorčast dežnik ni teti Elzi nikoli ugajal.

„Čisto angleški dežnik! Toda ali ni bolj primeren za moške?“

Teta Elza je odkimala z glavo. „Tak dežnik je primeren za vsakogar,“ je odvrnila.

Njen pogled je obvisel na mizi poleg okna in njeno suho telo se je napelo.

„Simona, ne poglej takoj tja, vendar pa sem prepričana, da bo moški pri oni mizi neprestano bulji v naju.“

Seveda pa je Moni pogledala tja in zagledala moža v sivi obleki, ki je opazoval tetin klobuk in se ob tem zabaval.

„To je nevljudno in nesodobno. Kdo ve, kaj ta moški namerava,“ je dejala teta. Sicer pa je bil splošno znan njen strah pred moškimi vseh starosti.

„Če bo potrebno, imaš tu svoj dežnik. In z njim lahko vliješ strahu še malo drugačnemu korenjaku,“ jo je tolažila Moni.

„Torej, Simona, reci, kar hočeš, možakar mi ni všeč.“

„Bolje je, da greva. V tej ulici je tako malo luči in zunaj je že popolnoma temno. Ti imaš pred seboj še dolgo pot in to popolnoma sama.“

Teta Elza se je dvignila, pri tem pa se je okras na njenem klobuku močno zazibal. Mož pri mizi ob konu je buljil v teto. Zbegana in očitno živčna je teta povlekla dežnik iz stojala in odločno porinila nečakinjo v smeri vrat.

Zunaj ju je objel mrzel, meglen večer. Rosilo je in luč, ki so jo metale svetilke, je komaj

prodirala meglo. Teta Elza je razpela dežnik in povlekla Moni vzdolž ceste.

„Tako se obnašaš, kot bi ti bil za petami roparski morilec,“ je protestirala Moni, ko jo je njena razburjena teta povlekla v lužo.

Teta Elza je obstala kot vkopana. „Slišiš? Koraki za nama!“ Resnično jima je nekdo hitro sledil.

Teta je pospešila korake, a tedaj so tudi koraki zasledovalca postali hitrejši. Kot razumen človek se Moni ni vdala grozljivemu občutku.

„Bodi no pametna...“ je prigovarjala teti — ko se je v megli nenadoma pojavil mož, ki je v slaščičarni sedel pri mizi ob oknu.

To je bilo za teto Elzo preveč. Zavreščala je, se pognala naprej in se v hitrem tempu približevala svetilkam na glavni cesti, ki si jih v megli že videl migetati. Osupla je Moni videla dvomljiivega moža, kako je zdirjal mimo nje in pohitel za teto.

Sedaj pa je tudi njej strah napolnil kosti in začela je teči. Tako je prišla ravno še ob pravem času, da je lahko videla teto Elzo, ki se je tokrat z vidnim vzdihom olajšanja vrgla v roke policaja.

Videti je bilo, da se je ta le s težavo obdržal na nogah in da je le na pol prisluhnil teti, ki je jecljala: „Neki moški me ves čas zasleduje.“

Medtem je tudi omenjeni mož prihitel do policista in ves zasopel izdaval: „Oprostite, gospa, toda ali bi mi hoteli dati dežnik?“

Teta Elza ni ničesar razumela, zato je strmela nekaj časa v moža, nekaj časa pa v zahtevani predmet.

„Je popolnoma nov,“ je pojasnil mož, „verjetno ste v slaščičarni vzeli napačnega. Tale tu je moj.“

(Iz nemščine prevedla ZDENKA AVSEC)

obzorja

iz izložbe

prebrali smo

velikani zemlje

Prešernova družba je v zbirki Ljudska knjiga odstranila tancico še z enega literarnega imena, ki je bilo doslej na Slovenskem docela neznano. To je Ole Edvart Roelvaag, po rodu Norvežan, ki je ob koncu prejšnjega stoletja krenil prek Atlantika, v tedaj še obljubljeni deželi postal univerzitetni učitelj norveške književnosti, pridobil pa si je tudi sloves izvrstnega pripovednika.

Vsa dela je spisal v materinščini, brž pa je sam poskrbel tudi za prevod v angleščino. In tako si ga lastita obe, norveška in ameriška književnost. V ospredju Roelvaagove literarne tvornosti je šest romanov, od teh pa posebej izstopa trilogija, v kateri je popisal boj za preživetje norveških izseljencev, ki so iskali svoj prostor pod soncem v nenaseljeni ameriški preriji. Dobršen del tega boja je prikazan v „Velikanih zemljeh“, to je uvodnem romanu omenjene trilogije; roman

(p)osebno spopadanje z ogromno, a samotno deželo, polno pasti, ki so prežale na človeka. Za zgled človeškega kljubovanja naravi in ljudem ni izbral izjemnežev, njegovi junaki so preprosti ljudje, ki jih vsakdanje garanje prekuje v „velikane“. Eni so kos ne samo zunanjim nevarnostim, ampak tudi duševnim stiskam, dvomom, ki so jih pestili v nenehni boju za zemeljsko kraljestvo. Veliko pa jih je v tem boju tudi omagalo, smrt ali blaznost nista bili redko plačilo, ki so ga bili deležni za kruto pehanje z naravo in samim seboj.

Najbrž ni treba posebej poudarjati, da je vse to značilno tudi za pričujoči Roelvaagov roman.

D. R.

knjige

kdo so jezusovi otroci?

Državna založba Slovenije je pokazala, da ima smisel za izdajanje knjig, ki vlečejo bralce, in da zna prisluhniti, kaj se zanimivega dogaja na svetovnem knjižnem trgu. Med drugim to dokazuje tudi izdaja knjige „Sveta kri in sveti gral“, ki je v slovenskem prevodu izšla komaj leto dni po izdaji izvirnika, prave knjigotrške uspešnice.

„Sveto kri...“ so napisali trije avtorji: Michael Baigent, Richard Leigh in Henry Lincoln. Z združenimi močmi so opravili pravi zgodovinski salto mortale, ko so v zajetni knjigi (v slovenskem prevodu je sicer malo oziroma premalo skrajšana) nanizali kopico neobičajnih pogledov, razlag in domnev o sicer poznanih zgodovinskih dogodkih. Na dolgo in široko razpredajo pripoved o osnovnem odkritju o šeh živi krvni liniji rodu, ki izvira iz samega Jezusa Kristusa. Res, vznemirljiva in naravnost šokantna hipoteza!

Če na tezo pogledamo širše in zunaj same knjige, ni nič novega, saj se kronane glave že od nekaj sklicujejo na svoj

rod, ki naj bi celo temeljil v božjih prednikih hkrati pa je za knjigo zelo značilno to, da je površno oblečena v plašč znanosti, s čimer skuša svoji osnovni tezi dati kar najbolj zanesljivo potrditev resničnosti, saj vemo, kaj v današnjem svetu pomeni sklicevati se na znanost in znanstvene izsledke.

V pripovedi je največ prostora posvečenega raziskovanju viteškega reda templjarjev in

skrivnega Sionskega priorstva, ki sta bila, oziroma sta varuha še bolj skrivnostnega svetega grala, o katerem pripovedujejo številne srednjeveške pesnitve. Avtorjem nekako uspe izvesti podmeno, da je sveti gral pravzaprav „seme Davidovo“, se pravi krvna linija, ki teče od Jezusa Kristusa kot najimennitnejše osebe, gre pa rodovnik seveda še dlje v zgodovino, kot pač sledi iz Svetega pisma. Kristus naj ne bi umrl na križu, imel naj bi otroke, s katerimi naj bi po domnevnem križanju Jezusova žena Magdalena pribežala v Galijo (Francijo), kjer naj bi se kraljevi judovski rod ustalil, kasneje pomešal s kraljevskim frankovskim rodom in tako nadaljeval krvno linijo v Merovingih. Po vseh genealoških preobratih nas knjiga pripelje do osupljivega „spoznanja“, da so Jezusovi potomci še živi in da so bili v polpretekli zgodovini že skoraj ponovno na prestolu nekakšne združene zahodne Evrope.

Kogar takšne stvari zanimajo, bo v knjigi našel zanimivo in prijetno branje, marsikaj resnično vrednega, mnogo pa tudi nekakšne zgodovinske daenikenščine.

M. MARKELJ

o tesnobi

Na knjižnem tržišču je že nekaj mesecev drobna knjiga, ki pa je drobna le po svojem zunanem obsegu, saj bo bralca, ki se ne bo ustrašil malce dolgega in zapletenega naslova, dišečega po psihiatriji, oplemenitila za pomembna vedenja o nekaterih plasteh človekovega življenja, lahko bi celo zapisali o bistvenih, temeljnih plasteh.

Gre za knjigo „O tesnobi našega časa. Anksioznost in anksiozna stanja“, ki jo je napisal Jurij Zalokar, docent za psihiatrijo in strokovnjak za sodno psihiatrijo. Knjiga je sicer namenjena zdravnikom, vendar bo v pomoč tudi drugim poklicem, kjer se ljudje spopadajo s človeškimi stiskami, nedvomno pa bo zanimiva tudi za vsakogar, ki gre premišljuje skozi življenje.

Zalokar premišlja o tesnobi, njenih vzrokih, posledicah in tudi o možnih poteh, po katerih se ljudje rešijo tega usodnega življenjskega stanja, oziroma po katerih naj trpečim pomaga strokovnjak. Avtor vidi izvore tesnobe v konfliktih, s katerimi se človek srečuje, ko uresničuje svoje bistvo (namišljeno ali pravo). Ta naloga je nedvomno zelo težavna, in če čas, okolje, družba in osebnostna dediščina, združena z določeni-

mi značjskimi lastnostmi, ne delujejo spodbudno pri osebnostnem zorenju in čvrstjenju, potem se dogaja, da ljudje pred težavami in konflikti beže ali iščejo poceni rešitve v trenutnih pomiritev z napoji, tabletami idr. Tesnobe tako v bistvu ne razrešijo, nasprotno, zaplete se in privede do anksioznih stanj in lahko tudi v resnično duševno bolezen. Tesnoba je torej posledica stiske, ki je nismo znali odpraviti. Pot k rešitvi pa ni v begu ali trenutni pomiritvi, marveč v soočenju s stisko in strahom, ki ga sprošča. Za soočenje niso potrebne „nadčloveške“ sposobnosti. Veliko naredita že pravilen odnos do težav in ustrezna priprava nanje.

S takšnimi pogledi se avtor zavzema za posebno metodo „zdravljenja“ tesnobe in posledičnih anksioznih stanj, kadar ta niso že prešla v bolezen. Izrecno metode ne imenuje, s Pascalom ponavlja besede o „metodi srca“, lahko pa jo razumemo kot „zdravljenje“ celotne človekove osebnosti, kot osmišljanje in prevrednotenje človeka na globljih in trdnjših temeljih, kot jih danes ponuja svet in čas. Kemija in vsa silna farmacevtska tehnologija ne poznata snovi, ki bi nam to dala, in je nikoli ne bosta mogli ustvariti. To lahko opravi le človek sam s seboj, z lastnimi močmi in ob človečanski pomoči bližnjih.

M. MARKELJ

labirint in marco polo

Kriminalni roman se je pojavil pred dvema stoletjema in odtlej je s to pripovedno zvrstjo povezanih ne samo nepregledno število piscev, ki se, širše gledano, niso nikoli izkopal iz literarne brezimnosti, ampak tudi dokaj imen, ki ne bodo nikoli zbledela v svetovni književnosti. Po umetniški plati je kriminalni roman zvečine neke na obrobju, a to založnikov in bralstva ni nikdar begalo; kakršen pač že je, kriminalni roman je prvem vselej prinašal dobiček, drugim pa je krajšal čas z napetimi zgod-

bami. Tudi na slovenskem knjižnem trgu ni bilo nikoli pravega pomanjkanja del iz te pripovedne zvrsti, priznati pa je treba tudi, da so se naši založniki načrtno izogibali pogrošnosti in z izborom zadovoljili še tako zahtevne bralce. Nad tem se ne moremo

pritoževati niti zdaj, ko je na prodaj toliko raznovrstnih kriminalnih, detektivskih, vohunskih in podobnih romanov kot morebiti še nikoli doslej, za prvotno bero pa si prizadeva zlasti Državna založba Slovenije, ki je v zbirki Labirint pred kratkim izdala še tri romane, napoveduje pa jih še več.

Najslabše, kar bi pri tovrstnih knjigah lahko naredili, bi bilo povzemanje vsebine. Tako zlobni kajpak nismo, zato naj

zapišemo le, da tokratna pošiljka napetega branja za kratek čas prinaša: „Malteškega sokola“, detektivski roman,

zaradi katerega ameriškega pisatelja Dashiella Hammetta uvrščajo med klasike pripovedništva te vrste; „Sedemodstno raztopino“, ki je bila pred časom proglašena za najboljšo ameriško detektivko leta (zanimivo pa je to, da je Nicholas Meyer za glavnega junaka izbral dr. Watsona, znamenitega prijatelja še znamenitejšega Doylovega Sherlocka Holmesa); „Park Gorkega“, vohunski roman (v dveh knjigah), ki je ameriškem pisatelju Martinu Cruzu Smithu prinesel izjemen mednarodni uspeh. Prevode so prispevali Anton Mejač, Alenka Moder-Saje in Branko Gradišnik, izbor in kratke spremne besede pa so delo Slavojca Žižka.

V zadregi smo, kaj napisati o osmih knjižicah s skupnim naslovom „Marco Polo“, ki jih je Državna založba poslala na trg o pravem času, torej zdaj, ko je ob petkih mogoče na malih zaslonih spremljati italijansko nadaljevanje o istem junaku, znanem srednjeveškem svetovnem popotniku. Knjižice tako ne potrebujejo posebne re-

klame, vprašanje pa je, komu so namenjene in čemu. Četrtno vsake knjižice zapolnjuje besedilo na neoštevilčenih straneh, trikrat več prostora pa je odmerjenega barvnim posnetkom iz omenjene nadaljevanke. Izbor slik je preobširen, kaj pa slike kažejo, o tem govorijo kratki podpisi na koncu vsake knjižice. Če bi bilo vseh osem knjižic, za katere je besedilo prevedel Jaša Zlobec, sestavljenih v obliki slikanice, fotostripa ali kaj, potem bi bila njihova povednost še nekako sprejemljiva, tako pa...

J. PAVLIN

D. R.

ludvik in citre

„Citre so postale v novejši dobi tudi na Slovenskem priljubljeno glasbeno orodje, a kdor se ga je hotel naučiti, je moral seči po tujih (nemških) podučnih knjigah. Ker sem se do sedaj veliko bavil s podučevanjem v citrah, občutil sem živo, kako zelo je treba slovenskemu narodu knjiga v igranju tega ljubkega instrumenta.“ Tako je pred 90 leti v svoj „Poduk v igranju na citre“ zapisal Fran Saleški Koželjski.

Poleg „Poduka...“ je bilo na Slovenskem v letih pred prvo vojno dobili tudi citrarske šole, citre so podučevali zasebni učitelji, ki bi jih danes zaman iskali z lučjo pri belem dnevu, v glasbeni šoli pa tudi ni prostora zanje, ker niso orkestralni instrumenti. Tako skorajda ni „recepta“, kako se lahko danes naučimo igrati na to glasbilo, ki ga imajo mnogi za pravi slovenski instrument, čeprav izhaja od naših severnih sosedov.

Na Dolenjskem res ni pretirano veliko ljudi, ki bi imeli doma citre (za okras), še manj pa je verjetno takih, ki bi znali zaigrati nanje. Eden tistih, ki iz citre še izvabja melodije, je 75-letni Ludvik Hočevar iz Stopič. Čeprav počenja to že od svojih otroških let, pa je marsikdo iz tega kraja pod Gorjanci

še pred leti izvedel za njegovo „citriranje“.

„Nerad grem okoli, saj citre res niso za gostilno in hrupno družbo. Vendar pa tudi ni res, da se nanje igra le nežne in otožne melodije. Prav vsaka slovenska se da zaigrati,“ je takoj na začetku povedal Ludvik in dodal, da je še let pred leti šel na plano z njimi. Dolgo let je le žena Micka vedela, da njen Ludvik zvečer rad „zabrenka“, ona pa je tiho pritegnila s petjem.

Čeprav še vedno rad igra le zase, je Ludvik nekajkrat že nastopil ob različnih priložnostih na prireditvah in praznikih v krajevni skupnosti, navdušeno pa so mu zaploskali tudi v Domu starostnikov v Šmihelu. „Citre so Ludvikova dota, ki jo je prinesel s seboj iz rojstnega kraja Mucvirja pri Bučki. Ker sem sama po naravi tudi vesela in rada pojem, sem bila citer vesela, da je kaj, hudomušno pristavi Micka in morda prvič zaupa: „Tudi zato sem ga vzela.“

Ludvikove citre so že praznovale stoti rojstni dan, čeprav bi jim človek prisodil le nekaj let. Na etiketi v notranosti glasbila piše, da so bile izdelane v Linzu (Avstrija). Prav takšne „kupilne“ so bile ob koncu 19. stoletja priljubljene zlasti po naših trgih in mestih za hišno muziciranje. Ker so jih

izdelovali predvsem avstrijski izdelovalci, so se imenovali tudi nemške citre. Prave slovenske citre so bile narejene doma, igrali pa so nanje največ na podeželju. Ljudski umetniki so jih okraševali s srčki, cveticami ali z začrtnicami imena ljubljene, kateri so bile poklonjene. Citre so podarjali tudi iz drugih nagnjenj. Janez Svetokriški jih je pred skoraj 300 leti priporočal zakonskim ženam, rekoč: „Ne pripravite se z možmi, temuč imaš vzeti citre inu lepo njemu citrat; tu je dobre, slatke inu krotke besede dat.“ Tudi Ludvik je v mladosti naredil troje citer, saj je po poklicu sodar. Kako so končale, se ne spominja več, ve le, da se je tedaj dobilo vseh 34 strun, danes pa moraš po vsako daleč čez mejo, pa še ni gotovo, da jo boš prinesel s seboj.

Ludvik za svoje igranje nikoli ni poznal not, čeprav na dnu kovčka njegovih citer leži bukvice F. S. Koželjskega, ki smo jo omenili na začetku tega prispevka. Njegovo „brenkanje“ je le stvar poslušanja, tega pa Ludvik zagotovo ima, saj je dovolj, da melodijo le enkrat sliši, pa jo že zaigra. Nekaj mojstrskih prijemov se je v zadnjem času naučil tudi od mlajšega rojaka Jurija Marjetiča z Bučke, s katerim jo večkrat urežeta skupaj.

In ko je od tedaj naprej Alojz drvaril v gozdu, je imelo njegovo delo še eno vsebino. Oko je stalno prežalo za stvarmi, ki bi mu sicer ostale skrite; nenavadne grče, štori, rogovile, vse to je privlačevalo njegovo pozornost, mrtev les mu je nosil nova sporočila. V njem je že videl, kako bi po svoji zamisli dodelal igro narave.

Tako sva stala pred skednjem pri njegovi domačiji v Malen Podljubnu, kjer je ležalo ali stalo več kosov takega lesa. Pokazal mi je kos zavitega grčavega hrasta, za moža visokega. Včasih bi ga razžagal za v krušno peč, sedaj pa mi je Alojz razlagal, kako mu bo vdihnil novo življenje: „Tole bo naprej sklonjen možakar. Sklonjen pa zato, ker nosi na hrbtu brento. Ta bo nastala tukaj gori iz te grbe.“ Ni kaj, z malo domišljije je stal brentač kot živ pred mano, le da bo moral Alojz za uresničitev svoje zamisli še precej trdo delati. Pred skednjem ga čaka še tudi nedokončani Krjavelj, ob njem pa njegova kozica, ki ji je gozd dal že skoraj popolno obliko, Alojz pa jo bo z dletom dokončal.

Alojzova preprosta kmečka hiša je kot razstavni salon: po vseh stenah visijo njegove rezbarije iz mehkega lipovega lesa. To so lično izrezljani motivi iz kmečkega življenja, fantazijske podobe in biblijski motivi. Precej njegovih del pa je že našlo pot v stanovanja sorodnikov in prijateljev. Tudi razstavljal je že in vzbudil pri gledalcih kar veliko zanimanja.

V uvodu sem zapisal, da je čas zaveznik narave pri njenem umetniškem ustvarjanju, pri Alojzu pa je obratno: v nenehnem boju s časom je in le redki so mirni trenutki, ko se lahko posveti umetniškemu ustvarjanju. Razpet je med svojo kmetijo, kakih dvanajst hektarov zemlje ima, med Novolesom, kjer dela v dveh izmenah, in med svojim konjičkom, kateremu lahko posveti le proste večere in nedeljske popoldneve. Na kmetiji sta sedaj z ženo sama. Hčerka živi v mestu, kjer je bolniška sestra, sinova, ki sta se tudi že izšolala, pa sta pri vojaki. Alojzu je zaradi prestanih vojnih naporov močno oslabela tudi noga, tako da ima z njo stalne težave. Ko je rinit v hrib težki-partizanski top, mu je namreč počila kita in z nogo, debelo kot stopa, se je s skrajnimi močmi privlekel domov, kjer je šele po šestih mesecih okreval. Kljub težavam z nogo pa mora delo naprej, saj ima še nekaj let do upokojitve. Zaposlil se je namreč precej pozno, šele takrat, ko je videl, da s skromnim dohodkom od kmetije ne bo mogel izsolati svojih otrok.

Upokojitve pa Alojz težko pričakuje. Ne samo zaradi noge in dela na kmetiji, tudi zato, ker bo šele takrat lahko uresničil načrte, ki mu rojijo po glavi. Zelo rad bi izrezljal podobo novomeškega Glavnega trga z Bregom, dokončal nekaj že začetih del in v miru poiskal v gozdu „presenečenja“, ki jih je zanj pripravila narava.

TONE JAKŠE

VSAKDANJI KRUH NA TISOČ NAČINOV

GOSPODAR ČELA

Butoraj, ki je le dobra dva kilometra oddaljen od Črnomlja, je bil nekdanja prava rudarska vas, saj si je okrog 20 vaščanov služilo kruh v rudniku rjavega premoga Kanižarica. Zato ni čudno, da je šel tudi Mirko Klobučar pred devetindvajsetimi leti po stopinjah svojega očeta rudarja, čeprav je slednji tej odločitvi nasprotoval.

Takrat je bilo težko najti zaposlitev, zlasti za judi, ki kot Mirko niso imeli nobene kvalifikacije. A tako kot mnogi drugi, ki so upali na boljše čase, kar se tiče zaposlovanja, in prepričevali sebe in svoje bližnje, da je delo v rudniku le začasno, je tudi Mirko v začetku verjel, da bo našel delo nekje „na svetlem“. A le v začetku, kajti delo v jami ga je pozneje začelo veseliti in nikoli več ni razmišljal o drugi zaposlitvi. Celo o pokoju ne, dokler ni pred kratkim začel seštevati redno in benefi-cirano delovno dobo in ugotovil, da se bo moral že čez dva meseca posloviti od kanižarskega rudnika. Tako bo že drugi v njihovi družini, ki je v tistem rudniku dočkal pokoj. Tradicijo rudarjev pri Klobučarjevih pa že nadaljuje Mirkov sin, ki tako kot pred tremi desetletji njegov oče ne dobi zaposlitve, čeprav se je izučil za avtokleparja.

Mirko, ki je danes vodja širokega čela, ali, kakor pravijo rudarji v svojem jeziku, brigadir ali gospodar čela, je začel v rudniku kot nekvalificirani delavec. Postopoma se je usposabljal ter prehajal na zahtevnejša in bolje plačana delovna mesta. Težko bi pri tem rekli tudi na lažje delo, saj takšnega dela v rudniških rovih ni. Tako je spoznal malodane vsa dela, ki jih opravljajo rudarji v kanižarskem rudniku.

Najtežje je bilo po njegovih besedah, ko je bil vozač, a ne toliko zaradi fizičnega napora, temveč zato, ker se je na delo pod zemljo šele privajal. Njegova naloga je bila, da premog, ki ga kopači mečejo v zbiralnike, ali po njihovo bunkerje, z vozičkom prepelje v drug zbiralnik, od koder so ga s skipi (rudarskimi vagončki) pošiljali na plano. Takrat še ni imel norme, a kljub temu ni smel lenariti, saj so tempo dela narekovali kopači. Rudo je vozil z dveh ali celo treh delovišč, včasih pa jo je moral sam tudi ročno natovarjati. Po dveh le-

tih je naredil izpit za polkvalificiranega delavca, s tem pa je postal pomočnik kopača. „Delati sem moral toliko kot prej, le plača je bila boljša. Delo kopača in njegovega pomočnika se sicer ne razlikuje, le da je kopač za delo tudi odgovoren,“ pravi Mirko, ki se svojega triletnega staža pomočnika kopača še dobro spominja. Ob teh spominih se tudi nasmehe, a hitro prizna, da jim takrat ni bilo do smeha. „Luknje, v katere smo polagali razstrelivo kamnitit, so morale biti globoke cel meter, vrtali pa smo jih z ročnimi svedri. Če se je ustavilo, smo sveder nabrusili in hiteli dalje, saj sva morala skupaj s kopačem v 20 do 30 minutah narediti 12 vrtin. Ko sva razstrelila tisti meter premoga, sva ga morala počistiti — bilo je namreč kar 8 do 10 ton — nato pa rov podpreti z lesenimi podporniki. To sva počela vseh osem ur, naslednji dan pa se je vse znova ponovilo,“ pripoveduje Klobučar. Čeprav je nosil naziv kopač, pa je le malokdaj imel v rokah kramp. Rudarji „kopljejo“ z razstrelivom.

25 let je tega, kar je postal kvalificirani delavec in vodja čela, kjer organizira delo in razporeja ljudi: dva naprej kopljeta, dva podpirata, eden pa za njimi ruši premog.

Čeprav je bilo delo rudarjev vedno težko — tudi danes ni lahko — se današnje razmere močno razlikujejo od takrat, ko se je Mirko prvokrat spuščal v jamo. Iz Butoraja so hodili kar peš po bližnjici skozi gozd. Štiri kilometre do rudnika pa še 300 metrov pod zemljo, za kar so potrebovali pol ure. Danes jih iz Butoraja — v vasi je še okrog 10 rudarjev — pelje avtobus, v jami pa so s skipom v dveh minutah. Karbidovke so nadomestile svetilke na akumulator, lesene podpornike železni, transportne vozičke pa transporterji, torej železna korita, ki jih ni potrebno več potiskati po tračnicah. Tako vozačev, kakršen je bil pred tremi desetletji Klobučar, ni več, a je naziv še vedno ostal in z njim označujejo nekvalificirane delavce.

Rudar mora biti previden, če pa že pride do težav, zelo hitrih, a treznih odločitev. Panika pomeni tako rekoč neuspeh. To najbolje ve Mirko, ki je, četudi ni reševalec, sodeloval pri reševalnih akcijah ob vseh nesrečah, ki so se zgodile v rudniku Kanižarica v zadnjih tridesetih letih. „Manjših požarov in vdorov vode je bilo več, najhujši vdor pa je bil tisti pred osmimi leti. Bil sem v jami, ko je začela vdirati voda. Mislili smo, da ne bo nič hujšega, zato smo ob dveh odšli domov, zvečer pa so nas prišli iskat. Žena me je prepričevala, naj ostanem doma. A niti pomislil nisem na to, da bi se mi kaj zgodilo. Razmišljal sem samo, kako bi lahko s sodelavci rešili čimveč opreme. Zdelo se mi je povsem razumljivo, da bo vedno še toliko časa, da bomo lahko ušli vodi. Ko rudar rešuje, ga ne smejo navdajati temne misli, ampak mora z besedami, predvsem pa z dejanji spodbujati ostale okrog sebe,“ pravi Mirko.

Prav ob nesrečah se rudarji še toliko bolj zavedajo, da je njihov pozdrav „Srečno!“ še kaj več kot le želja za srečno vrnitev iz jame. To pa izkušeni rudarji, kakršen je Klobučarjev Mirko, zares spoznajo šele ob nevarnostih. Misli: „Kaj, če se ne vrnem več iz jame?“ ki so ga v mladosti večkrat prevevale, so se namreč z leti razblinile. „Sedaj o tem ne razmišljam več,“ pravi. „Navadil sem se in v rudnik se odpravim, kot bi šel na delo v tovarno.“

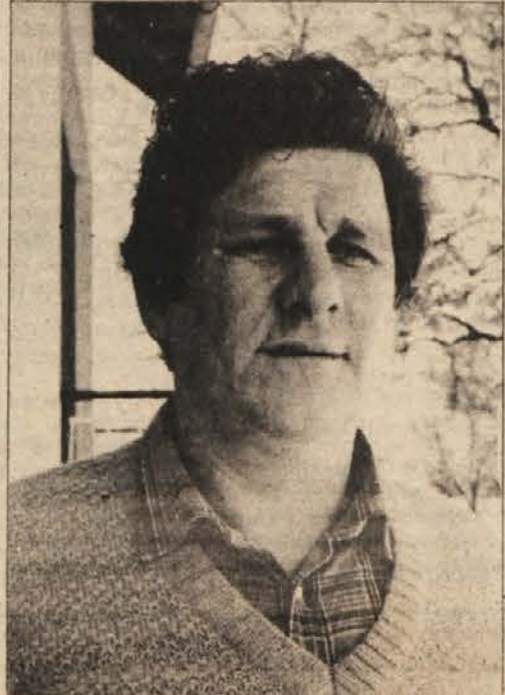
MIRJAN BEZEK

OBRAZI

NARAVA MI DAJE NAVDIH

Narava je čudovita umetnica. Neprestano snuje, ustvarja, iz živih in neživih snovi poraja nove oblike, igraje poraja nove umetnine in jih zopet uniči, njena delavnica so temne zemeljske globine, kamnite puščave, skalnati vrhovi in zeleni gozdovi, njeno orodje so sonce, voda in zrak, njen zaveznik je čas. Človek je kljub svoji zavesti in prodornosti duha le njen zvesti spremljevalec in posnemovalec. Opazuje njene umetnine in se uči, trudi se in se muči, da bi ji dodal kaj svojega, da bi v tem neskončnem ustvarjanju pustil kaj trajnega, dodal še človeškega. To je smoter vsega človekovega umetniškega ustvarjanja, pa naj ustvarja akademsko izobražen umetnik, avstralski do-način in prastopnji človeškega razvoja ali slovenski kmet, ki se mu je oko zbristilo za popolnejše dojetanje narave okoli sebe.

Alojz Muhič iz Malega Podljubna je tak. Polovico svojega življenja je oral polja, kosil travnike, drvaril v gozdu, ne da bi zavestno razmišljal o naravi okoli sebe. Kamen je bil kamen, neuporaben na njivi, drevo je bilo les za kurjavo ali za prodajo. No, tudi danes zaradi življenjske nuje ni kaj dosti drugače, vendar pa je sedaj dvainšestdesetletni Alojz pred kakimi desetimi leti doživel zanimiv preobrat. „Takrat smo šli delavci iz Novolesa, kjer sem zaposlen, obiskat Zagrebški velesejem. Prišli smo tudi v kitajski paviljon, kjer je bilo razstavljenih veliko umetnin kitajskega ljudskega rezbarstva. Kar nisem se nogel vsega nagledati. Bile so res lepe stvari, in oblike, ki jih je dala lesu narava, so bile čudovito umetniško dopolnjene. Vendar pa nisem ostal v kitajskem paviljonu samo zaradi navdušenja nad umetninami. Vse bolj me je namreč prevzel občutek, da bi tudi jaz lahko ustvarjal nekaj podobnega.“

VINKO LJUBEŠEK iz Hrastovice pri Mokronogu si bo zimske večere lahko krajšal s prebiranjem osmih bogato ilustriranih knjižic, ki pripovedujejo o potovanju slovitega beneškega trgovca in popotnika (menda naše gore lista) Marca Pola. To lepo knjižno nagrado mu je dodelil žreb za rešeno malo nagradno križanko. Prihodnji teden žrebamo novega nagrajenca izmed tistih, ki boste rešeno križanko poslali na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

Za človeka je važno živeti samo če ustvarja.

E. KARDELJ

Kjer ni skušnjave, ni greha.

J. TRDINA

Objektivnost je moč preveriti, realnosti ne.

R. PANIKKAR

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

DL	CELINA	MESA-NEC	LETOMIŠE PRI OPATJI	DL	KOTOR	BIVS SVET. SAK. PRAVAK	GR. GL. MESTO	NEKO. HRV. VLADAR	NADAV
CMOSOV AVTO ZVEPLO				GLAVNO MESTO SVETIŠČE					
				ZRT VNIK/DEL. UST. NE VOTLJ. NE					
	POLET				MESTO V NDR./NEM. REM. SLIKAR				
	RADAJ/VRSTA KURVA						RIM. PAPEŽEVA PALACA		DL
									ANALOGIJA
DL	ISRA S KARTAMI	MOČNIK/MOR. RIBA			POLOPICA/MESTO V BOSNI			A. NIPČ/KOS POHISTVA	
VRSTA GLASBILA									
FR. PRE-PROGA				PRITOK MORAVE/VRSTA TRAVNINE			MELIŠČE/IGLAVEC		
ORANJE				SNOW/LITU					IT. LUKA/NUMERO
ZABICA									VETRNI JOPC
REKLEKSE IN LICE									PRITOK KOLPE

Renesansa iz 19. stoletja

Po umetnostnih galerijah sveta morajo pregledati svoje renesančne zbirke, ker so zasledili ponaredek

Niso vsi ponaredek umetnin tako očitni in slabi, kot so po mnenju mnogih naših strokovnjakov umetnine iz Mimarove zbirke v Zagrebu, s katero se nam obeta kar lep škandal. Tudi svetovno znanec galerije so žrtve nadvse spretnih ponarejevalcev kljub izjemnemu štabu strokovnjakov, ki ga premorejo. Tako so pred kratkim odkrili, da slovita Metropolitanska umetnostna galerija hrani okoli 30 ponaredek, ki so jih sicer pripisovali slavnemu kiparju in zlatarju iz 16. stoletja Benvenuto Celliniju, med njimi tudi Rospigliosijev kelih, „pogansko krasoto renesanse“, kot so pravili sloviti čaši. Ta in še kakih 30 od skupno 45 umetnin iz Cellinijeve zbirke je delo nekoga drugega.

Sum o pristanih kolekcije so pred leti nekateri strokovnjaki že izrazili, vendar pa ni obstal, saj so bili umetniški predmeti zelo prepričljivi po popolnosti oblikovanja in izdelavi. Vendar pa je pred dvema tednoma ravnatelj Metropolitanske galerije le moral priznati, da ne gre za Cellinijeve umetnine.

Ponaredek je pomagal odkriti Charles Truman iz londonske umetnostne galerije Victoria in Albert. Med rednim pregledom je našel svežnji tisoč risb nemškega zlatarja Reinholda Vastera (19. stol.). Številne risbe umetniških predmetov z vsemi podrobnostmi so jasno kazale, da gre za delovne osnutke zlatarskih umetnin. Nekateri risbe so vsebovale tudi umetnine, ki so jih v Metropoli-

tanski galeriji pripisovali Celliniju.

Metropolitanski strokovnjaki so se seveda takoj lotili preverjanja in hitro ugotovili, da so njihove umetnine res delo nemškega zlatarja, saj so nastale z načini lotanja, ki jih v renesansi niso poznali.

Odkritje je sprožilo težko vprašanje, koliko ponaredek je prišlo iz Vastereve „renesančne“ delavnice. V nekaterih galerijah so že umaknili iz razstavnih vitrin osu mljene predmete, v mnogih po svetu bodo morali strokovnjaki natančneje ponovno oceniti, ali so v njihovih zbirkah zares renesančne umetnine. Strokovnjaki iz Metropolitanske umetnostne galerije namreč domnevajo, da je iz Vastereve delavnice prišlo nekaj stotin ponaredek. Vendar naj ne bo nobenega strokovnjaka sram priznati zmoto, saj je bil Vaters izjem talent, pravi genij. Navsezadnje pa je po vsem tem njegov izdelek velika vrednost, sicer ne tolikšna, kot so izvirne renesančne, a dragocenost vseeno. Morda bodo nekoga dne ponarejevalci začeli ponarejati Vastera.

MiM
(Vir: Newsweek)

Hiša po sistemu „Napihni me!“

Napihljiva hiša

Hitro sestavljena in primerna za prevažanje

Na Švedskem so izdelali zanimivo novost, za katero se zanimajo gradbeniki, vojska in vsi tisti, ki morajo občasno bivati zunaj naselij. Podjetje Granges Aluminium iz Finspanga je skonstruiralo in izdelalo hišico, ki je sestavljena v ploščo, zelo primerno za prevoz.

Hiša je narejena tako, da se njene stene prelomijo navznoter tako, da se strop in pod hiše povsem približata. Na terenu postavijo hišo v nekaj minutah. V sestavljeni hiši je namreč zračni balon, ki ga napihnejo s kompresorjem ali tudi z ročno zračno tlačilko. Balon dvigne streho in prepognjene stene, ki se na pregiibu, ko so povsem zravnane, zaskočijo. Hiša je pripravljena za prebivanje. In podre se prav tako enostavno.

Stene, pod in streha so narejeni iz dobro izoliranih aluminijastih plošč, zato je hišica, kot zatrjuje proizvajalec, primerna za tople in mrzle kraje.

Prostorske slike

Kmalu po tem, ko so izumili laser, so znanstveniki odkrili, da se da močni svetlobni žarek uporabiti za tvorjenje hologramov, tridimenzionalnih podob. Sami laserji so prišli v vsakdanjo uporabo pri mnogih stvareh, medtem ko so hologrami ostali več ali manj le domena estetike. Vendar pa so tudi te prostorske podobe zanimive za znanost, kar so pokazali strokovnjaki, ki raziskujejo delovanje različnih naprav.

Tako so letalski konstruktorji odkrili, da jim hologrami pomagajo pri raziskovanju sprememb v turbinskih motorjih. Najprej naredijo hologramski posnetek naprave v mirujočem stanju, potem pa po težkih poskusih naredijo hologram iste naprave. Ko obe prostorski podobi projicirajo istočasno, so že na prvi pogled opazne deformacije in spremembe. Tako dobijo znanstveniki zelo nazoren prikaz, kaj naredijo vibracije, vročina, pritiski in izrabiljenost snovi.

Možno je tudi pregledati posamezne sestavne dele v podrobnostih in tako analizirati delovanje naprave in primernost delov in uporabljanih snovi.

Strupene vode? Grozi Braziliji ekološka katastrofa?

V brazilski zvezni deželi Para je pred dobrim letom dni prišlo do nadvse skrivnostnih smrti prebivalcev in živine. Živina je pocrkala, ljudem pa se je zdravstveno stanje brez opaznega vzroka ali znanih bolezenskih znakov poslabšalo, močno so oslabei in nekaj deset dni ljudi je tudi izdahnilo. Kaj se je dogajalo? Ali nevarnost še preti drugim?

Raziskovalci sumijo, da gre za zastrupitve, do katerih je prišlo, ko so se ljudje kopali v rekah in je živina pila rečno vodo, najverjetneje zastrupljeno s herbicidi. Te uničevalce rastlinstva so uporabljali v velikih hidroelektrarnah, da so čistili vodne poti od bujnega tropskega rastlinstva. Pri izbiri herbicidov pa menda niso bili prav pazljivi, saj so uporabljali nekatere sestavine, ki so jih uporabljali ameriški vojaki v Vietnamu in so zelo hudi strupi, nevarni za živali in ljudi že dlje časa, če pridejo v vodo.

V elektrarnah so sicer prenehali uporabljati herbicide, vendar je škoda že storjena, skrivnostne smrti se nadaljujejo in nekateri ekologi se sprašujejo, ali ni Brazilija pred veliko ekološko katastrofo?

123

Črtice in povesti iz narodnega življenja

Janez Trdina

HUDEVCJI

Sčasoma pa začno nekateri tudi odhajati, ali ne za dolgo: vračajo se vsak s polnim bokalom svojega vina, deloma tudi svojega pridelka, češ to ne gre, ni poleg naše stare navade, da bi nosil težo pijače samo eden, in posebno Martine, ki gosti tako rad in tolikokrat znance in neznance. Tudi nekaj Hudevc pride gledat, kaj porfeni naša skupščina, to glasno govorjenje, to srčno nazdravljanje. Plašljive in sramežljive so tako, da ne vedo, kam bi se dejale, videč za mizo neznanega človeka z brado, brki in očali in v kmečki obleki, ki ga njihovi možje tako spoštljivo poslušajo in zvedavo sprašujejo. Kupice grede okoli, se je ponudila vselej tudi njim, ali niso hoteli piti, vsaka je po enkrat srknila in urno dala kupico naprej. Pa tudi one začno odhajati in prihajati zopet nazaj na tisti način kakor možaki: ena prinese orehov, ena mestne štruce, ena domače potice, ena kračo ali skledo blincev ali sveže solate in bogve kaj še. Napravila se je z eno besedo velika, prevesela gostija z udeležbo cele vasi. Zabavali smo se preizvrstno do poznega večera. Hudevcji so bili zadovoljni z mojimi novicami in odgovori kakor jaz z njihovo postrežljivo gostoljubnostjo, še bolj pa z njihovo blagodušnostjo. Nazdravljal sem jim takrat in nazdravljam jim še zdaj: bog živi vas pohlevne in poštene, vas zares krščanske, zares slovenske kmeti!

KMEČKI IN BERAŠKI ZAKONI

Bil je prekrasen 16. dan meseca maja. Z gorenjskih snežnikov je pihljal sever, Dolenjcem najprijetnejši,

vedno zaželeni veter. Po svežem zraku so se nosile dišave s cvetlic in dreves, prsi so dihale tako lahko, čutil se je človek tako zadovoljnega v tem duhu in gorskem hladu, da sem, sprehajaje se po višavi Kačje riti, pozabil popolnoma na kosilo. Skozi okno gornje krčme me je gledala gospodinja. Moglo je biti že okoli tretje ure popoldne, ko me, stopivši med vrata, zakliče in vpraša, če imam post. Vtaknivši v žep češko knjigo, ki me je zabavala: „Rusija — zemlja, država in narod“, se spomnim telesne potrebe ter se napatim v krčmo. Nisva ostala dolgo sama: iz vasi Jablana pridejo štiri matere, vsaka s svojim otrokom, obiskat krčmarico, svojo prijateljico. Hiša se tedaj napolni in oživi. Ženice zasedejo stole, se menijo z gospodinjo in tolažijo svoje male, včasih uspešno, včasih zastoj, kakor je navada. Premišljevat jim ni bilo treba, kaj bi se pomenkovala. Beseda začne teči seve najprej o otrocih. Žene si tožijo nadloge, katere imajo z njimi, in izrekajo o tej priliki na vsa usta svojo nezadovoljnost z materinskim stanom. Občutke so izkazovale na malo nežen način. Gorski ljudje so bolj surovi že po navadi, najsurovejši pa takrat, ko jih pritiska kaka velika skrb ali neprikljika. Krčmarica se ni razlikovala v tem čisto nič od svojih vrstnic, morda jih je še prekosila.

Prva žena: „Je z ‚vampi‘ križ, je. Ne vem, kaj sem pregrešila, da me tepe Bog tako neusmiljeno. Nekdaj so pripovedovali, kako je hudo soldatom, da tekajo skozi tri sto šib po desetkrat tja in nazaj. Pa kaj so te šibe proti našemu trepu z otroki!“

Druga žena: „Imaš prav. Človek bi ga kar treščil s kake skale, da bi bil enkrat mir. Če bi bila še tako dolgo zaprta, huje bi se mi ne moglo goditi ko tako.“

Tretja žena: „Kaj ti, ki imaš samo enega, jaz pa, saj veš, dva na prsih in enega ob roki. V starih časih je morila ljudi kuga, zdaj pa se nas noče usmiliti. Dva bi rada dala precej — ali pa vse tri — to bi bilo še najbolje. Kadar pojdemo zopet na izpraševanje, bom rekla gospodu, naj nikar več ne molijo, da nas obvaruj Bog kuge, ker jo matere želimo vse in še kako!“

Četrta žena: „Dekleta silijo v zakon; trapaste so ko bik. Če bi imel človek pri otrocih vsaj en srečen, brezskrben dan v letu, bi še nič ne rekel, veselil bi se vsaj tistega dne. Tako pa nič — kar nič! Gleštaj ga podnevi, gleštaj ponoči, čisti, umivaj, doji, povijaj, ziblji, prenašaj — to gre brez prenehanja naprej! Imaš prav, tudi jaz pravim tako: Oh, da bi me hotela odrešiti dobrotljiva smrt te težave! Naj mi ga vzame rajši danes ko jutri. Dala bom rada precej za deset svetih maš iz neskončne hvaležnosti, da se mi je ta mlinski kamen odvalil.“

Krčmarica: „Kaj pomaga vse to? Bolj ko jim želimo smrt, več jih je in zdravjši in trdnjši so. — Komaj spravim enega na noge, že se prisili na svet in na moja pleča drugi, pa tretji, pa četrti. Omožena sem komaj pet let, imam že štiri take krockarje, da se ne morem ganiti med njimi. Takrat, oho, takrat se človek lahko veseli, kadar mi da prasic kakih osem mladičkov, sitnost je tudi z njimi, ali že čez pol leta pa tudi prireja, da kaj izda. Ali pa če se poleže lepo tele, kak junček, dobim zanj čez tri leta sto petdeset goldinarjev. Kdo pa mi da le en groš za vse te štiri lakotnike? Saj bi jih rada prodala ta hip vse, ali se ne bo našel kupec zanjo, če jih grem ponujat križem svet.“

Kaj so skrivale lažne nalepke

V ponedeljek se je v Brežicah pričelo sojenje dvanajstim udeležencem afere v brežiškem Sloviniu — Domala tri ure dolgo branje obtožnice — Tožilec zahteva od Slovina, naj povrne 38,489.328 din nezakonito pridobljene koristi

BREŽICE — V veliki dvorani Šolskega centra v Brežicah se je v ponedeljek ob 9.30 pričela glavna sodna obravnava proti dvanajstim udeležencem znane in razvpite vinske afere v brežiškem Sloviniu. Pred veliki senat brežiške enote temeljnega sodišča, ki mu predseduje sevniški sodnik Lojze Vidic in v katerem je poleg štirih porotnikov še sodnik brežiške enote Klavdij Kofol, je sedlo vseh dvanajst obtoženih, na njihovo levo stran 11 zagovornikov obtožencev in Slovina, Bizelsko Brežice, ter prevajalec za srbohrvaški jezik, na desno pa namestnika temeljnega javnega tožilca Franc Žunič in Anton Ribnikar.

Osnrednja točka ponedeljkovega sojenja, ki je tudi med zbranimi v dvorani vzbudila največ zanimanja, je bilo zagotovo branje ene najboljšežnjih obtožnic. Domala cele tri ure je porabil Franc Žunič, da je po treh letih preiskav, zaslišanj okoli 400 prič in izvedencev strnil najpomembnejše ugotovitve preiskovalcev in tožilca. Po navedbah obtožnice naj bi na trg prišlo 7 milijonov 749.887 litrov uskladenega vina, kateremu so nalepke označevale lažno geografsko poreklo in kakovost. Za kakovostnega rdečega bizeljčana je bilo v letih 1977 do 1980 prodanih 1.849.557 litrov navadnega konzumnega vina, za kakovostnega belega bizeljčana 357.300 litrov, za kvaliteten belega vištanjčana 55.200 litrov, za cviček Marvin 633.600 in za plešivčko vino 4.854.200 litrov vina slabe in neprimerne kvalitete.

Edu Verstovšku, bivšemu direktorju Slovina — DO Bizelsko Brežice, danes pa predstavniku Emone — KK Ptuj, ki je bil v priporu od 26. decembra 1980 do 29. aprila 1981, očita obtožnica, da je lastni delovni organizaciji prodal blizu 6 tisoč litrov vina, ki ga je nakupil po največ 11,2 din za liter, prodal pa Sloviniu kot bizeljčana po najmanj 19 din za liter in sitako pridobil 34.165 din premoženjske koristi. Verstovšek naj bi prav tako v letu 1978 skupaj z Antonom Vogrincem, ki je bil takrat še pomočnik vodje komercialne, prodal svoji delovni organizaciji preko 11 tisoč litrov vina po 11,2 din za liter, čeprav sta zanj pri raznih prodajalcih odštela vsega 9,3 din. Na tak način sta si pridobila po navedbah obtožnice 206.633 din.

Po nagovarjanju Franja Jagra, direktorja maiborskega Vinaga, naj bi Verstovšek in Vladimir Kovačič, ki

je bil takrat vodja laboratorija, danes je analitik v Sloviniu — DO Slovenjavo, in je bil v priporu od 26. 12. 1980 do 29. aprila 1981, omogočila Jagra vemu sorodniku Antonu Ureku, da je prodal Sloviniu 19.750 litrov vina po 3,5 in 3 din dražji odkupni ceni, kot je veljala takrat. S tem jima je bila omogočena protipravna premoženjska korist v znesku 64.104 din.

Milan Herakovič, zasebni gostilničar iz Kostanjevice, je bil po odkritju afere v priporu od 12. decembra 1980 pa vse do 10. junija naslednjega leta, obtožnica pa mu očita, da je ob pomoči Viktorja in Ivana Lipeja (slednje je danes vodja Slovinovega poselitva v Pišecah) kupal po Dolenski, Hrvaški in tudi Srbiji različno nekvallitno vino in grozdje, kot kakovostno vino pa to potem prodal brežiškemu Sloviniu. Leta 1978 je prodal 14 tisoč litrov vina, ki ga je kupil poprečno po 12,74 din liter, 16 din liter, leta 1979 je prodal že 130.696 litrov vina po 17,5 din, čeprav je zanj odštela največ 14,6 din, in leta 1980 121.792 litrov vina po 19 din liter, sam pa je plačal največ 16,73 din. Poleg tega je tudi novomeški KZ Krka — tozd Hmeljnik prodal 42.200 litrov vina, pri čemer je pri vsakem litru zaslužil najmanj dinar. Skupaj si je tako Herakovič pridobil 706.136 din premoženjske koristi.

In kakšna je bila pomoč obeh Lipejev? Po Bizelskem naj bi zbirala potrdila o geografskem poreklu vin in registrske številke, te pa potem v zamenjo za plačilo 1,5 din za liter prodanega vina dajala Herakoviču, ki je na podlagi teh potrdil prodajal Sloviniu „kvallitetno“ vino. Lipeja sta skupaj pridobila potrdila za kar blizu tisoč hektolitrov vina.

Poglejmo še ostale obtožene. Nikola Tončič naj bi nakupil in potem prodal Sloviniu leta 1977 13.398 litrov vina, leto kasneje 66.607 litrov, leta 1979 50.671 in leta 1980 4.189 litrov vina, na s tem, da je pri vsakem litru zaslužil najmanj en dinar. Peter Kunovič naj bi prav tako v teh letih nakupil in prodal najprej 49.474 litrov vina, nato 41.879, leta 1979 70.978 in leta 1980 113.720 litrov, pri vsakem litru pa prav tako zaslužil najmanj en dinar. Blizu 50 tisoč litrov vina je pod enakimi „pogoji“ prodal Vlado Kunovič, medtem ko je številka Mija Režka že kar blizu 300 tisoč litrov vina, pri čemer je vsak liter prinesel najmanj dinar zaslužka.

Ob vsem tem mogoče ni odveč povedati ugotovitev, do katere je pripeljala preiskava. Večina na trgu prodanega vina je bila namreč pronačena. V skupni količini 7.749.887 litrov, ki jo omenja obtožnica, naj bi bilo kar 36,5 odst. različnih primerov nekvallitnega vina. Za mešanja so uporabljali poleg teh vin še rižling, game, šipon, graševino, teran, vranec, smederevko, bil je celo primer, ko so našli cviček, narejen iz izključno nekvallitnih vin brez geografskega porekla. Jasno, da so vina po vsem tem izgubila svojstva. K temu je veliko pripomoglo tudi mešanje vode ob doslavljanju mošta. Tako je bilo najdenih, denimo, v 230 tisoč litrih cvička preko 10.000 litrov vode, spet drugič v 427.600 litrih kar 25.992 litrov vode, da ne naštevamo vseh podobnosti. S „proširivanjem“ vina, kot so to imenovali, so poprečno dodali moštu 3,5 odstotka sladkane vode.

Nič čudnega potemtakem, če je namestnik temeljnega javnega tožilca v ponedeljek na sojenju zahteval, da poleg vseh obtožencev povrne protipravno pridobljeno premoženjsko korist, ki je nastala v različni med cenovno navadnega konzumnega vina in ceno, po kateri so to vino prodajali za kakovostno pijačo z geografskim porekлом, tudi Slovini — DO Bizelsko Brežice. Gre za res velik znesek: 38 milijonov 489 tisoč 328 din.

Obravnava se ta čas nadaljuje, o novih podrobnostih in morebitnih rezultatih pa bomo poročali v prihodnjih številki.

BOJAN BUDJA

želite svoj del iz nagradnega sklada, ki tehta 100 milijonov?

KRONIKA NESREČ

PO SNEGU ZAPELJAL V LEVO — 24. januarja dopoldne se je Banja-lučan Miroslav Štefanec peljal z osebnim avtom iz Zagreba proti Ljubljani. Na poldnelni in zasneženi cesti pri Doljem Podborštu je v levem slabo preglednem ovinku zapeljal na levo stran vozišča, zaradi nagiba ceste pa avtomobila ni mogel obvladati, tako da se je ta postavil pravokotno čez cesto. Prav v tem času je iz nasprotne

Krut konec prijateljstva

Preiskava razgrnila vzroke, ki so pripeljali do krvavih dogodkov v Straži pri Mirni

STRAŽA PRI MIRNI — Krvavi obračun, do katerega je prišlo prejšnjo nedeljo zvečer v vasi Straža blizu Mirne, je močno odjeknil med okoliškimi prebivalci. Kot smo na kratko že poročali, je bil tisti večer s strelom iz lovske puške umorjen 25-letni Niko Zabukovec iz Straže 28. Preiskovalci so dejanja osumili 23-letnega Jožeta Drobnetu iz Straže 8, ki je po storjenem umoru odšel domov in se tam pred hlevom z isto puško, s katero je bil ubit Zabukovec, še sam ustrelil.

Seveda je vse, predvsem pa okoliščane, najbolj zanimivo, kaj je Drobnetu privedlo do tega krutega dejanja. Odgovor na to je dala preiskava.

Zabukovec in Drobnetu sta se spoznala že leta 1978. Od takrat naprej sta bila domala nerazdružljiva. Redno sta se obiskovala, drug drugemu pomagala pri delu, še posebej v zadnjem letu, ko je Zabukovec pričel graditi stanovanjsko hišo.

Usodno nedeljo je Drobnetu pomagal Zabukovcu pri kuhanju žganja. Najverjetneje se je Drobnetu ob tem opravičil napil, tako da se je žganje v kotlu prismodilo. Zategadelj je prišlo med Zabukovcem in Drobnetom do prepira, po katerem je slednji odšel domov, vzel iz sobe lovsko puško in se vrnil k Zabukovcu. Pred hišo se je med obema ponovno vnel prepir, med katerim je Drobnetu Zabukovcu očital svojo pomoč pri delu. Ta je uvidel, da spor ne bo nikamor pripeljal, zato je Drobnetu napotil domov in mu rekel, naj pride k njemu naslednji dan, ko bo pač trezen, in se bosta o vsem pogovorila. Zabukovec se je po teh besedah obrnil, stopil v hišo in zaprl vrata. V tistem trenutku je Drobnetu, ki je stal pred zaprtimi vrati, ustrelil, krogla pa je Zabukovca zadela v prsi. Po strelu je Drobnetu vedoč, da je smrtno zadel prijatelja, odšel proti domu, kjer se je pred hlevom z istim orožjem še sam ustrelil.

B. BUDJA

Kam odlagati sneg?

Novo mesto nima urejene deponije za odvečni sneg — Odlagališča na črno povzročajo nevarnosti

NOVO MESTO — Nedavno obilnejše sneženje je na novomeškem območju povzročilo precej težav, pri tem pa ne mislimo le na neučinkovitost cestne vzdrževalne službe (o krivdi in morebitnih posledicah za to je govora prav te dni, zato o tem kdaj pozneje), pač pa na novo pomanjkljivost, ki je presenetila prav vse. V Novem mestu namreč nimamo urejene deponije za odlaganje odvečnega snega, in tako se je zgodilo, da so se občani nekajkrat upravičeno jezili in je moral posredovati celo komunalni inšpektor novomeške UIS.

Najprej je ugotovil, da je bila na parkiriščih ob trgovini novomeške KZ Krka v Žabji vasi navoženih prek 100 kubikov snega. Okoli 2 metra visok kup snega zaseda del parkirnega prostora, v KZ Krka pa se bojijo, da bo voda, ki bo nastala ob taljenju snega, ogrozila asfaltno dvorišče, ki že tako rado poplavlja. To dvorišče namreč nima odтока v javno kanalizacijo, tako da prihaja do zamakanja zemlje, lastnik stavbe pa je baje celo ugotovil, da se objekt že pogreza.

Druga takšna nedovoljena deponija snega je bila najdena ob šolskem dvorišču brljinske osnovne šole. Razumljivo, da takšni deponiji nasprotuje vodstvo šole, saj bi sneg (po ugotovitvah inšpektorja) ga je okoli 100 m zamakal igrišče in za seboj pustil tudi razne odpadke in pesek.

Do zanimivega primera je prišlo tudi na parkirišču pred pljučnim oddelkom novomeške bolnišnice. Zadolže-

na, da očisti ta prostor, je novomeška Komunala. Slednja je svojo nalogo izpolnila, a so delavci cestnega podjetja v stiski z odlagališči na ta prostor ponovno navozili večje količine umazanega snega. Prostor je tako za parkirišče neuporaben.

Omenimo za konec še, da je inšpektor našel večje poškodbe tudi na železni ograji mostu čez Težko vodo, nastale zaradi stresanja snega v potok. Verjetno bi se lahko naštevali, toda že to, kar je napisano, je dovolj resno opozorilo komiteju za urbanizem in komunalne zadeve skupščine občine Novo mesto, da čimprej najde ustrezno lokacijo za odlaganje odvečnega snega.

B. B.

IZ KOČEVJA

KRADEJO KOT SRAKE — Pred kratkim se je po Kočevju zvrstila serija vlomov v osebne avtomobile. Tatoviso kradi razne rezervne dele, največ, in to kar štiri, pa so ukradli avtomobilskih radijskih aparatov. Tatovi se bodo svojih dejanj gotovo pokesali, če ne prej, ko bodo dobili račune za radijsko naročnino.

Denarja povsod dovolj — Le znajti se je treba. Če ti zmanjka denarja, greš na obhod po hišah in stanovanjih. Dobre duše namreč marsikje ne zaklepajo vhodnih vrat, v predsobah pa so običeni plašči, suknjiči, torbice, in v njih so tudi denarčice. Takih tatvin je bilo veliko lani, letos pa se še nadaljujejo, saj življenjski standard še vedno pada in si marsikdo išče dodatni vir dohodka.

Soglasja brez vrednosti

Tudi inšpektorji pravijo, da so elektroenergetska soglasja le opravičilo za plačilo prispevka

DOLENJSKA — Pomanjkanje vseh vrst elektromateriala je v lanskem letu povzročilo elektroenergetskim inšpektorjem obilico dela. Posamezniki in delovne organizacije so se zatekali k vsem vrstam improvizacij, kar je seveda pomenilo odstopanje od projektne do-

kumentacije in veliko dodatnih stroškov in dela.

Ko omenjamo delo elektroenergetske inšpekcije, ne moremo mimo spoznanja, do katerega so se dokopali celo inšpektorji. Že doslej je bilo veliko očitkov s strani krajanov o neuporabnosti elektroenergetskih soglasij, in nič čudnega ni potem, če se ustvarja mnenje, da so takšna soglasja le neke vrste opravičilo za plačilo predpisanih prispevkov, medtem ko so po mnenju inšpektorjev v njih zapisani tehnični pogoji domala nesmiselni, nesprijemljivi in največkrat v danih razmerah povsem neuporabni. Če je temu res tako, čemu potem stroški izdelavo dokumentacije, ki ničesar ne služi?

Med ostalimi omembe vrednimi posebnostmi lanskega leta naj zabeležimo težave Belokranjcev pri napajanju z elektriko s hrvaške strani. Bilo je veliko daljših izpadov električne energije, vendar je bil kasneje zgrajeno daljnovo voda in štirih transformatorskih postaj tudi ta problem rešen. Sicer pa je zanimivo, da dolensko območje tudi v času najhujših redukcij ni bilo brez elektrike, za kar gre največ za slabo industrijo, izjema je bila le mirenška dolina, ki jo napaja Elektro Krško. Brž ko je tovarna Elektro Salaj dobila pravico do večje porabe elektrike, pa so tudi v mirenški dolini svetile žarnice brez prekinitve.

B. B.

dežurni poročajo

VINJEN GROZIL STARŠEM — Metliški miličniki so 29. januarja pridržali do iztreznitve 26-letnega Ivana Kočevarja z Radovice pri Metliki. Kočevar je tisti dan doma vinjen grozil staršem in jih zmerjal, vzroke pa bo moral pojasniti sodniku za prekrške.

POŠKODOVAL JE RADIO — Darinka Tratar iz Šmarjete je 28. januarja zvečer pustila svoj avto parkiran pred stanovanjskim blokom v Šentjerneju. Ponoči ji je neznani vlomilec poškodoval radiokasetofon in jo oškodoval za okoli 2.500 din.

IZGINILE KOKOŠI — V noči na 29. januar je neznani zmikavt ukradel Ivanu Kambiču iz Primostka 6 kokoši, ki so, nič hudega sluteč, nočile v kokošnjaku. Lastnika je oškodoval za kakih 5 tisočakov.

IZ TOČILNE MIZE IZGINIL RADIOKASETOFON — Darinka Rakar iz Gradca pri Metliki je 25. januarja miličnikom prijavila krajo radiokasetofona. Zaenkrat še neznani storilec ji je iz točilne mize v gostilni vzel aparaturo, vredno blizu 3 tisočake. Miličniki predrzneža še iščejo.

Novi žrtvi zime

Zaradi podhladitve umrla Martin in Alojzija Kralj

TRŠKA GORA, ŠKOCJAN — Po podobnih primerih v Posavju in Beli krajini je letošnja zima prejšnji teden terjala smrtno žrtev tudi na novomeškem območju. 26. januarja so na Trški gori našli mrtvega 83-letnega Martina Čalja. Pokazalo se je, da je možakar umrl zaradi podhladitve in ostarelosti. Kralj je namreč živel sam samcat v starejši kmečki hiši, kjer so ga našli mrtvega.

Isti dan pa so v zgodnjih jutrajnjih urah in v Segonjah pri Škocjanu našli mrtvo 52-letno Alojzijo Kralj. Preiskava je ugotovila, da je tudi Kraljeva umrla zaradi podhladitve. Med povratkom iz Škocjana proti domačim Segonjam je namreč v visokem snegu omagala in kasneje zaradi mraza umrla.

Malo več kot le nasvet

Nove občinske službe za pravno pomoč ne bo, pač pa naj bi drugod povečali to dejavnost — Še možnosti

NOVO MESTO — Že leta 1981 so v novomeški občini pripravili obširno informacijo o stanju in zagotavljanju pravne pomoči občanom in tudi predlagali ukrepe. Medtem se je število odvetnikov v novomeški občini zaradi upokojitve zmanjšalo še za enega, so pa v večjih delovnih organizacijah, kjer

imajo lastne pravne službe, omogočali boljše pravno pomoč svojim delavcem v postopkih pred lastnimi organi pa tudi pred organi zunaj delovne organizacije.

Pravna posvetovalnica pa deluje v okviru občinskega sindikalnega sveta, vendar lahko daje občanom in v glavnem nasvete in jim piše vloge, zaradi pihle kadrovske zasedbe pa ne morejo zagotavljati zastopstva pred organi.

Da bi vprašanje boljše pravne pomoči občanom, predvsem na višji ravni, v občini je zagotovili, je bila lani planirana ustanovitev službe pravne pomoči v občini, predvsem zaradi pihih sredstev pa to ni bilo možno uresničiti. Pred kratkim so vnovič v izvršnem svetu obravnavali problematiko organizirane pravne pomoči občanom in menili, da tudi v letu 1984 ne bo možno ustanoviti posebne občinske službe za tovrstno pravno pomoč, pač pa predlagajo občinskemu svetu Zveze sindikatov, naj kadrovsko okrepi svojo pravno posvetovalnico, da bo sposobna nuditi delovnim ljudem celovito pravno pomoč. Razen tega pa Novomeščani predlagajo republiške mu sekretariatu za pravosodje in upravo, naj prouči in da usmeritev za čim hitrejši in racionalno organiziranje pravne pomoči pri že ustanovljenih tovrstnih institucijah. Razen sindikatov pridejo v poštev še javno pravobranilstvo, nekatere interesne skupnosti in še drugi. Premiki na tem področju so nujni, kajti organizirano obliko pravne pomoči ne pogrešajo le posamezni občani, ampak tudi manjše delovne organizacije, ki nimajo svojih pravnih služb.

R. B.

Cvičkarji nova obleka?

Če bodo izpolnjeni pogoji inšpektorjev, bo teden dolenskega cvička tudi letos v športni dvorani

NOVO MESTO — Organizatorji tedna dolenskega cvička, ali cvičkarje, kot ji rečemo, so vztrajni. Po lanskih res poraznih ugotovitvah novomeških inšpektorjev vendar kaže, da bo letos nekoliko drugače. Društvo dolenskih vinogradnikov, pod čigar okriljem prireditelj vsako leto poteka, se je te dni obvezalo, da bo zadostilo vsem pogojem, ki jih postavljajo novomeški inšpektorji, to pa z drugimi besedami pomeni, da bo prireditelj skoraj zanesljivo tudi letos v novomeški športni dvorani. In kakšni so pogoji?

Ob dejstvu, da športna dvorana pač ni grajena za tovrstne prireditve, da torej nima zadostnega števila sanitarij in ne primerne čistilne službe, da nima ločenih prostorov za živila, pač pa ta hranijo v dvorani in se navzamejo dima in smradu, so pogoji pravzaprav jasni. Na vsakih sto sedežev morata biti zagotovljena najmanj 2 pi-soarja ter po eno moško in žensko stranišče. Organizirana mora biti tudi stalna čistilna služba, organizator pa mora poskrbeti za redno dezinfekcijo in dezinsekcijo. Prav tako mora organizator po končani prireditvi zagotoviti, da bo zavod za socialno medicino in higieno opravil dezinfekcijo vseh prostorov. Pa še nekaj: da bo prireditelj lahko stekla, mora organizator dobiti soglasje novomeške uprave inšpekcijskih služb, ti pa bodo tak papir izdali le, ko se bodo temeljito prepričali o zagotovljenih najnujnejših pogojih za organiziranje takšne prireditve v športni dvorani.

Proti tednu dolenskega cvička nima nihče nič, tudi inšpektorji ne, toda lanske izkušnje (verjetno jih ni potrebno znova naštevati) so upravičeno postavile nekaj vprašanj. Upamo si trditi, da jih še zmeraj ostaja nekaj brez odgovora. Konec koncev tistih nekaj dodatnih stranišč in pi-soarjev pa še kakšna svažlika ne bodo spremenili vsebine dogajanj v novomeški športni dvorani, če se organizator ni odločil za kakšno temeljitejšo spremembo.

B. BUDJA

Poleg črnih sečenj ogroža gozdove še rak

NOVO MESTO — Čeprav je gozdarski inšpektor novomeške UIS v lanskem letu prijavil sodniku za prekrške 11 primerov sečnje brez potrdila, 6 primerov odtujevanja lesa, 3 kraje, 2 nedovoljena nakupa lesa in prevoz nežigosanih novoletnih jelk, je to zagotovo le del vseh nepravilnosti, ki so nastale ob vse hujši energetski krizi.

Znano je namreč dejstvo, da imajo gozdna gospodarstva toliko naročil za drva, da povpraševanju ne morejo zadostiti, in nič čudnega ni potem, če se povečuje število črnih sečenj in nedovoljenega prometa z lesom. Prav tako je tudi vse več kraj drva pač žaganja na črno na neregistriranih žagah, prevoza nežigosane hlodovine, in še bi lahko naštevali.

Že tako ne najbolj rožnati podobi v preskrbi z lesom pa sta se v lanskem letu pridružili še dve novi težavi. Vihar, ki je koncem julija divjal na območju Novega mesta, je po končnih ocenah v gozdovih podrli več tisoč kubičnih metrov lesa, največ v Polhovici pri Šentjerneju ter v družbenem gozdu v Soteski in Brezovi rebri. S se večjo težavo pa se gozdarji ubadajo v Beli krajini. Kostanjeva drevesa je namreč napadla prava epidemija kostanjevega raka, ki se izredno hitro širi, tako da so ponekod posušena že cela gozdna po-bočja.

Deličeva in Špelič športnika Kočevja

Na slovesnosti podeljena priznanja in značke

KOČEVJE — Domači TKS in ZTKO sta bili organizator tradicionalne prireditve, na kateri so proglasili najboljše kočevske športnike minulega leta. Hkrati so ob tej priložnosti podelili najzaslužnejšim športnikom in športnim delavcem Bloudkova značke in ostala priznanja.

Kakšnih posebnih nejasnosti pri izbiri najboljših športnikov ni bilo. Pri ženskah je po pričakovanju naziv najboljši športnice Kočevja v minulem letu osvojila 15-letna rokometnica Itasa, sicer še učenka osnovne šole, Milena Delič, medtem ko je pri moških že drugi zapored loaskavo priznanje pripadlo 18-letnemu namiznoteniškemu igralcu Dušanu Špeliču.

Poglejmo še dobitnike Bloudkovih značk. Zlato je prejel Pavle Komac, srebrno Pavle Krapež, Alojz Henigman in Marjan Bastar, bronasto pa Marjan Vidmar, Marjan Kosten, Jože Hočvar, Jože Gorše, Brane Cilanšek, Angelca Potočnik in Kristina Ligan. Ob teh priznanjih je bilo podeljenih še 17 plaket ZTKO, od tega ena zlata, štiri srebrne in dvanajst bronzastih, ter kar 33 značk kočevske zveze telesnokulturnih organizacij. M. GLAVONJIC

Sandi Papež deset dni med francoskimi profesionalci.

Papež in Turk odpotovala v Francijo

Kaj bo pokazalo testiranje med najboljšimi profesionalnimi kolesarji

NOVO MESTO — Na povabilo francoskega kolesarskega trenerja Cyrilla Guymarda sta v nedeljo odpotovala na 10-dnevno testiranje najboljši dolenski kolesar Sandi Papež in njegov trener Ivan Turk.

Kot smo pred časom že pisali, je do tega dogovora prišlo ob obisku predstavnikov tačas ene najboljših poklicnih kolesarskih ekip na svetu, Renault Gitame, v Novem mestu. S člani novomeškega kolesarskega društva so se namreč že takrat dogovorili za sodelovanje, ki je že obrodilo prve sadove. Prav zanimivo bo videti, kaj bodo pokazali Papeževi testi med velikimi imeni poklicnega kolesarjenja, v Franciji. Bivanje v Franciji pa bo seveda izredno pomembno tudi za Ivana Turka, ki bo tako lahko v živo spoznal metode in način dela treniranja poklicnih kolesarjev.

V PETEK SMUČARSKI TEK

CIKAVA — SD Rog obvešča ljubitelje teka na smučeh, da bo v petek s startom ob 16. uri na progi na Cikavi rekreativni tek. Vabljeni!

NASTOPILO 13. SKAKALCEV

MIRNA PEČ — Lepo število gledalcev se je v nedeljo zbralo ob vznosni 35-metrski skakalnici v Mirni peči, kjer se je 13 skakalcev pomerilo v skokih. Zmagal je Bojan Jaklič, drugo mesto pa si delijo Žagar, Jarc in Golobčič, 5. je Novak, 6. Kovačič itd.

Spomladi ugodnejši žreb

Cilj sevniških rokometišev v prvenstvu: najmanj peti

SEVNICA — Moška članska rokometna ekipa bo tudi v spomladanskem delu prvenstva 1. slovenske lige imela težke čase. Kar trije igralci so v JLA, Redenšek je na gostovanju v Celovcu staknil hudo poškodbo, tako da še mesece ne bo mogel igrati. Odsotne igralce in poškodovanega nadomeščajo z mladinci. Zato so med najmlajšimi moštvimi v ligi.

Moštvo in navijačem se torej obetajo še težke preizkušnje? „Nelahki jesenski del prvenstva vseeno nismo končali na dnu lestvice. Od dvanajstih moštev smo deveti. To pa še ne pove vsega. Prvouvrščena ekipa ima le 4 točke več od nas. Ponikve v prvem kolu spomladanskega dela prvenstva igrajo v Sevnici. Tudi sicer je žreb ugodnejši. Menim, da lahko pričakujemo, da bomo prišli vsaj do petega mesta. Sicer pa ukinjajo medrepubliške lige. Marsikdo, kdor je ciljaj previsoko, utegne priti nazaj,“ pravi predsednik rokometnega kluba inž. Brane Sotošek. Sevnici so že sredi priprav, čeprav si zaradi težav z denarjem vsaj enkrat ne bodo mogli prirediti skupnih priprav. Ker v mestu ni dvorane, bodo gostovali pri prijateljih na Senovem in Trebnjem, kjer dvorane pač premorejo. V senovski dvorani bo 25. februarja tudi tradicionalni turnir z udeležbo najmočnejših slovenskih ekip (Inles, Šoštanj). Upajo, da bodo kaj zaslužili tudi z rokometnim plesom 17. marca. Lani so ob srebrnem jubileju kluba prejeli tudi občinsko priznanje, medaljo Dupana Kvedra Tomaža. A. Ž.

Inž. Brane Sotošek: „Teško, a ne nepremostljivo leto!“

Novolesovci razočarali

S Slovanom, ki jih je premagal s 140:81 (65:38), so igrali dokaj brezvoljno — V sredo s Kraljevico

NOVO MESTO — Po razmeroma tesnem porazu s timavci smo izrazili upanje, da zaradi izjemne borbenosti košarkarji Novolesa ne bodo več t.i. topovska hrana za moštva, ki nastopajo v zahodni skupini 2. zvezne košarkarske lige.

Sobotna tekma s Slovanom v Ljubljani pa je dokazala, da so novomeški študentje in dijaki daleč od tega, da bi se lahko kolikor toliko enakovredno kosali z nasprotniki, ki niso samo višji, temveč premorejo še kaj več od osnovnega košarkarskega znanja. Očitno si bodo z novolesovci bolj in bolj izkušeni še naprej izdatno popravljali razliko med danimi in dobljenimi kosi. Novomeščanom pa ne preostaja drugega, ko da se potrudijo in kaj več iztržijo z neposrednimi tekmi za izpad iz lige.

Pred 50 gledalci so Novomeščani v dvorani na Kodeljevem klonili za na začetku, z dokaj brezvoljno igro so do-

pastili, da je Slovan v sedmi minuti igre vodil s 30:4, tri minute zatem že z 38:8, nato pa se do konca prvega polčasa razlika ni zvečala. V nadaljevanju so pri Slovanu dobili priložnost tudi mladi igralci, ki ob izkušnih moških redko pridejo v peterko, in še ti so povsem nadigrali novolesovce, ki ne v napadu ne v obrambi niso zmogli poštenega skoka za žogo.

Za Novoleso so igrali: Beg, Rihar, M. Cerkovnik 14, Bratož 2, A. Cerkovnik, Golobič 12, Kek 9, Seničar, Kramar 8, Pintar 4, Skube 16 in Besednjak 16. Priložnost za popravni izpit v borbenosti bodo imeli novomeški košarkarji 8. februarja, ko se bodo ob 19. uri v dvorani pod Marofom pomerili s Kraljevico, na lestvici pa so kajpak še naprej zadnji.

D. R.

Ribniški šport

DRŽAVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH SKOKIH za mladince bo 5. februarja v Loškem potoku. Potočani se na ta dogodek vneto pripravljajo, saj je tekmovanje najboljša nagrada za veliko prostovoljnega dela pri urejanju skakalnice v Retju.

ZIMSKO ROKOMETNO PRVENSTVO, ki ga tudi letos organizira ribniški drugoligaš Inles, bo, kot kaže, privabilo v športno dvorano kar 15 moštev. Med ostalimi so vabila poslana tudi Kolinski-Slovanu, Lipt. Krškemu, Prulam, Ponikvam, Usnarju itd. Prvo kolo bo na sporedu 12. februarja, zadnje pa 4. marca.

DRŽAVNA REPREZENTANCA JAPONSKA bo med februarjskim gostovanjem po Jugoslaviji nastopila tudi v Ribnici. Ljubiteljem rokometu se bodo najboljše japonski igralci predstavili v sredo, 29. februarja, ko se bodo pomerili z ekipo domačega Inlesa. Brez dvoma bo to svojevrstna rokometna postlatiča.

PIONIRJI KRŠKEGA SO ZMAGALI na prvem in posledičnem tradicionalnem turnirju pionirskih rokometnih ekip. V ribniški dvorani so med osmimi ekipami zasedli prvo mesto, potem ko so v finalu ugnali Prule s 13:10. Vrstni red: Krško, Prule, Lipa, Jelovica itd. Najboljši igralec je bil Omanen iz Jelovice, vratar Božič iz Krškega, strelce pa Valant iz Prul.

M. GLAVONJIC

NOVOMEŠČANI ŠESTI

CELJE — Na kegliču RŠC Golovec je bil pred dnevi odigran zanimiv kegličski turnir, na katerem je nastopilo osem ekip. Vrstni red: Konstruktor 5.204, Grmošica (Zagreb) 5.075, Celje 5.009, Salzburg 4.990, Kamnik 4.955, Novo mesto 4.923, Slovenj Gradec 4.895, Obrtnik 4.653 podrtih keglicev.

N. G.

HRIBAR PETI V DRŽAVI!

ZAGREB — Na nedeljskem državnem pionirskem namiznoteniškem prvenstvu so novomeški igralci dosegli izreden uspeh. Mladi Hribar je v konkurenci najobetavnejših jugoslovanskih pionirjev zasedel odlično 5. mesto, medtem ko sta Hribar in Gliha v ekipni razvrstitvi pristala na prav tako zelo dobrem 16. mestu. Ob tem je treba omeniti, da je Hribar premagal celo favorizirano nosilca skupin Karkovića in Kožuharja.

V NEDELJO DP V CIKLOKROSU

NOVO MESTO — KD iz Novomešta je v nedeljo, 5. februarja, organizator državnega prvenstva v ciklokrosu za vse kategorije, vključno z veterani.

Najboljši kolesarji se bodo pomerili na krožni progi po Cesti komandanta Staneta, Cankarjevi ulici, po Marofu in mimo športne dvorane nazaj.

Start bo ob 8. uri pred novomeško gimnazijo.

Rekreacija za vsakogar

Dovolj možnosti za brezplačno športno rekreacijo — Od plavanja, košarke in odbojke do streljanja in šaha

NOVO MESTO - Strokovni svet za športno rekreacijo pri ZTKO Novo mesto je v teh dneh izdal zares bogat program rekreacije, seveda brezplačne, za domala vse starostne skupine občanov. Ker smo o možnostih zimske rekreacije nedolgo tega že pisali, naj omenimo le še možnost drsanja. Ob primerno hladnem vremenu bosta vsakodnevno na voljo drsališči na Loki in v Portovaldu.

Sedaj pa k ostalim športom. Vsak ponedeljek je v Brusnicah med 17. in 19. uro organizirano igranje košarke, podobno kot sleherni četrtek med 18. in 19.30 uro v Bršljinu. Ljubitelji odbojke lahko svoje znanje preizkusijo vsak torek in četrtek med 19.30 in

21.30 v telovadnici OS na Ormu, medtem ko je mala dvorana pod Marofom ob četrkih in torkih med 18. in 20. uro rezervirana za rekreacijsko igranje namiznega tenisa. Sestavljali tega programa so mislili tudi na ljubitelje plavanja. V vseh dolenskih bazenih so organizirane rekreacijske ure plavanja, podrobnejše informacije pa dobite, kot tudi za vse ostale športe, pri novomeški ZTKO.

Za vse, ki jih zanima streljanje, je ponedeljkih med 17. in 19. uro pripravljeno strelišče v športni dvorani, medtem ko so za ljubitelje šaha vsak torek in četrtek med 18. in 21. uro odprti prostori doma športov na Loki.

Ob vsem tem pa ne pozabimo omeniti še organizirane vadbe prek družtev TVD Partizana in krajevnih skupnosti, tako da domala ni dneva v tednu, ki po napornem delu ne bi nudil možnosti za sprostitve slehernemu občanu.

Starši omogočajo tekmovanja

Marjan Oražem, trener kočevskih namiznoteniških igralcev, govori o uspehih in težavah kluba — V republiškem in državnem vrhu

KOČEVJE — Predstavniki kočevskega namiznoteniškega kluba so že kar po nekem nepisanem pravilu zadolženi za doseganje dobrih rezultatov. V tem uspevajo že nekaj let, še posebej uspešni pa so v posamičnih igrah. Levji delež za tako uspešen preporod kočevskega namiznega tenisa nedvomno pripada Marjanu Oražmu, nekdanji enemu najboljših kočevskih igralcev, danes pa znanemu trenerju in strokovnjaku.

Takole pravi Oražem: „V letih od 1965 do 1975 sem igral v klubu, nato pa odšel med trenerje. S tem letom smo tudi na novo ustanovili namiznoteniški klub, ki do takrat v moški konkurenci ni imel ka-

kšnih posebnih uspehov. Takoj smo pričeli z vzgojo najmlajših in nič čudnega potem, če so prvi rezultati prišli šele po štirih letih trdega in napornega dela. Brata Pogorelec, Samo in Borut, sta najboljšje potrdilo, da smo delali pravilno in kvalitetno.“

Z leti je postal kočevski namiznoteniški klub eden najmočnejših v republiki. Resda ob delu ni bilo posebne množičnosti, toda tisti, ki so trenirali, so odtehtali

SEDEM VRST TEČAJNIKOV ZA SMUČARIJO

KRŠKO — Smučarski klub Krško je v času šolskih počitnic pripravil začetne tečaje za mlade ljubitelje smučanja. Dve vrsti pridobivata prvo smučarsko znanje v Sibiriji, kjer so si uredili vlečnico in smučišče Koprivničani, dve vrsti osnovnošolcev usposablja senovska sekcija, tri vrste smučarjev pa vadijo smučarski učitelji oziroma vadiitelji na Strgarjevem bregu pri Krškem. V začetne tečaje je vključeno blizu 80 otrok. Za štiri vrste so razpisali začetni tečaj na Polomu na Gojancih, vendar zaradi premajhnega števila prijavljenih tečaja niso izvedli.

tudi to pomanjkljivost. Danes brata Pogorelec nista več osamljena, tu je eden najobetavnejših igralcev Špelič, pa Komac, Murn, da ne naštevamo vseh.

„Tekmovanje je bilo ogromno, tako da je danes težko strniti največje uspehe, „ugotavlja Oražem.“ „Brata Pogorelec sta tačas na službenju vojaškega roka, še zmeraj pa sodita tam okoli 10. mesta v državi. Praznino sta zapolnila Špelič in Komac, ki sta tačas med najboljšimi ne le v Sloveniji, pač pa celo v državi.“

Sistem tekmovalni v namiznem tenisu je izredno naporen. Igra se skozi celo leto, največkrat ob sobotah in nedeljah od jutra do mraka. Prav zaradi tega mora biti namiznoteniški igralec popolna osebnost, fizično in psihično.

„Domala vsakega giba se mora igralec naučiti, le malo je tukaj prirojenega. Igralci do 12 let morajo trenirati, če seveda hočejo uspeti, najmanj dve uri dnevno. Tega se držimo tudi v našem klubu.“

Pogovor pa ni minil, ne da bi beseda nanesla na denarne težave. Igralci po besedah trenerja Oražma sami kupujejo dresne in opremo za tekmovalne v I. A republiški ligi. Kot zanimivost moramo omeniti, da kočevski igralci na nobenem tekmovalju doslej še niso nastopili v enotni klubski opremi. Je pač nimajo.

M. GLAVONJIC

Marjan Oražem: „V največjo oporo klubu so starši, ki otrokom kupujejo opremo za tekmovanja.“

Novoteks, tekstilna tovarna, n. sol. o.
Novo mesto, Foersterjeva 10
TOZD Trgovina, prodaja tekstila, o. sub. o.

Razpisna komisija delavskega sveta
TOZD Trgovina

razpisuje

v skladu z določili statuta temeljne organizacije in
družbenega dogovora o kadrovske politiki dela in na-
loge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

Individualnega poslovnega organa — direktorja TOZD Trgovina

Pogoji:
— višja ali srednja strokovna izobrazba
— 5 oziroma 10 let ustrezne prakse

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo poleg na-
vedenih pogojev izpolnjevati še splošne pogoje, predpi-
sane z zakoni in družbenimi dogovori. Izbrani kandidat
bo imenovan za dobo 4 let.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju
pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpi-
sa na naslov delovne organizacije, in sicer v zaprtih
ovojnicah z oznako „Za razpisno komisijo“.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preje-
mu sklepa o izbiri kandidata.

73/5-84

Razpisna komisija
Komiteja za družbeno planiranje
in gospodarstvo občine Trebnje

objavlja
na podlagi 9. člena Pravilnika o delovnih
razmerjih delavcev upravnega organa
prosta dela in naloge

**1. analitika
2. gradbenega referenta**

Pogoji:

Pod 1:
— višja izobrazba ekonomske smeri
— 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo traja tri mesece

Pod 2:
— gradbeni tehnik
— 1 leto delovnih izkušenj
— poskusno delo traja tri mesece

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas.

Stanovanje po dogovoru.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju
pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Komiteja
za družbeno planiranje in gospodarstvo občine Trebnje,
Goliev trg 5, 68210 Trebnje.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po objavi.
72/5-84

Mercator Rožnik Ljubljana
TOZD Jelka, trgovina na
drobno, n. sub. o.
Ribnica, Šeškova 52

Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge:

poslovodja restavracije s prenočišči v Ribnici

Pogoji:
— gostinski tehnik in 3 leta delovnih izkušenj
— KV natakar ali kuhar in 5 let delovnih izkušenj

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju
pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih iz-
kušenj pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Mercator
Rožnik—Tozd Jelka, Šeškova 52, 61310 Ribnica,
Kadrovska služba

68/5-84

**Odbor za delovna razmerja
in nagajevanje
pri strokovni službi
občinskih skupnosti
za zaposlovanje Novo mesto**

objavlja
prosta dela in naloge:

čiščenje poslovnih prostorov

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Razpisni pogoji

— končana osnovna šola
— 1-mesečno poskusno delo

Kandidati naj vložijo prošnjo z dokazili o izpolnjevanju
pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Strokov-
na služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Novo
mesto.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po izte-
ku razpisnega roka.

78/5-84

**Delavski svet
Gozdno gospodarstvo Brežice
TOZD Gozdarstvo Mokronog**

objavlja
po 15. členu pravilnika o delovnih razmerjih
prosta dela in naloge

revirnega gozdarja

Pogoj:
srednja gozdarska šola, opravljen strokovni izpit in 3 le-
ta delovnih izkušenj v neposredni proizvodnji.

Pisne prijave je treba poslati v 8 dneh po objavi na
naslov:

Gozdno gospodarstvo Brežice, TOZD Gozdarstvo
Mokronog, Puščava 8, 68230 Mokronog. Prijavi je
potrebno priložiti listine o tem, da prijavljeni kandidat
izpolnjuje pogoje, ki so navedeni v oglaš. Kandidate
bomo izbrali v 15 dneh po končanem zbiranju vlog.

69/5-84

**Novoles, lesni kombinat
Novo mesto—Straža, n. sol. o.**

Komisija za delovna razmerja
TOZD Tehnično energetske storitve Straža

objavlja prosta dela in naloge

**strokovnega sodelavca za področje vzdrževanja
in investicijske izgradnje (za TOZD TPI Soteska
in TOZD TG Dvor) — 2 delavca**

pod naslednjimi pogoji:

— višja šola strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj ali z
delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh
del,

— organizacijske in vodstvene sposobnosti,

— delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas z
90-dnevnim poskusnim delom.

Komisija za delovna razmerja

Delovne skupnosti strokovnih služb

objavlja prosta dela in naloge

računovodje TOZD II.

**1 delavec za nedoločen čas,
1 delavec za določeni čas**

pod naslednjimi pogoji:

— srednja šola ekonomske smeri in 1 leto delovnih iz-
kušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del,

— poskusno delo na delih in nalogah traja 60 dni.

Kandidati naj podajo vloge z dokazili o izpolnjevanju
pogojev v 8 dneh od objave na naslov: NOVOLES, lesni
kombinat, kadrovska socialna služba, 68351 Straža.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po kon-
čanem zbiranju vlog.

82/5-84

**Krka, tovarna zdravil, n. sol. o.,
Novo mesto**

KRKA

objavlja
prosta dela in naloge

**vodje oddelka finančne operative v službi
računovodstva in poslovnega informiranja.**

Za opravljanje navedenih del je potrebna končana I.
stopnja ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj.
Vse, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje in so zainteresira-
ni za sklenitev delovnega razmerja z našo delovno orga-
nizacijo, vabimo, da oddajo pisne prijave v kadrovske
službe v Novem mestu, Cesta herojev 45, v roku 8 dni od
dneva objave.

**Delavski svet
Gozdnega gospodarstva Brežice
Tozd Transport in mehanizacija**

objavlja
prosta dela in naloge

vodje mehanične delavnice

Pogoj:

tehniška srednja šola - strojna smer in 3 leta delovnih iz-
kušenj pri remontu gozdarske mehanizacije ali
poklicna šola za avtomehaniko in končana delovodska
šola ter 3 leta delovnih izkušenj pri remontu gozdarske
mehanizacije.

Stanovanje ni na razpolago.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kan-
didati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Gozdno
gospodarstvo Brežice — TOZD Transport in mehaniza-
cija, Cesta bratov Cerjakov 42, Brežice.

O izbiri bodo prijavljeni kandidati pisno obveščeni v ro-
ku 30 dni po preteku objavnega roka.

prikolice, čolni, šotori...oprema za prosti čas in šport

**NA RAZSTAVI IN PRODAJI
ŠPORTNA DVORANA MAROF — NOVO MESTO
OD 30. 1. DO 5. 2. 1984 od 8.30 do 18.30**

**Komisija za delovna razmerja
trgovskega podjetja
Kurivoprodaja
Ljubljana, Čopova ul. 14**

objavlja
(za poslovalnico Novo mesto)
prosta dela in naloge

poslovodje

Pogoji:

srednja strokovna izobrazba komercialne smeri ali
poslovska šola in dve leti delovnih izkušenj pri opravljanju
sorodnih del in opravil. Predvideno poskusno
delo 60 dni.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju
pogojev pošljejo v roku 8 dni na naslov: Trgovsko
podjetje Kurivoprodaja, Ljubljana, Čopova ul. 14.

Kandidate bomo obvestili v 30 dneh po sklepu o izbiri.
76/5-84

**Konfekcija Lisca Sevnica,
TOZD Krojilnica**

objavlja

prosto delo in naloge

izmenovodja v krojilnici

Pogoji:

— konfekcijski tehnik z najmanj 2-letno ustrezno
prakso v tekstilni konfekciji,
— 3 mesečno poskusno delo.

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in v
2 izmenah.

Če na objavo ne bo ustreznih prijav, bomo upoštevali
tudi prijave konfekcijskih tehnikov — pripravnikov za
sklenitev delovnega razmerja za določen čas.

Interesenti naj dostavijo prijave z dokazili v roku 10 dni
po objavi na naslov: Konfekcija LISCA, TOZD Krojilni-
ca, 68290 Sevnica.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po zaključku
objave.

81/5-84

Delavski svet
TOZD Industrijska elektronika
Kostanjevica na Krki

razpisuje dela in naloge

individualnega poslovnega organa TOZD Industrijska elektronika

Pogoji:
Kandidati morajo poleg pogojev, navedenih v 511. členu ZZD, izpolnjevati še naslednje pogoje:
— najmanj višja strokovna izobrazba tehnične, ekonomske ali družboslovne smeri
— 4 leta delovnih izkušenj na področju organiziranja in vodenja delovnih procesov
— sposobnost vodenja in organiziranja delovnega procesa TOZD
— družbenopolitične in moralno-etične kvalitete, kot jih določa družbeni dogovor o kadrovski politiki občin dolenske regije
— znanje enega tujega jezika.
Kandidat bo imenovan za obdobje 4 let.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili naj kandidati pošljejo v zaprti kuverti v 15 dneh po razpisu na zgoraj navedeni naslov pod oznako „Za razpisno komisijo“. Kandidati bodo o izboru obveščeni v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

70/5-84

Na podlagi 19. člena Zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo davek od prometa proizvodov in storitev (Uradni list SRS št. 54/72 do 40/83), 136. člena Zakona o davkih občanov (Uradni list SRS št. 44/82) in 3. člena Odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve (Skupščinski Dolenjski list št. 25/83) objavlja Uprava za družbene prihodke občine Novo mesto

POZIV

za vložitev davčnih napovedi o proizvedenih količinah vina in žganja v letu 1983

katerih letna proizvodnja presega 400 litrov na člana gospodinjstva, starega nad 16 let, in žganja, katerih letna proizvodnja presega 8 litrov na vsakega člana gospodinjstva, starega nad 18 let.

Napoved o proizvedenih količinah vina je treba vložiti do 29. februarja 1984, napoved o proizvedenih količinah žganja pa do 30. aprila 1984 pri Upravi za družbene prihodke občine, v kateri ti zavezanci plačujejo davek od kmetijstva.

Napoved je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri Upravi za družbene prihodke skupščine občine Novo mesto.

Zavezanec-občan, ki v predpisanem roku ne vloži napovedi o proizvedenih količinah vina in žganja, bo kaznovan za prekršek z denarno kaznijo od 1.000,00 do 50.000,00 din.

Uprava za družbene prihodke
Novo mesto
75/5-84

SIS za komunalno in cestno dejavnost
Enota za urejanje stavbnih zemljišč
Brežice, Cesta prvih borcev 11,

razpisuje

javni natečaj

za oddajo stavbnega zemljišča za gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v stanovanjski soseski TRNJE. Na javnem natečaju, ki bo v petek, 10. februarja 1984, ob 8. uri na sedežu Enote za urejanje stavbnih zemljišč v Brežicah, se oddaja stavbno zemljišče za gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v soseski Trnje, lokacija št. 68 (545 m²), cena zemljišča je 103,00 din za 1 m² zemljišča.

Stroški minimalne komunalne opreme znašajo 303,00 din za 1 m² zemljišča. V tem znesku je zajeta izgradnja primarnega vodovodnega, kanalizacijskega in cestnega omrežja v makadamski izvedbi z robniki in odvodnjavanjem. Uporabnik zemljišča trpi še naslednje stroške: priključek na vodovod, kanalizacijo, prispevek za električno omrežje, spremembo namembnosti zemljišča, objavo natečaja v Dolenjskem listu ter administrativno-tehnične stroške enote.

Na javni natečaj se pristopi s pismeno ponudbo na obrazcu, ki se vloži do 7. ure na dan javnega natečaja na sedežu enote v Brežicah. Ponudbi je treba priložiti potrdilo o plačani varščini 10.000,00 din.

DO „Transport“ Krško
Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge:

1. voznik tovornjaka — več delavcev
2. avtoelektrikar — 1 delavec
3. prometnik — 1 delavec
4. nabavni referent — 1 delavec
5. vodja prometno-komercialnega sektorja - 1 — 1 delavec

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

Pod 1)

končana šola za poklicne voznike motornih vozil, vozniško dovoljenje C in E kategorije. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z nekaj delovnimi izkušnjami.

Pod 2)

končana poklicna šola za avtoelektrikarja, zaželeno je vsaj nekaj delovnih izkušenj pri vzdrževanju tovornjakov.

Pod 3)

končana prometna, komercialna ali ekonomska srednja šola, dve leti delovnih izkušenj, prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z izkušnjami v dejavnosti cestnega tovornega prometa.

Pod 4)

končana srednja komercialna šola (poslovodska šola) s predhodno izobrazbo prodajalca tehnične stroke ali srednja strojna oziroma ekonomska šola, dve leti delovnih izkušenj pri prodaji — nabavi rezervnih delov za vozila, vozniško dovoljenje B kategorije.

Pod 5)

visoka ali višja šolska izobrazba smeri: prometne, ekonomske-komercialne ali pravne stroke, 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki so odslužili vojaški rok.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo prijave z opisom dosejanega dela, življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi na naslov: DO Transport Krško, kadrovski oddelek, 68270 Krško, v 8 dneh po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku roka za prijavo.

Delovna organizacija ne razpolaga s stanovanji.

67/5-84

OBVESTILO

Zdravstveni center
Dolenjske—TOZD Splošna bolnišnica
Novo mesto

obvešča, da je spremenjen čas obiskov pri bolnikih, in sicer:

ponedeljek, sreda in petek od 14,30 do 15,30
prazniki in nedelje od 13,00 do 15,30

Izjema sta otroški oddelek, ki ima obiske vsak dan od 14,30 do 15,30, ob nedeljah in praznikih pa od 13,30 do 15,00, ter ginekološko-porodniški oddelek, ki ima obiske vsak dan od 15,00 do 16,00 v avli oddelka, ob nedeljah in praznikih pa od 13. ure do 14,30.

Obisk pri bolniku izven navedenega časa je možen le v izjemnih primerih, s posebnim dovoljenjem odgovornega zdravnika.
Spremembe stopijo v veljavo s 1. februarjem 1984.

Nuklearna elektrarna Krško
v ustanavljanju

objavlja
prosta dela in naloge

hišnika

Pogoji:
— KV delavec
— 8 mesecev ustrezne prakse
— poskusno delo 2 meseca

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh po dnevu objave. Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po izteku pravnega roka.

SPOSOJENO TRNJE

— Kako bi čistile pred lastnim pragom, ko pa so vse metle na lovu za čarovnicami.

(Iz Politike ekspres)
V nasprotju s splošnim mišljenjem so cene pri nas zelo stabilne... Nobena še ni padla. (Iz Večernjih novosti)

Zdravje v treh izmenah

V metliškem zdravstvenem domu delajo v treh izmenah — Dežurstva le ob sobotah in nedeljah

METLIKA — „Nekajmesečni ukrep družbenega varstva izpred skoraj dveh let, ki je bil uveden zaradi motnih samoupravnih odnosov, je stvari na tem področju v našem zdravstvenem domu hitro in učinkovito uredil, tako da je ta epizoda že tako rekoč pozabljena,“ pravi direktor metliškega zdravstvenega doma dr. Blaž Mlačak. „Posebej pa je treba poudariti, da zaradi tega delo v našem zavodu ni nikoli trpelo.“

VEČ LASTNEGA ŠTUDIJA

KOČEVJE — Na programski konferenci Zveze rezervnih vojaških starčin občine Kočevje so ocenili delo za minulo leto in sprejeli delovni program za leto. Ta program postavlja zaostreno odgovornost za uresničevanje sprejetih nalog, da bodo rezervni vojaški staršine postali pomemben dejavnik pri uresničevanju socialističnega samoupravljanja, predvsem na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Značilno za letošnji program je, da bo več lastnega proučevanja iz gradiv, posebno iz revije „Naša obramba“. Zato bo manj predavanj. Sklenili so, da bodo sodelovali na vseh proslavah, ki jih bodo organizirali v okviru borčevskih in ostalih organizacij. Posebej pa se bodo pripravili na osrednjo proslavo 40-letnice zmage enot VIII. SNOUB na Hribu pri Koprivniku, ki bo letošnje jesen.

-vd

NEVŠEČNOSTI S KURJAVO

SEVNICA — Vsi tisti, ki so priključeni na kotlovnico v bloku 25 v Naselju heroja Maroka, so imeli buren sestanek zaradi visokih cen ogrevanja. Komunalni so plačevali za to ogrevalno sezono že lansko leto, vendar odgovorni niso nabavili kurilnega olja, ko je bilo še cenejše. Zdaj je seveda precej dražje. Stanovalci se odkrito zavzemajo, da bi v bodoče sami organizirali nakup in sami skrbeli za kurjenje. Tudi v novih blokih Pod Vrtačo so težave, saj so v dveh blokih centralno ogrevanje izključili, stanovalci pa so prešli na individualno ogrevanje s trdimi gorivi. Toda takšno kurjenje strokovnjaki odsvetujejo.

ČEBELARJI O SVOJEM DELU

SEVNICA — Na občnem zboru, ki so ga imeli pred kratkim sevniški čebelarji, so pregledali delo v preteklem letu ter spregovorili o nalogah v prihodnje. Slednjih ne bo malo, saj bodo popisali čebelje družine, proučevali domača naravna zdravila in njih učinke, izobraževali čebelarje ter poskušali pritegniti čim več novih članov. V društvu, ki šteje danes 80 predvsem mladih čebelarjev, si želijo tudi kooperantsko povezavo z Medexom. 17. marca bo sevniško čebelarsko društvo pripravilo razstavo čebelarskih pripomočkov in proslavo ob 50-letnici delovanja ter razvil svoj prapor. Na občnem zboru so sprejeli tudi častne člane društva: Rajka Perka, Martina Popelarja in Franca Lipovška.

A. F.

Na metliški zdravstveni dom, kjer je zaposlenih 41 ljudi — od tega je pet splošnih zdravnikov, trije zobozdravniki in en stažist — so poleg metliških občanov vezani še prebivalci sosednje ozalske občine (tu gre predvsem za območje Žumberka in sosednjih obkolpskih vasi) ter tudi del črnomaljske občine. Iz sosednjih občin imajo v metliškem zdravstvenem domu tudi do 40 odst. pacientov in prav prilivu od drugod, pravijo, se lahko v precejšnji meri zahvalijo, da so v lanskem letu dobro poslovali in leto zaključili pozitivno.

Njihov prispevek k stabilizacijskim prizadevanjem je gotovo tudi uvedba triizmenskega dela; tako delajo dopolne trije zdravniki, popoldne eden, ponoči eden in seveda ustrezno število drugega osebja doma. S tem je, razen ob sobotah in nedeljah, odpadlo dežurstvo in tako so se zmanjšali tudi stroški.

Letos so v zdravstvenem domu z lastnimi sredstvi uredili nove prostore na podstrešju, kjer bodo poslej pisarne, prostori za dežurnega zdravnika, tečevalno postajo in še kaj. Tako bodo v sedanjih prostorih dobili več prostora za fizioterapijo, medicino dela oziroma za dispanzerje. Pred kratkim so v zdravstvenem domu dobili tudi novo telefonsko centralo.

Sedanja kadrovska zasedba doma, pravijo, ustreza potrebam in delu doma, v glavnem pa imajo zaposleni urejeno tudi stanovanjsko vprašanje.

A. B.

ŠE SO MOŽNE PRIPOMBE

PODBOČJE — Na tukajšnjem krajevnem uradu bo 16. februarja končana enomesečna javna razgrnitev predloga nove razdelitve zemljišč na komasacijskem območju Muzga — Mraševo, ki zajema 310 hektarov površin. Do tega datuma lahko vsi izmed več kot 300 lastnikov zemljišč še dajo pripombe k predlogu nove razdelitve zemljišč. Nekateri kmetje so svoje pripombe že zapisali v knjigo pripomb v krajevnem uradu v Podbočju.

„LE KAM BI DEL...“

KRŠKO — V skladu za dopolnilno izobraževanje delavcev zaposlenih pri samostojnih obrtnikih v Krškem se je nabralo že okrog 250 starih milijonov, ki pa jih nikakor ne morejo porabiti, saj je treba namenskost trošenja teh sredstev strogo spoštovati. Seminarji za delegate, tečaji iz varstva pri delu in strokovne ekskurzije niso ravno poceni, a kljub tem dejavnostim denarci še vedno ostajajo. Če že Krčani ne bodo uspeli s predlogom, da bi razširili oblike porabe sredstev sklada na kulturno-rekreativno vsebino ali celo za naložbe v počitniške zmogljivosti, potem verjetno obrtniki ne bi imeli nič proti, če bi zmanjšali stopnjo prispevka za sklad ali jim denar, seveda le presežek, vrnil. Spomnili so se namreč Aškerčevega Mejnika...

Kje si, draga mati ti,
kje tvoj mili je obraz,
kje so tvoje pridne roke,
ki skrbele so za nas?

ZAHVALA

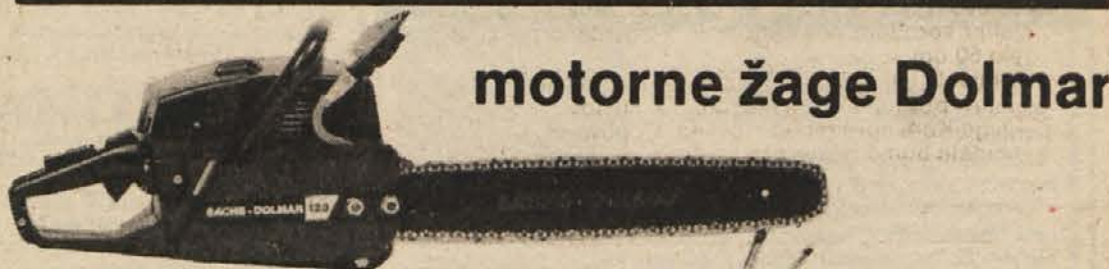
Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 54. letu za vedno zapustila draga žena, mamica, sestra in teta

TONČKA STARIČ

Roje 3, Trebelno

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Zahvaljujemo se učiteljem in učencem OŠ Jelševca za podarjeno cvetje in izraženo sožalje ter delovni organizaciji IMV Novo mesto za venco in izraze sožalja. Posebna zahvala pevskemu zboru in župniku za opravljeni obred. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: mož Ivan, sin Zvonko, hčerki Tončka in Zlatka, sestri Milka in Marija z družino ter ostalo sorodstvo

motorne žage Dolmar

motokultivatorji
Gorenje s priključki

V Metalki v Blagovnici na Dalmatinovi 2 zdaj, ob pravem času, lahko kupite motorne žage Dolmar (dolžina meča 45 cm, moč 2.35KW-3.2KS) in motokultivatorje Gorenje s priključki.

Oglejte si še ostalo izbiro kmetijske opreme in orodja. Zahtevajte informacije — telefon (061) 311-155, 327-261.

metalka
Blagovnica Ljubljana

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 2. februarja — Marija Petek, 3. februarja — Blaž Sobota, 4. februarja — Andrej Nedelja, 5. februarja — Agata Pogledelj, 6. februarja — Ljubo Tofek, 7. februarja — Rihard Sreda, 8. februarja — Janez Četrtek, 9. februarja — Polona

LUNINE MENE
2. februarja ob 0.46 — mlaj

BREŽICE: 3. in 4. 2. ameriški film Angel maščevanja, 4. 2. ameriški film

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠČEM ZIDARSKO SKUPINO za omej nadstropja s podložnim betonom pri Šmarjeških Toplicah v marcu. Tel. (061) 574-747.

TAKOJ ZAPOSIM strojnega ključavničarja, kovinostugarja in PK delavca kovinske stroke ali NK delavca za pridužev v kovinski stroki. Ostalo po dogovoru. Slapničar, Cegelnica 39 a, Novo mesto, tel. (068) 22-706.

ZAPOSIM DEKLE, vajeno šivanja, Jožica Sevek, CKŽ 80, Krško, telefon 71-437.

SPREJMEM DIMNIKARSKEGA pomočnika ali pručnega delavca. Stanislav Arh, Dimnikarski mojster, Kamnik.

STANOVANJA

ODDAM ogrevano, opremljeno sobo s kopalnico enemu ali dvema študentoma. Tel. 25-630, Novo mesto.

V ČRNOMLJU ali bližnji okolici nujno potrebujemo ogrevano sobo za srednješolko. Plačamo dobro. Naslov v upravi lista (320/84)

Motorna vozila

PO UGODNI CENI PRODAM Wartburg 1300, letnik 73, in Wartburg karavan, letnik 71. Viktor Luzar, Cerov log 16, Šentjernej. Z 101, letnik 1973, prodam. Tel. 23-489.

R 18, letnik 1980, zaleten, prodam. Telefon (068) 24-168 (popoldne).

NUJNO PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1978, registrirano do julija, zelo dobro ohranjeno. Drago Tomše, Raka 37.

PRODAM KOMBI Z 435 L, letnik 1979, in Tomos APN. Dolinar, Šentjernej 209 a.

PRODAM OPEL REKORD, starejši letnik, po zelo nizki ceni. Šifra REKORD.

PRODAM RENAULT 4 TL, star 6 let. Draguš, p. Dragatuš.

PRODAM Z 101, letnik 1978, registrirano do 20. septembra. Anton Der-

Tom Horn. 5. in 6. 2. kung fu film Brezroki maščevalci, 7. in 8. 2. ameriški film Smrt v Ulici angelov.

DOLENJSKE TOPLICE: 4. in 5. 2. ameriški film Reši se, kdor se more.

KOŠTANJEVICA: 4. 2. italijanski film Žena na dopustu, ljubica v mestu. 5. 2. ameriški film Na desno ramo.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 2. in 3. 2. ameriški film Leto groze, 4. in 5. 2. ameriški barvni film Bitka med zvezdami, 6. in 7. 2. gledališče, 8. in 9. 2. ameriško francoski barvni film Tessa — čista žena. Matineja: 4. in 5. 2. ameriška barvna risanka Robin Hood ob 15. uri.

SEVNICA: 2. 2. ameriški film Parazit, 3. in 4. 2. italijanski film Razbojnik z modrimi očmi, 5. 2. slovenski film Dih, 8. in 9. 2. ameriški film Očividec.

ganc, Dol. Kamence 37 a, tel. 25-903.

PRODAM GOLFA GL, letnik 81. Janko Kočvar, C. Kozjanskega odreda 16, Senovo. Ogleđ od 14. ure dalje. PRODAM VW 1200, letnik 1976. Alojz Dragman, Dol. Kamence 2a, Novo mesto.

PRODAM VW 1200, letnik 76, in škodo 120 L, letnik 79. Tel. 58-623 (popoldne) ali Jože Kočvar, Križevska vas 22, Metlika.

PRODAM Z 101, Tel. 20-235, Franc Brkovec, Mala Cikava 8 a.

PRODAM osebni avto ŠKODA (športno R 110), letnik 79, ali zamenjam za Z 750. Potočar, Trška gora 75, Novo mesto (nad gostilno Pučelj).

PRODAM R 16, letnik 1970, po ugodni ceni. Zvone Tekavec, Ragovska 16, Novo mesto.

PRODAM kombinirano vozilo IMV 1600 B special, leto izdelave 1976. Ivan Stangelj, Jurna vas 5 a, Novo mesto.

UGODNO PRODAM dobro ohranjeno Z 101, letnik 1975. Lidija Peterlin, Hruševac 3 pri Straži. Informacije do 14. ure na tel. 84-530 int. 267.

PRODAM SIMCO 1000 skupaj ali po delih. Kirn, Zagrad, Škočjan.

PRODAM motor za fiat 1300, malo rabljen, in 125 P skupaj ali po delih. Lipar, Šmarješke Toplice 24.

PRODAM RENAULT 4 GTL, avgust 1982. Informacije po 15. uri. Ferfolja, Trdinova 5/c, Novo mesto.

PRODAM Z 750 lux, letnik 76, za 4,8 M. Škrubej, Valantičev 10, Novo mesto.

PRODAM R-4 TL, letnik 80. Informacije popoldne te. 24-485.

PRODAM

ZARADI SELITVE PRODAM kuhinjo, spalnico in drugo. Zora Kolar, Kosova 4, Novo mesto.

PRODAM dva prašiča (120 do 130 kg). Tel. 32-086.

PRODAM Gorenje hi-fi center, Tomos AUTOMATIC 3, še v garanciji, in nerabljen cerado za LADO. Tel. 24-682.

PRODAM strojene polhove in zajčje kože. Tel. 25-990.

PRODAM črno-bel televizor. Dol. Kamence 16, tel. 25-907.

PRODAM tračno žago TŽ 650. Tel. (065) 81-360. Kličite od 14. ure dalje.

PRODAM varilni aparat od 50 do 400 amperov, primeren za obrt. Informacije po tel. 24-761 (popoldne).

PRODAM ojačevalec za kitaro Fender Twin rever B 135 W, mono syntasizer Yamaha, kolutni magnetofon Philips N-4422 hi-fi (primeren za disco). Darko Vardijan, Nazorjeva n.h., Črnomelj.

PRODAM hi-fi 2 x 40 W (kasete, radio). Drska 27, Novo mesto.

PRODAM HARMONIKO (fajtonarica) B, Es, As in trobento Yamaha. Jože Jurečič, tel. 23-565 (popoldne).

ZAMRZOVALNO skrinjo v brezhibnem stanju prodam. Mitja Bukovec, Vavta vas 70, Novo mesto, tel. 84-537.

PRODAM KOBILO, staro 7 let. Janez Vidrih, Blanca, tel. (068) 88-384.

PRODAM motokultivator (frezo), 2 m³ suhih borovih plohov, peč za centralno ogrevanje (22000 ocal) z boljerm. Naslov v upravi lista (319/84).

BALKONSKA VRATA (220/140) s premičnimi polkni, nova, prodam. Berger, Volčeva 19, Novo mesto.

PRODAM enosno traktorsko prikolico (4 t). Anton Kobetič, Mali Nerajec 6, Dragatuš.

PRODAM seno (2000 kg) po ugodni ceni. Novak Vojko, Črešnjice 58, Cerklje ob Krki.

UGODNO prodam dve okni, eno tridelno (120 x 160), eno dvodelno (120 x 120), zastekljeno. Martin Lekše, Hudenje 3, Škočjan.

PRODAM zimске gume s platišči (600-12-4), malo rabljene. Cena ugodna. Janez Turk, Dol. Toplice 27.

4 MESECE starega nemškega ovčarja prodam. Tel. 23-509.

PRODAM 1500 kg koruze. Anton Rešetič, Sela pri Ratežu, tel. 25-309 — Petelinjek.

SENO, ročno spravljeno (5 ton), prodam. Ana Lavrič, Loke 4, pri Opekarni Zalog.

PRODAM KONJA. Dečja vas 12, Trebnje.

PRODAM 5 ton sena. Jože Goršek, Gor. Vrhpolje 80, Šentjernej.

PRODAM dvizna garažna vrata. Tone Grubar, n.h., Šentjernej.

SEDEŽNO GARNITURO poceni prodam. Tel. 24-921.

PRODAM dvizna garažna vrata. Tone Grubar, n.h., Šentjernej.

PRODAM mlin za plastiko in več orodij. Naslov v upravi lista (314/84).

PRODAM PRAŠIČA (140 kg). Gor. Brezovica 16, Šentjernej.

BAS KITARO prodam. Tel. 23-180.

PRODAM nov gramofon (14 dni star), 2 x 30 W. Tel. 72-396.

PRODAM 5000 kg suhega sena in malo rabljen hidrofor. Tomič, Loke, Straža.

TV COLOR, star 2 leti in pol, ugodno prodam. Leban, Mirna 228.

KUPIM

KUPIM GOZD za sečno drv v bližini Šmarjeških Toplic. Tel. (061) 574-747.

KUPIM gradbeno parcelo v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe pod šifro TAKOJ.

POSEST

PRODAM starejšo stavbo, primereno za vikend, in tritonski traktorski vitez, kosilnico BCS. Naslov v upravi lista (315/84).

Na lepem kraju Dolenjske prodam vinograd (trte cepljenje), star 6 let, velikost 28 arov ali posamezno 14 arov, na betonskih stebrih. Dostop z vsakim vozilom. Prodaj tudi traktorski kultivator po ugodni ceni ter svetlo rdeče vino (1000l) po 40 din. Jože Pavlič, Šentjernej 124.

KUPIM parcelo za gradnjo v bližini Sevnice (do 5 km). Franc Horjak, Drožanje 11a, Sevnica.

V HRUŠICI PRODAM 13 a vinograde z zidnico. Trte cepljene, na sončni legi, dostop z vsakim vozilom. Anton Šiško, Mali Slatnik 4, Novo mesto, tel. 20-429.

MANJŠO HIŠO (možnost adaptacije, že nabavljen material) z 10 ari zemlje v Novem mestu zamenjam za primerno stanovanje. Naslov v upravi lista (316/84).

OBVESTILA

JARČKE, rjave, pasme hiseks, stare tri mesece, bom prodajal vsak dan od 18. do 27. februarja. Jože JERSIN, Račje, selo 2, Trebnje, telefon (068) 44-389.

KDOR ŽELI NABAVITI 30 dni stare piščance, bele, rjave, jih lahko dobi 16. in 17. februarja od 15. ure dalje pri FRANCU KUKMANU, Jablan pri Mirni peči.

ČISTIM talne obloge (telefon 068-24-012).

RAZNO

IŠČEM INŠTRUKTORJA za matematiko, 3. letnik srednje šole. Naslov v upravi lista (317/84).

V Beli krajini oddam v najem prostor, primeren za obrt v večjem obsegu. Naslov v upravi lista (318/84).

GOSTILNA ALI DOM UPOKOJENCEV?

SEVNICA — Občinski izvršni svet ni zavzel stališča, kje postaviti še en dom upokojencev. Slednji se namreč ozirajo za stavbiščem, med Partizanom in gasilskim domom, nad katerim se že lep čas navdušuje gostinec Niko Fric. Verjetno bo mogoče najti za vse primerno rešitev, predloge naj bi pripravili urbanisti.

DALJŠE POČITNICE ZA GASILCE

SEVNICA — Tukajšnje gasilsko društvo pripravlja tudi letos zimsko letovanje za svoje pionirje. Po izteku sedanjih počitnic naj bi 20 pionirjev in pionirk letovalo v dveh izmenah po tri dni v Bohinjski Bistrici. Seveda pa ne bodo zgolj smučali na Koblji, temveč bodo nekaj časa namenili tudi gasilstvu.

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, in spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša mama, stara mama, sestra a in teta

ANA LUMPERT

iz Drage 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje. Še posebej se zahvaljujemo osebju Splošne bolnišnice Novo mesto ter župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojno spremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sin Vinko z družino, brata Janez in Lojze z družino ter ostalo sorodstvo

Prenehalo biti Tvoje plemenito je srce, izpela Tvoja se je melodija, potrgale se strune! Roman življenja Ti spisala si, in ta ostal bo nam v spomin! Naš dom je nem in pust, odkar te ni, le krič na zaledenelih ustih je ostal!

ZAHVALA

V 75. letu starosti je prenehalo biti veliko srce naše drage mame, babice in prababice

ANTONIJE SALMIČ

iz Gorenje vasi 6

Vsem, ki ste se od naše drage mame poslovili na leskoviškem pokopališču 28. 12. 1983, dolgujemo iskreno in veliko zahvalo. Hvala za darovano cvetje in vence ter besede tolažbe v najtežjih trenutkih.

OTROCI

ZAHVALA

V 81. letu starosti je za vedno zaprla svoje trudne oči naša dobra mama, stara mama, babica, tašča in teta

ANA BOŽIČ

iz Gabrja 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, vaščanom, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, se poslovili od naše mame, ji poklonili cvetje in vence. Zahvalo smo dolžni DPB Novo mesto ter DO HS Ljubljana, ZB Gabrje. Posebno zahvalo smo dolžni Ivanki Boltez za lepe poslovilne besede pri odprtem grobu ter župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat hvala vsem!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in teta

MARIJA MARKELJ

roj. Kolenc
iz Šentjurja pri Mirni peči

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za pomoč v težkih trenutkih. Hvala vsem za izrečeno sožalje, za številne vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in ostalemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Novem mestu, Temeljnemu sodišču Ljubljana - enota Ljubljana, skupščini občine Ljubljana-Center, GD Hmeljičič, pevcem za zapete žalostinke in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Jože z družino, hčerke Mici z možem, Štefka in Ančka z družinama, sestri Ančka in Rezka ter ostalo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič—Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primo, Drago Rustja, Jože Simič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik.

IZHAJA vsak četrtek — Pošamezna številka 20 din. Letna naročnina 900 din — Za delovne in družbene organizacije 1.800 din, za inozemstvo 15 ameriških dolarjev oz. 40 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) — Devizni račun 52100—620—170—32000—008—8—9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 325 din, za razpise, licitacije ipd. 455 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 495 din, 1 cm na prvi strani 650 din. Vsak mali oglas do 10 besed 180 din, vsaka nadaljnja beseda 18 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421—1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100—603—30624 — Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon (068) 23—606 — Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jankova 1, p. p. 33, telefon (068) 24—006 — Nenaročenih republikov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, filmi in prekom: DITC, tozd Grafika, Novo mesto — Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ne moremo doumeti, da nas je tako tragično zapustil naš ljubljeni mož, očka, sin, brat, stric, nečak, zet in svak

NIKO ZABUKOVEC

iz Straže 28 pri Šentrupertu

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu darovali toliko cvetja, se od njega zadnjič poslovili in nam pismeno in ustno izrazili sožalje. Hvala prijateljem in sosedom Jermanovim, Berkovi in ostalim, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala tovarni DANA Mirna za vsestransko pomoč in organizacijo pogreba, tov. Janezu Kovačiču za poslovilne besede ob odprtem grobu, tov. Nacetu Jerovšku in vsem njegovim sodelavcem za vsestransko pomoč, podjetjem Dolenjka Novo mesto—posl. Trebnje in Mirna, Iskri iz Ljubljane za izraze sožalja in podarjene vence. Še enkrat zahvala pevcem za zapete žalostinke in župniku za opravljeni obred.

V globoki žalosti: žena Nada s sinom Damjanom, mama, brat Jože, sestra Marinka z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano je tragično preminul in nas v 59. letu starosti za vedno zapustil naš predragi mož, oče in stric

ANTON ŠTEFANIČ

iz Tanče gore 38, Dragatuš

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih nudili pomoč. Hvala vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje in ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala pevcem iz Dragatuša, govornikom za poslovilne besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu, kolektivu KZ Črnomelj in sodelavcem za podarjene vence in pomoč, OŠ Dragatuš, GD Tanča gora, organizacijam ZB, SZDL, ZVVS Dragatuš za podarjene vence, GD Tanča gora, Dragatuš in Zapudje za organizacijo pogreba in številno spremstvo. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sin Ivo in ostalo sorodstvo

Črni dan je moral priti, bridkosti dan, dan solzan. Težka bila je ločitev, ves jok, vse solze so bile zamažane.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 62 letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče, stari ata in stric

HENDRIK PEČJAK

Vinkov vrh 4, Dvor

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala IMP Ivančna gorica, Novolesu—TZD TDP in Zidarstvu Zaletelj. Hvala župniku za opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Štefka, sinova Jože, Franc, hčerki Anica in Tončka z družinami, vsi vnučki, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, sin, brat in stari ata

ANDREJ KOMAC

iz Željni pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in vaščanom, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Hvala kolektivu TRIKON in OŠ Zbora odposlancev Kočevje. Posebno zahvalo izrekamo govorniku Zveze borcev, pevskemu zboru nonet ROG, godbi in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija, hčerki Angelca in Darinka z družinama, mama, brat, sestre, vnukinje in drugo sorodstvo.

Kočevje, Bovec, Winterslag, Travnik

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 80. letu za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, pradedek

JOŽE BOŠTJANČIČ

iz Rigonc 19

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dobrim sosedom za nesebično pomoč, družinam Pinterič-Černelič, Ogorevc, Kopinč, Deržič in Račič. Zahvaljujemo se dr. Šprajcu za pomoč, ki mu jo je nudil na domu, kolektivu za vzdrževanje voz Dobova, njihovemu pevskemu zboru, pihalni godbi iz Loč, vsem govornikom za poslovilne besede, GD iz Rogonc in organizaciji ZZB NOV v Dobovi. Hvala tudi župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ivanka, sin Franci, hčerka Mira z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho, kakor je živela, se je za vedno poslovila od nas naša dobra mama, sestra, stara mama, tašča, teta in prababica

ANA BUČAR

iz Gotne vasi 26 b

Iskreno se zahvaljujemo osebju nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice, Tovarni zdravil Krka—TOZD Marketing—skladišče surovin in TOZD Tehnoservis, tov. Tonetu Bartlju za poslovilne besede, kakor tudi družinam Kavšek, Grivec, vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih ter darovali cvetje. Prav tako se zahvaljujemo pevcem in duhovniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti naše drage sestre in tete

ANE VIDIC

roj. Kastelic

Breg 16

se zahvaljujemo za zdravljenje zdravnikom in sestram internega oddelka bolnice v Novem mestu. Enako se zahvaljujemo za skrb in dobro nego osebju Doma starejših občanov v Šmihelu. Hvala vsem, ki ste pokojno obiskovali v času njene bolezni ter Mariji Pelko za prijaznost in razumevanje. Iskrena hvala občinskemu odboru ZB Novo mesto in drugim darovalcem vencev in cvetja, sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje in pokojno v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se pevskemu zboru iz Šmihela za zapete žalostinke ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in tašča

LEOPOLDINA REBERNIK

s Sela pri Mirni

Zahvaljujemo se vsem sosedom, sorodnikom, sodelavcem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala kolektivu DANE Mirna, SGP Grosuplje, ZB Mirne, tov. Koprivcu za poslovilne besede, pevcem ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sinova Lojze, Franci, hčerka Polka z družino, sestra Francka z možem ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga in skrbna mama

IVANA MUHIČ

iz Koroške vasi 9

Zahvaljujemo se prijateljem, znancem, sosedom in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnji poti, sodelavcem KZ Krka za izrečeno sožalje ter za podarjena venca. Najlepše se zahvaljujemo župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 59. letu nas je po kratki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON GAČNIK

z Ljubljanske 39

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali ter darovali vence in cvetje. Zahvala tudi osebju internega oddelka in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustil oče, dedek in pradedek

MARTIN KRALJ

iz Gor. Kamenc 23

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in pokojnika spremili na zadnji poti. Hvala tudi GD Kamence, GD Ždinja vas, govorniku in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi sestre in tete

MARIJE KANTE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje in jo tako številno spremili na njeni zadnji poti. Zahvala župniku za lepe poslovilne besede.

Žalujoči: sestra Karmela, brat Janez z ženo, nečaki Janez in Jože z družinami

ZAHVALA

Ob smrti moje dobre mami

VIDE RATAJ

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ji kakorkoli pomagali v času njenega bivanja v Novem mestu. Posebna zahvala velja vodstvu in osebju Doma starejših občanov ter zdravstvenemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice. Pristrčna hvala za poklonjeno cvetje, izraženo sožalje in spremstvo na zadnji poti.

Hči Metka z družino

V SPOMIN

DARKU TONČIČU

iz Pilatovc pri Suhorju

6. februarja bo minilo dve leti, odkar si naju zapustil, dobri mož in skrbni očka, ki se te vedno spominjava.

Žena EDA in hčerka EVICA

Portret tega tedna

STONE PETEK

„Naš Tone, skromen po naravi, je bil tudi kot pomočnik ravnatelja šole še najbolj podoben stojalu svetilke, ki stoji v temi, toda odstrani stojalo, pa bo tudi luč ugasnila,“ je ob odhodu pomočnika ravnatelja osnovne šole „Dr. France Prešeren“ v Ribnici Toneta Petka v pokoj dejal o njem na poslovitveni svečanosti njegove kolega, prof. Janez Debeljak.

Najbolj zadovoljen je bil Tone vedno v razredu, med učenci. Pred dobrimi 35 leti je začel poučevati v Stari cerkvi, nato v Dolenji vasi in končno v Ribnici, kjer so ga pred dobrimi 21 leti po upokojitvi prejšnjega pomočnika ravnatelja izvolili na njegovo mesto. Za to dolžnost se ni potegoval, zaradi skromnosti in redkovednosti pa se ni niti preveč upiral, ampak je dolžnost sprejel, čeprav nerad.

Povsod, kjer je poučeval, se je vključeval tudi v družbeno, predvsem še kulturno življenje kraja. Vedno se je zavedal, da zavzemanje le za materialne dobrine vodi v civilizirano nekulturnost, Tone pa se je vedno zavzemal za človečnost, za plemenitenje ljudi. V Stari cerkvi je zato vodil pevski zbor in sodeloval v dramski skupini, v Dolenji vasi je spet vodil pevski zbor, pomagal pri vodstvu dramske skupine in tudi igral, razen tega je vodil še tamburaški zbor. Tudi v Ribnici je vodil moški pevski zbor, sodeloval v

dramski skupini, vsi pa ga poznajo tudi kot Ribničana-krošnjarja, ki je ribniško folklorno izročilo obujal skupaj z drugimi pevci na Kmečkih ohceti, Ribniških sem-njih in drugod.

Pevska in sploh kulturna tradicija je bila že v Petkovi rodbini. Pevca sta bila oče in mati in večina izmed osmih bratov in sester. Starejši brat Andrej še vedno vodi pevski zbor v Dolenji vasi. Vsa Slovenija pa pozna Tonetovega 10 let starejšega brata Jožeta Petka, znanega po fotografijah pohoda 14. divizije na Štajersko, ki je padel pred 39 leti.

Njegovi poklicni tovariši ga spoštujejo kot zgledega, požrtvovalnega in preudarnega delavca, ki je imel vselej posluš in čas za reševanje njihovih poklicnih in osebnih težav. Hvaležni so mu tudi, ker je znal v obdobju številnih potrebnih in manjpotrebnih sprememb uspešno krmariti med Scilo in Karibdo domišljenih in manj domišljenih reformskih novitet. Tone o vsem tem pravi: „Seveda so spremembe nujne, toda pri nas jih je preveč. Vse to vnaša med nas nemir in negotovost, kar ne vpliva dobro na naše delo.“

Ob odhodu v pokoj se počuti nekoliko utrujen. Pravi, da se bo najprej malo odpočil, nato pa bo — če ga bodo potrebovali — pomagal še naprej pri delu šole ali na kulturnem področju. Sicer pa mu ne bo dolgčas. Še vedno je blagajnik pri Gasilskem društvu, predsednik komisije za prometno vzgojo šolske mladine itd. Rad pa ima tudi naravo, predvsem sprehode po gozdu, pa tudi delo na polju ali v gozdu.

Ena njegovih življenjskih modrosti je, da ne kaže veliko govoriti, pač pa več delati.

JOŽE PRIMC

Spet vroče okoli nutrij

Novi sklep: Jožetu Tavčarju dovoliti rejo nutrij

KOČEVJE — „Za nutrije bi ajraje rekel ne, čeprav je tudi to žko reči,“ je med razpravo o vložu Jožeta Tavčarja za rejo nutrij v

Potoku pri Fari dejal med zadnjo razpravo občinskega izvršnega sveta direktor Kmetijskega gospodarstva Kočevje Janez Zlindra.

Direktor Zlindra je ugotovil tudi, da imata po vseh sprejetih veljavni dokumentih v občini Kočevje za področje kmetijstva prednost govedoreja in ovčereja, ki sta tu tudi osnovni kmetijski dejavnosti. Izrazil je prepričanje, da bi bilo po njegovem mnenju že bolje uvajati poljedelsko proizvodnjo. Podobno so v razpravi poudarjali ostali kmetijski strokovnjaki. Pri tem so se spomnili na kritike, ki so jih bili deležni v raznih republiških organov, ko so uvedli v občini rejo perutnine ter vzrejo odojkov, čeprav so vse to redili le za potrebe domačih potrošnikov in kmetovalcev. Tudi člani izvršnega sveta so v glavnem menili, da kmetijstvu ne smejo naložiti novih proizvodnih usmeritev, posebno še, ker niti strokovnjaki Kmetijskega gospodarstva niti strokovnjaki Temeljne organizacije kooperantov ne poznajo tehnologije reje nutrij.

Kljub vsemu temu je izvršni svet po burni razpravi (in gotovo pod vtisom raznih prejšnjih pritiskov od zunaj in „zgoraj“) končno popustil in sklenil Jožetu Tavčarju dovoliti rejo nutrij v Potoku pri Fari, vendar le pod strogimi pogoji, ki jih zahtevajo inšpekcijske službe in Ribiška družina Kočevje.

J. PRIMC

Nemški režiser umrl med snemanjem

Wolfgang Staudte ni dokončal nadaljevanke in filma, ki ju je snemal tudi v sevniški občini

ZIGARSKI VRH — V tej vasi nad Sevnico je te dni, zadet od kapi, umrl znani zahodnonemški režiser Wolfgang Staudte. Star je bil 78 let, z njim pa je nemška kinematografija izgubila velikega filmarja. Kot protifašista so ga že 1933 izključili iz berlinskega gledališča, njegovo delo „Morilci so med nami“ prvi nemški povojni film, za svoje stvaritve, med katerimi je veliko televizijskih nadaljevanj in dram, pa je prejel dokaj visokih priznanj doma in na mednarodnih filmskih festivalih.

Staudte je umrl dobesedno sredi dela, med nadaljevanjem snemanja televizijske nadaljevanke in filma „Železničar“ oz. „Nova cesta“. S filmarji muenchenskega Eikonfilma in beogradskega Inex filma se je v sevniški občini mudil že lansko jesen, ko so pod njegovim režiserskim vodstvom posneli veliko gradiva. Zdaj so snemali na Zigarskem vrhu, kjer so odkrili staro domačijo Mešičkovih, ki je ko nalašče za prizorišče doma glavnega junaka.

A. Ž.

želite svoj del iz nagradnega sklada, ki tehta 100 milijonov? naročite DOLENJSKI LIST

Nagradno akcijo so omogočili:

Štiri zlata pravila velike nagradne igre Dolenjskega lista

1. Vsak novi naročnik dobi lepo knjigo.
2. Vsak deseti novi naročnik Dolenjskega lista prejme eno od večjih nagrad, ki jih je prispevalo dolenjsko združeno delo.
3. Vsi stari in novi naročniki Dolenjskega lista se v začetku marca, po končani igri, potegujejo za eno od premij, ki jih bomo razdelili z javnim žrebanjem.
4. Nobena od nagrad ni vredna manj, kot znaša celotna naročnina na Dolenjski list. Med premijami naj omenimo televizor, zamrzovalno skrinjo, 20 kvadratnih metrov keramičnih ploščic, dva vikend turistična paketa v Šmarjeških in Dolenjskih Toplicah, 10 vrhunskih gugalnikov, keramični kamin, smučarski kombinezon, kakršnega ima Bojan Križaj, dva kubična metra steklene volne NOVOTERM in seveda počitniško prikolico Adria—Caravan 380 QLS, ki jo je prispevala IMV.

DOLENJSKI LIST V VSAKO HIŠO

Prihodnji teden pričakujemo tisočega novega naročnika Dolenjskega lista — Čaka ga posebna nagrada: Elanove smuči — Med pokrovitelji tudi Beogradska banka

Vsak novi naročnik, ki se bo na Dolenjski list naročil od danes do vključno torka, 7. februarja, ima veliko možnost, da mu žreb kot tisočemu udeležencu naše velike nagradne igre dodeli posebno nagrado: Elanove smuči, ki jih je za nove naročnike našega časnika prispeval Mercator—Standard iz Novega mesta. V slabem mesecu dni je Dolenjski list naročilo že 879 novih bralcev.

Seveda ostanejo vsi novi in stari naročniki še naprej v igri za druge, že znane nagrade pokroviteljev naročniške akcije. Pravzaprav lahko rečemo, da je nagrad celo vsak dan več. V tem tednu se je pokroviteljem pridružila še novo-meška podružnica Beogradske banke. V sklad, iz katerega nagrajujemo vsakega desetega novega naročnika, je prispevala 10 hranil-

nih knjižic z začetno vlogo po 1.000 din.

Dobili smo več pisem, v katerih nam novi naročniki sporočajo, da niso naročili knjige, ampak Dolenjski list. Nekaterim očitno še vedno ni jasno, da je vsak novi naročnik Dolenjskega lista nagrajen s knjigo. Knjiga je seveda zastoj, ne boste je plačali in ni je treba vračati poštarjem. Seveda pa se pripeti, da nagrada, ki vam pripada, pride prej kot časnik, ki ste ga naročili. To se zgodi, ker moramo ime vsakega novega naročnika najprej sporočiti v Ljubljano, v tiskarno, kjer tiskajo in razpečujejo naš list. Tu se lahko zadeva nekoliko zavleče. Potrpite malo, naj vam čas do dne, ko bo v vašo hišo prišel naš in zdaj tudi vaš časnik, krajša podarjena knjiga ali pa, če ste imeli srečo, darilo, ki pripada

vsakemu desetemu novemu naročniku.

ČIGAV BO TOMOS AVTOMATIC?

Poštarji, ki se ob naši veliki nagradni igri potegujejo za posebno nagrado — motorček Tomos automatic, so že krepko zavihali rokave. Vsaj nekateri. Lestvica, ki kaže, kateri poštarji so bili pri pridobivanju novih bralcev Dolenjskega lista najbolj marljivi, ne vsebuje novih imen, v zbor naših trdnih zaveznikov se je prebil le še Jože Mušič s pošte Adlešiči. V tekmi za tomos automatic vodijo:

1. Marija Ban, pošta Škocjan: 19 novih naročnikov,
2. Tomislav Pavlič, pošta Novo mesto: 12 novih naročnikov,
3. Slavka Kolenc, pošta Mima peč, 9 novih naročnikov,
4. Anton Dragoš, pošta Črnomelj, 7 novih naročnikov,
5. Cirila Jakše, pošta Semič, 6 novih naročnikov,
6. Feliks Kastelic, pošta Žužemberk, 5 novih naročnikov.

Sedmo in osmo mesto si s poštitimi novimi naročniki delita Nada Ivkovič s pošte Blanca in Jože Mušič s pošte Adlešiči.

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

Celoletno naročnino (900 din) bom poravnal, ko bom dobil položnico.

Datum: _____

Podpis: _____

Nagrajenci minulega tedna

Cvitkovič Štefan, Tribuč, Marjana Videtič, Črnomelj, Vlasta Kmetič, Črnomelj, Zvonko Žugelj, Talčji vrh, Peter Adam, Dragatuš, Marija Bobič, Knežina, Jasmina Nedanovski, Gradac, Anica Bajuk, Metlika, Katarina Malnarič, Gor. Lokvica, Vida Baznik, Novo mesto, Stanislava Košiček, Novo mesto, Zdravko Vene, Pod Trško goro, Milena Kikelj, Srebrniče, Stane Korošec, Novo mesto, Jelka Može, Šentjošt, Vera Zagoranski, Novo mesto, Alojz Zobanič, Novo mesto, Branko Šaver, Semič, Tončka Brudar, Plemberk, Mirjana Tomič, Gor. Straža, Marija Grabelj, Ljubljana, Ivan Vevoda, Ljubljana, Lojze Jeršin, Ivančna gorica, Tončka Podraž, Grosuplje, Jože Brečko, Lesično, Marija Štirn, Kranj, Anton Derganc, Dol. Kamence, Tončka Petrič, Lavrica, Bahčič Terezija, Brestanica, Nadica Živič, Brestanica, Anton Fedenčak, Dobova, Marko Zabukovec, Krmelj, Janko Sporen, Mirna, Rajko Poznič, Senovo, Vlasta Veteščič, Sevnica, Marjana Rivec, Arto, Jožica Auersperger, Trebnje, Štefan Pekolj, Trebnje, Djurdjica Braje, Krško, Alojz Gotlib, Otočec, Vojko Kralj, Otočec, Štefka Erman, Šentjanž, Franc Grubar, Gor. Vrhpolje, Martin Mlakar, Studence, Pavla Matko, Škocjan, Stanko Novak, Trebnje, Mažan Žibert, Trebnje, Katica Gojmerac, Črnomelj, Manika Janež, Črnomelj, Alojz Žugelj, Tušev dol, Andreja Merhar, Prigoriča, Ivan Fink, Podturn, Marjan Škof, Kočevska Reka, Ivan Kovačević, Novo mesto, Milena Malenšek, Novo mesto, Ivan Pintarič, Vel Slatnik, Marija Vardoljan, Novo mesto, Marica Vuršič, Gor. Straža, Jurij Špehar, Vinica, Julijana Gričar, Žužemberk, Terezija Gorenc, Ljubljana, Tončka Šavrin, Ljubljana, Bojan Lončarič, Grosuplje, Olga—Tone Meglič, Tržič, Andrej Košmrlj, v. p. Čapljina, Gorazd Tomljanovič, Novo mesto, Marjan Brežan, Pribinč, Slavko Hotuječ, Pribinč, Iva Malnarič, Dragatuš, Zdenko Šeni-

ca, Dvor, Marija Benčina, Kočevje, Drago Kep, Kočevje, Kristina Slanc, Čurlic, Nada Vovk, Radovica, Anica Hafner, Novo mesto, Martin Jordan, Novo mesto, Marjan Klobčar, Novo mesto, Ivan Kovačič, Novo mesto, Alojz Povše, Novo mesto, Nevenka Rajakovič, Novo mesto, Franc Šurla, Šentjošt, Majda Šobar, Straža, Edvard Travnik, Žužemberk, Neža Medved, Pokleč, Alojz Kuselj, Brestanica, Franc Slak, Krška vas, Rudi kuhar, Dol. Prekopa, Mihaela Lokar, Dol. Kragnolnik, Šentjernejski, Tone Peterle, Trebnje, Marija Sušin, Dol. Nemiška vga, Ma-

dunič, Mokronog, Franc Žarn, Veliko Mraševo, Stanka Urh, Senovo, Ivan Bračkovič, Šentjemej, Anica Novak, Šentjernejski, Anica Škedelj, Dol. Gradišče, Milena Goetz, Trebnje, Jože Pekolj, Trebnje, Dušan Pucelj, Trebnje, Ludvik, Metelko, Brežice, Marija Požes, Dobrič, Franc Jurman, Mrtvice, Alojz Mihorič, Drnovo, Stane Zalokar, Drnovo, Sonja Prošnjakar, Loka pri Zid. mostu, Danica Abina, Senovo, Marjan Vovčko, Senovo, Jože Vovk, Sevnica, Ivan Bosteale, Sromlje, Olga Maznik, Šentjernejski, Jurij Beg, Otočec, Marica Pintarič, Otočec, Andrej

Lidija Kobe, Dol. Toplice, Cvetko Marinč, Kočevje, Martin Brodarič, Rosalnice, Boštjan Fendre, Metlika, Zmago Kočevar, Rosalnice, Karel Hanzelj, Metlika, Jože Maljevič, Metlika, Anton Slobodnik, Metlika, Terezija Cirsni, Novo mesto, Marjan Rifej, Novo mesto, Ana Pavlič, Novo mesto, Zlatko Jureša, Novo mesto, Branko Babič, Novo mesto, Zdenka Pust, Novo mesto, Karolina Tratar, Novo mesto, Ljubiša Miletič, Novo mesto, Rozi Starič, Novo mesto, Ljiljana Sušnik, Novo mesto, Anica Turk, Novo mesto, Anton Zupančič, Novo mesto, Vida Žibert, Novo mesto, Jože Železnik, Koroska vas, Alojz Slanovič, Ribnica, Anton Dajčman, Semič, Kalina Sladič, Semič, Srečko Podbrežnik, Žužemberk, Lado Marolt, Ljubljana, Fani Starič, Ljubljana, Jožica Savkov, Viki gaj, Jože Videtič, Bilčca, Avgust Klobčar, Hinje, Ivanka Jakovac, Novo mesto, Anica Šinkovec, Novo mesto, Albin Kavšček, Novo mesto

● Spet se je zavrtel boben, ki določa nagrade, namenjene vsakemu desetemu novemu naročniku Dolenjskega lista. Nagrade je tokrat prispevala tovarna zdravil Krka iz Novega mesta. Vsak od srečencev bo po 1. februarju, ko bomo začeli deliti nagrade za vsakega desetega naročnika, dobil zavitek, v katerem so dietetični, prehrabni in kozmetični izdelki dolenjskega industrijskega velikana.

Srečo so imeli: Jože Pungert, Goriška vas 11; Ivan Zalokar, Črnomelj; Marko Klasnič, Semič; Tone Dim, Trebnje; Slavica Šubič, Dolga vas; Marija Butala, Črnomelj; Zvone Struna, Novo mesto; Edvard Kranjčič, V. P. 6793/14 Dugo Selo; Darinka Kosem, Trebnje; Jože Kočevar, Metlika; Marija Kozina, Dolenja vas; Natalija Eberl, Podnart; Ana Drkušič, Metlika; Ana Ljubi, Muhaber; Alojz Kambič, Semič; Valentina Plantan, Gor. Težka voda; Aleksander Trupič, Sevnica; Franc Krašovec, St. Bučka; Slavko Virant, V. P. 3472/11 Niš.

rja Trefalt, Zabukovje, Marica Retel, Meniška vas, Leopold Jelenič, Gornja Lovkica, Dejan Bogdanov, Novo mesto, Anton Kovačič, Novo mesto, Milan Krist, Novo mesto, Marjan Kural, Novo mesto, Saša Malič, Novo mesto, Marija Šoster, Novo mesto, Uroš Urbančič, Novo mesto, Tatjana Jakša, Vrtič, Alojz Murn, Veliki Orehek, Ana Rus, Ljubljana, Cvetka Laganiš, Motovun, Borut Gregorič, Novo mesto, Jožica Ogrinc, Novo mesto, Alojz Kuselj, Stolovnik, Jože Steganič, Kostanjevica, Branka Bec, Krmelj, Milena Levičar, Krško, Dušan Mavšar, Krško, Franc Sintič, Krško, Stane Hribar, Leskovec, Gelca Cimski, Loka pri Zid. mostu, Jožica Kočjan, Mima peč, Ivan Ma-

Pucelj, Otočec, Ivan Rataj, Otočec, Marija Ban, Stara vas, Tomaž Blažon, Škocjan, Boris Lustek, Škocjan, Lojze Nunčič, Osrečje, Zofija Oberč, Hratulje, Rado Kopina, Radulja, Jožica Tomažič, Šmarješke Toplice, Anton Maver, Dol. Nemiška vas, Marjan Pintar, Meglenik, Jožica Gerden, Gor. Nemiška vas, Cirila Grdenc, Velika Loka, Rok Kosmač, Sevnica, Rudi Pavlič, Brežice, Franc Zofič, Brežice, Alojz Rogelj, Rdeči kal, Mirko Komarov, — odenj, Ana Štubljar, Bedenj, Stanko Požek, Adlešiči, Boris Fabina, Vrhovci, Rudi Skupek ml. Dol. Šuhadol, Alojz Klobučar, Črnomelj, Anica Pezdirc, Črnomelj, Anton Šterk, Butoraj, Duška Belec, Miklavž, Marija Zorič, Doblička gora,

